

Nye ideer, bedre løsninger

Høyres alternative statsbudsjett 2013

1. Veivalg i den økonomiske politikken

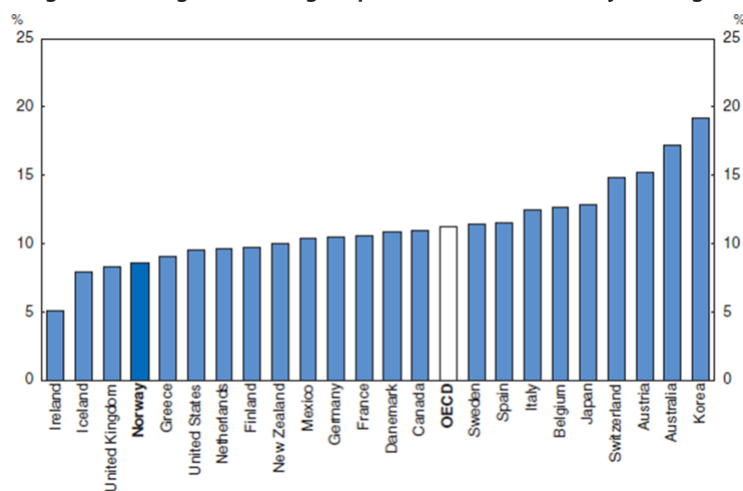
Norge har en sterk økonomi som gir oss handlefrihet. Vår posisjon gir oss muligheter til å skape trygghet og vekst for både dagens og morgendagens innbyggere. Kontrasten er stor til resten av Europa som må gjennomføre store kutt i offentlige budsjetter. Mange land opplever også en skremmende høy arbeidsledighet.

Regjeringens budsjett for 2013 viser at Norge er i en spesielt gunstig posisjon hvor høy oljepris og store investeringer i petroleumsnæringen gir positive ringvirkninger. Samtidig fremgår det tydelig at lav produktivitetsutvikling og et særnorsk høyt kostnadsnivå skaper utfordringer for mange av våre konkurranseutsatte bedrifter og arbeidsplasser. Investeringene i industrien på fastlands-Norge er på et historisk lavt nivå.

Orden i økonomien

Handlingsregelen for bruk av oljeinntektene sikrer at formuen både kommer dagens og morgendagens innbyggere til gode. Oppbygging av Statens pensjonsfond utland skaper trygghet for både dagens og morgendagens pensjonister. Men arbeidsinnsatsen og vekst i arbeids-

Figur 1: Næringsinvesteringer i prosent av BNP ekskl. oljenæringen

Kilde: OECD Economic Surveys Norway 2012

produktiviteten er viktigere for velstanden for fremtidige generasjoner enn sparingen i pensjonsfondet. Det er derfor avgjørende for vår velferd på sikt at bruken av oljepenger ikke bidrar til å svekke produktiviteten, men snarere bidrar til å bygge kunnskap og konkurransekraft.

Høyre legger avgjørende vekt på å holde orden i økonomien. Ansvarlighet i den økonomiske politikken handler like mye om hvordan pengene brukes som hvor mye som bevilges. For å skape rom for økte investeringer i kunnskap, infrastruktur og vekstfremmende skattelettelser reduserer Høyre bevilgningene til bl.a. administrasjon og næringsstøtte.

Høyres alternative budsjet for 2013 har to overordnede prioriteringer:

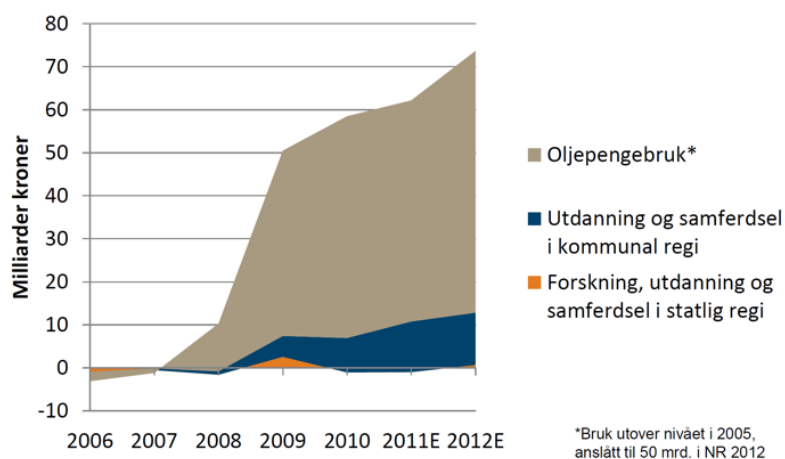
- En strategi for kunnskap og konkurransekraft.
- Velferd som virker.

Store utfordringer

Regjeringens budsjet for 2013 mangler en tydelig profil. Det inneholder litt mer til alt. Budsjetet mangler en langsiktig satsing på kunnskap og konkurransekraft, og nye og bedre løsninger som kan gi oss en velferd som virker for de som trenger det mest.

Den økonomiske krisen som rammer mange land i Europa vil også få konsekvenser for mange arbeidsplasser og lokalsamfunn i Norge. Når veksten i Europa uteblir, faller markedet for våre eksportvarer. I tillegg har kronen styrket seg. Det gjør norske eksportvarer dyrere. I møtet med et tøffere marked har den rødgrønne regjeringen utstyrt våre bedrifter med en ekstra tung ryggsekk med særnorske skatter og et særnorsk høyt kostnadsnivå. Budsjetet for 2013 må derfor måles på om det bidrar til å trygge jobber og sikre velferden. Mange av de faktorer som påvirker norsk økonomi kan vi gjøre lite eller ingen ting med. Det gjør det desto viktigere å ta tak i de områder som politikken kan påvirke:

- Moderat bruk av oljepenger og et stramt budsjet kan dempe veksten i kostnadsnivået og sikre konkurranseevnen.
- Vekstfremmende skattelettelsr vil styrke arbeidslinjen og bidra til nye investeringer i næringslivet.

Figur 2: Prioriteringer innenfor handlingsrommet

Kilde: NHO

- Investeringer i kunnskap og infrastruktur styrker innovasjonsevnen og vekstevnen i økonomien.
- Et moderat lønnsoppgjør er avgjørende for å unngå ytterligere tap av konkurranseevne og arbeidsplasser.

Høyre mener det er riktig av regjeringen å bruke mindre oljepenger enn 4-prosent grensen i Handlingsregelen. Regjeringen legger opp til å bruke om lag 125 mrd. kroner. Det utgjør i 3,3 prosent av Statens pensjonsfond utland. Budsjetten kan ikke sies å være spesielt stramt. Utgiftene på budsjettet øker med 60 mrd. kroner fra 2012 til 2013. Budsjetten er i økonomisk forstand nøytralt. Det betyr at budsjettet i liten grad påvirker presset i økonomien.

Bruken av oljepenger

Debatten om økonomisk politikk i Norge handler i stor grad om hvor mye penger som brukes, og i liten grad om hvordan pengene brukes og hvilke resultater som oppnås. Moderat bruk av oljepenger er viktig både for å unngå ubalanser i økonomien og for å sikre trygghet for pensjoner for både dagens og morgendagens pensjonister. Å holde seg til handlingsregelen for bruk av oljeinntekter er en viktig del av en ansvarlig økonomisk politikk. Høyre vil vri veksten i utgifter fra direkte næringsstøtte, administrasjon og drift til investeringer i kunnskap, infrastruktur og vekstfremmende skattelettelser.

Den rødgrønne regjeringen skryter ofte av veksten i pengebruk på ulike områder. I 2013 brukes det i overkant av 300 mrd. kroner mer enn i 2005, justert for inflasjon. Høyre er opptatt av resultatene som oppnås. Norge ligger svært høyt i pengebruk på de fleste områder, men oppnår ikke tilsvarende gode resultater. Eksempelvis har helsekøene økt betydelig under Stoltenberg II-regjeringen, til tross for økte bevilgninger.

Høyres samlede finanspolitiske opplegg

Norske undersøkelser viser at "Best practice" i offentlig sektor kan frigjøre betydelige midler som kan brukes til å skape bedre tjenester eller nye investeringer. En analyse publisert av Frischsenteret i 2010 viser at om alle enheter var like produktive som den beste, ville det frigjort 6 000 årsverk i universitets- og høyskolesektoren, 8 mrd. kroner i sykehussektoren og 2 000 årsverk i politidistriktene. I disse tre sektorene innebærer det at brukerne kunne fått 25 prosent bedre tjenester dersom alle enheter var like produktive som "best practice". Disse tallene er selvsagt bare en illustrasjon, men de viser at potensialet er stort. Jobber vi smartere kan vi få både flere og bedre tjenester.

Norges utfordringer må adresseres nå, om vi skal legge et grunnlag for en vekst og varig velferd. Høyres alternative budsjett er utarbeidet av Høyres stortingsgruppe i perioden mellom fremleggelsen av regjeringens budsjett 8. oktober og Finanskomiteens avgivelse i midten av november. I løpet av disse ukene kan man ikke endre alt man skulle sett annerledes i norsk politikk, men man kan vise en annen kurs for Norge.

Høyres samlede finanspolitiske opplegg

• Reduserte offentlige utgifter, bokført	11 356 mill. kr
• Inntektsøkning, inkl. skatteveksling	5 383 mill. kr
• Brutto bokførte skattereduksjoner	7 676 mill. kr
• Netto bokførte skattereduksjoner	5 236 mill. kr
• Utgiftsprioriteringer	8 130 mill. kr
• Mindre oljepengebruk	812 mill. kr

2. Strategi for økt kunnskap og konkurransekraft

Norge har store muligheter. Vi har en høyt utdannet befolkning, store naturressurser og teknologi i verdensklasse. Nordmenns levestandard er i verdenstoppen, arbeidsledigheten er lav og vi har penger på bok.

Men fremtiden byr på utfordringer, som den rødgrønne regjeringen skyver foran seg:

- En stadig sterkere todeling av norsk økonomi mellom oljerelaterte næringer stimulert av stigende oljepriser på den ene siden, og andre næringer som sliter med et høyt kostnadsnivå og som møter tøff konkurranse om kapital og arbeidskraft på den andre.
- Et skjerpet behov for å styrke norsk konkurransekraft som følge av Eurokrisen. Dersom vår privilegerte situasjon blir en «sovepute», kan vi tape produktivitetsskappløpet på lengre sikt.
- En fortsatt sterk og automatisk vekst i offentlig administrasjon. Antall ansatte i statlig administrasjon vokser sterkt, uten at resultatene vokser tilsvarende.
- Svake resultater i skolen. Nesten 1 av 5 elever går ut av grunnskolen med så svake leseferdigheter at de vil ha store problemer med å gjennomføre videregående opplæring og studier samt å møte elementære krav i arbeidslivet.
- Mangel på riktig kompetanse. På høyere nivå utdanner vi for få ingeniører, og med dagens utdanningstakt kan vi komme til å mangle mer enn 11 000 lærere i 2020.
- Svake resultater i høyere utdanning. UiO ligger på 202. plass over Times Higher Educations oversikt fra 2012 over de beste universitetene i verden. UiB er nr. 228, mens NTNU ligger på 251. plass.
- Svak infrastruktur er en konkurranseulempe. I 2013 blir det åpnet 15 km. ny motorvei, 19 km. midtrekkverk og 1 km. kollektivfelt. Vedlikeholdsetterslepet er betydelig.
- Særnorske skatter blir en ekstra byrde for norske arbeidsplasser som forsøker å hevde seg i en tøff internasjonal konkurranse.

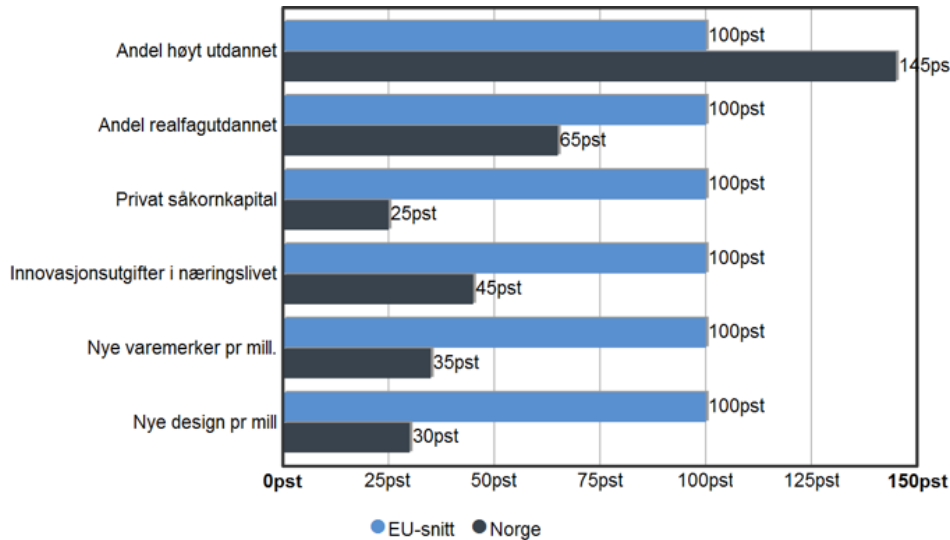

Foto: colorbox.com

Et innovasjonssystem i ubalanse

Med et høyt kostnadsnivå er det avgjørende at vi utvikler Norge som kunnskapssamfunn og blir et at Europas mest innovative land. I dag har vi et høyt utdannet befolkning, men scorer lavt på områder som er avgjørende for innovasjonsevnen.

Figur 3: Et innovasjonssystem i ubalanse

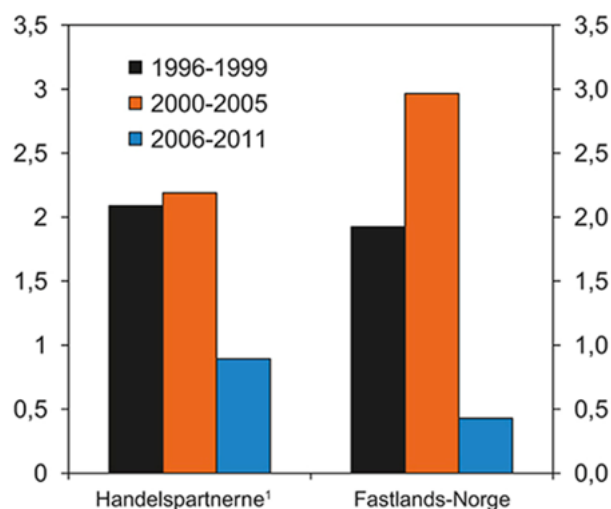
Kilde: European Innovation Scoreboard/inFuture

De langsiktige linjene i regjeringens politikk er vage, og det finnes ingen klar kurs for fremtiden. Høyre vil skape trygghet for fremtidig velferd gjennom kunnskap og konkurransekraft, og har nye ideer og bedre løsninger for å styrke konkurranseevnen:

- Vi må satse på kunnskap. Skolen skal sikre at alle elever får grunnleggende ferdigheter og vi må utvikle universitetsmiljøer i verdensklasse.
- Vi må investere mer i forskning og bruke innovasjonsstøtten der den vil gi mest effekt.
- Vi trenger vekstfremmende skatte-lettelser. Det er et mål å skape mer, ikke å skatte mer.
- Det er nødvendig med et løft i infrastrukturinvesteringene. Vi trenger flere, bedre og tryggere veier.

Hvorfor konkurransekraft?

Norge er med sine store oljerikdommer i en privilegert situasjon. Men det er viktig å huske at for å sikre velstanden for fremtidige generasjoner, er arbeidsinnsats og vekst i arbeidskraftproduktiviteten viktigere enn oljepengene i Pensjonsfondet. Siden 2006 har produktivitetsveksten i Norge falt i de fleste fastlandsnæringene, og særlig innenfor tjenesteyting. Parallelt med dette er lønnsnivået blitt 58 prosent høyere enn hos våre handelspartnere. Det er ikke bærekraftig i lengden.

Figur 4: Produktivitetsvekst i Norge og andre land.

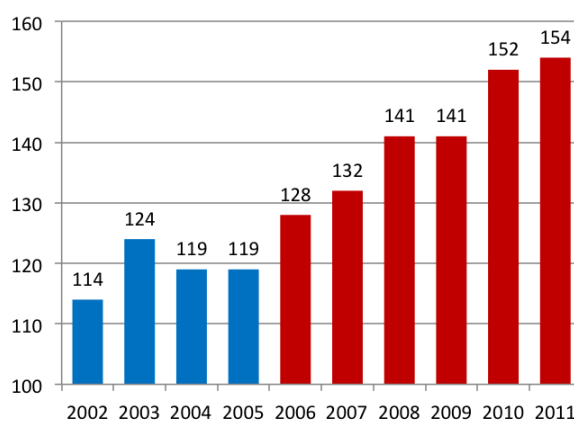
Kilde: Nasjonalbudsjettet 2013

Krisen i Europa og todelingen av norsk økonomi gjør det viktigere enn noensinne å arbeide systematisk for å styrke konkurranse-evnen for industri og næringsliv i fastlands-Norge. Det er summen av produktivitetsveksten i alle deler av norsk økonomi som gjør at vi kan ha høye lønninger og gode levekår. Uten produktivitetsvekst forsvinner sakte det som utgjør fundamentet for vår velstand: trygge arbeidsplasser.

Reallønnsvekst fra 2000 til 2013:

- Norge: 43 pst.
- Sverige: 22 pst.
- EU15: 8 pst.

Figuren viser timelønnskostnader i industrien i Norge i forhold til industrien hos handelspartnerne i EU i felles valuta. Handelspartnerne = 100.

Figur 5: Norges konkurransekraft svekkes

Kilde: Teknisk beregningsutvalg

Norge har tidligere utarbeidet langsiktige planer for å styrke konkurransekraften. Statens pensjonsfond – utland («Oljefondet») ble først foreslått av Høyres finansminister Arne Skauge i 1990 og senere gjennomført av Brundtland-regjeringen. Retningslinjene for bruken av fondets avkastning ble vedtatt med bredt flertall i Stortinget i 2001. Omlag fire prosent av fondet skulle brukes over statsbudsjettet, og pengene skulle gå til forskning, utdanning, infrastruktur og vekstfremmende skatteletter. Kort sagt: pengene skulle brukes til å styrke konkurransekraften.

Slik er det ikke lenger. I 2013 bruker regjeringen over 300 mrd. kroner mer enn i 2005. Da er det ikke vanskelig å skryte av at det brukes mer penger på mange formål. Problemet er at de rødgrønne ikke evner å prioritere det viktigste. Under Bondevik II-regjeringen ble 9 av 10 kroner brukt etter handlingsregelens intensjoner. Nå er dette tallet nede i 2 av 10 olje-kroner. En ny retning må til for å møte utfordringene vi står overfor.

Første skritt i Høyres strategi

Høyres alternative statsbudsjett for 2013 representerer første steg i en langsiktig strategi for å styrke Norges konkurransekraft. Vi har nye ideer og bedre løsninger for hvordan forenkling, forskning, innovasjon, utdanning, vekstfremmende skatteletter og investeringer i infrastruktur skal sikre fremtidig velferd.

Utdanning

Høyre vil utvikle Norge som kunnskapsnasjon. Den jobben starter i skolen. Forskeren John Hattie ved universitetet i Auckland har dokumentert hvordan lærerens rolle påvirker elevenes læringsutbytte. Av 138 faktorer som ble vurdert, ble kontakt og interaksjon mellom lærer og elev vurdert til å være den aller viktigste. En satsing på etter- og videreutdanning vil gjøre lærerne bedre rustet til å møte elevene, og bedre oppfølging av elevene vil bidra til at flere elever fullfører utdanningen.

Høyre har store ambisjoner for høyere utdanning i Norge. Vi må ha som mål at Norge i 2030 skal ha universitetsmiljøer i verdenstoppen, og at vi skal være på topp i Norden. Høyre øker

Foto: colorbox.com

bevilgningene til høyere utdanning og satser ekstra på de beste universitetsmiljøene. Vi må etablere flere studieplasser på studier som gir den kompetansen som trengs i fremtidens arbeidsmarked. Samarbeidet mellom utdanningssektoren og næringslivet må styrkes slik at vi får skapt en kultur for entreprenørskap.

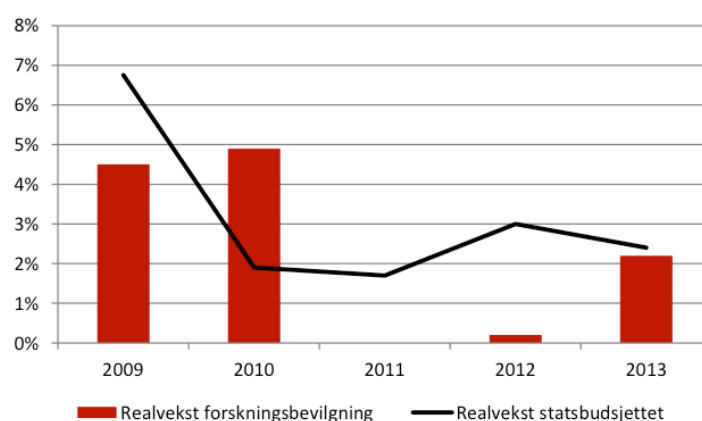
I budsjettet for 2013 gjør Høyre følgende:

- Bevilger 550 mill. kroner mer til etter- og videreutdanning av lærere.
- Styrker satsingen på Ungt Entreprenørskap.
- Styrker yrkesfagene gjennom økt støtte til lærlingeordningen.
- Øker bevilgningene til høyere utdanning og satser ekstra på de beste universitetsmiljøene.

Forskning og innovasjon

Norge kan aldri konkurrere mot lavkostland på pris, men vi har mulighet til å bli verdensledende på kunnskap. Det er ikke best å være billigst, men det er best å være smartest. For å møte en tøff global konkurranse må Norge derfor styrkes som kunnskapsnasjon. De samlede bevilgningene til forskning var i 2005 på om lag 17 mrd. kroner. I år er forslaget på omtrent 27 mrd. kroner. Likevel er vi på 5.plass i Norden når det gjelder bevilgninger som andel av BNP. Rektor ved UiO, Ole Petter Ottersen, oppsummerte regjeringens forskningsinnsats presist da årets statsbudsjett ble presentert: *«Det hjelper lite å ta to skritt frem når resten av verden løper».*

Figur 6: Realvekst i forskningsbevilgningene 2009-2013

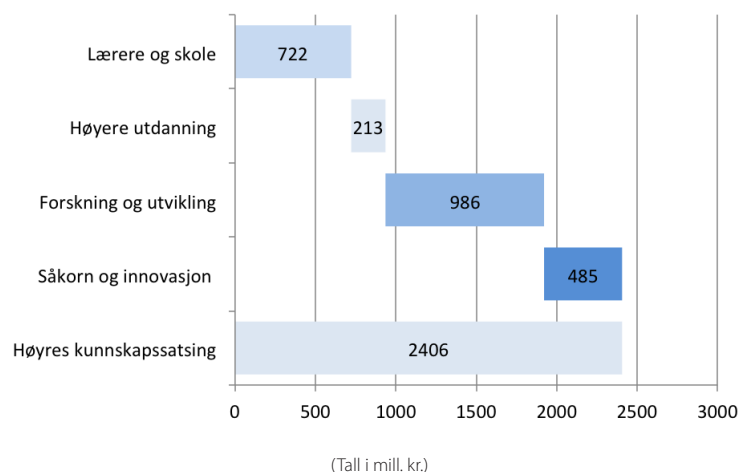
Kilde: Statsbudsjett 2009-2013

Høyre vil investere mer i forskning og utvikling for å skape et bedre grunnlag for fremtidens verdiskaping. Det må skje både gjennom offentlig innsats og ved at næringslivet forsker mer. Bevilgningene til forskning må økes, og bedrifter må gis større incentiver til å drive med FoU-aktiviteter. Derfor mener Høyre at effektive ordninger som SkatteFUNN og BIA må styrkes. Landsdekkende ordninger med høy innovasjonseffekt skal være vår øverste prioritet.

I budsjettet for 2013 gjør Høyre følgende:

- Styrker bevilgningene til Skattefunn, såkornfond og NCE-programmet.
- Øker bevilgningene til næringsrettet forskning.
- Oppretter en lavterskel innovasjonsbørs.
- Legger til rette for «offentlig-privat innovasjonssamarbeid» hvor innovasjon legges inn som et element ved offentlige innkjøp.

Figur 7: Høyres milliardsatsing på kunnskap

Spesifisert:**Lærere og skole:**

• Kompetansesentre nettbasert utdanning:	10 mill. kr.
• Kompetanseheving lærerutdanningen:	50 mill. kr.
• Lærerløft, etter- og videreutdanning:	500 mill. kr.
• Utvikling og kvalitetsheving i etter- og videreutdanningstilbudet for lærere:	50 mill. kr.
• Prosjekt nye karriereveier for å holde på de beste lærerne:	10 mill. kr.
• Tilskudd vitensenter, Newtonrom, Murmanskolen, private toppidrettsgymnas:	7 mill. kr.
• Basiskompetanse i arbeidslivet:	25 mill. kr.
• Økt lærlingetilskudd:	50 mill. kr.
• Hjelpemidler til elever med dysleksi:	20 mill. kr.

Total verdi: 722 mill. kr

Høyere utdanning:

• Økt basisbevilgning universiteter og høyskoler:	142,5 mill. kr.
• Økt basisbevilgning private høyskoler:	7,5 mill. kr.
• Målrettet satsing for utvikling av de beste universitetsmiljøene:	50 mill. kr.
• Støtte til freshman-året i USA og 1. året av bachelorgrad i ikke-vestlige land:	12,9 mill. kr.

Total verdi: 213 mill. kr.

Såkorn og innovasjon:

• Innovasjon Norge, styrking av landsdekkende innovasjonslåneordninger:	67 mill. kr.
• Innovasjon Norge, økte etablerertilskudd:	13 mill. kr.
• Innovasjon Norge, kategori "Innovasjon møbel":	10 mill. kr.
• Omstillingstiltak/ lokal næringsutvikling:	150 mill. kr.
• Innovasjon Norge, tapsfond 500 mill. kr. i lånekapital til såkornfond:	125 mill. kr.
• Styrke NCE-programmet, oppstart GCE:	60 mill. kr.
• Utvikling av OPI-veileder pluss rådgivning:	15 mill. kr.
• Miljøteknologi:	25 mill. kr.
• Oppstart av innovasjonsbørs:	20 mill. kr.

Total verdi: 485 mill. kr.

Forskning og utvikling:

• Næringslivsforskning:	90 mill. kr.
• Innovasjonstiltak:	485 mill. kr.
• Økte forskningsbevilgninger:	250 mill. kr.
• Øvrige forskningstiltak:	176 mill. kr.

Total verdi: 986 mill. kr.

Infrastruktur

Et veisystem i verdensklasse, en moderne jernbane, en trygg farled, god bredbåndsdekning og et effektivt postsystem utgjør ryggraden i en konkurransedyktig nasjon. Bedrifter er avhengige av å få varene raskt frem, pendlere må komme til og fra jobb, og vi vil alle trygt hjem. Når trafikken stopper opp skaper det store kostnader både for enkeltpersoner og næringsliv.

Bedre infrastruktur reduserer avstandskostnadene, noe som igjen gir konkurransekraft til norske bedrifter. Derfor trenger vi et solid løft for å skape en infrastruktur som bedrer konkurransekraften. Høyre ønsker å benytte alternative finansierings- og organisasjonsformer, som offentlig-privat samarbeid (OPS), for å organisere større prosjekter. OPS kan gi mange fordeler. For det første blir planlegging og utbygging gjennomført raskere, fordi finansiering og organisering kan gjøres mer helhetlig. Dessuten gir denne kontraktsstrukturen mulighet til å inkludere langsiktig vedlikehold som en del av prosjektet. Man unngår dermed et mulig fremtidig etterslep på vedlikeholdssiden. Nye og bedre OPS-veier vil gi næringslivet lavere kostnader og bedre vilkår for langsiktig vekst. I tillegg må kollektivtrafikken i de store byene bygges ut ved hjelp av statlig finansiering.

I budsjettet for 2013 gjør Høyre følgende:

- Bruker 1,2 mrd. kroner mer på vei.
- Styrker offentlig finansiering av kollektivtransport i de store byene gjennom å styrke belønningsordningen med 200 mill. kr.
- Bruker mer moderne metoder som OPS til å bygge vei.

Skatt

Mange norske bedrifter og arbeidsplasser opplever særnorske skatter og avgifter som en konkurranseulempen når de er ute og kjemper mot tilpasningsdyktige internasjonale konkurrenter. Høyre vil trappe ned den særnorske formuesskatten, og på sikt fjerne den helt. Det private norske eierskapet må styrkes for å sikre risikovillige, langsiktige og kompetente eiermiljøer. Gjennomføring av et generasjonsskifte blir ofte en betydelig økonomisk byrde på grunn av arveavgiften. Denne avgiftsbelastningen gjør at mange familiebedrifter blir solgt ut av familien med det resultat at lokalt eierskap går tapt, og Høyre vil derfor fjerne arveavgiften og foreslår en halvering i 2013. Målet er å skape mer, ikke å skatte mer. Høyre vil også ha en reform for å stimulere til økt eierskap blant ansatte.

I budsjettet for 2013 gjør Høyre følgende:

- Reduserer formuesskatten.
- Halverer arveavgiften.
- Øker fribeløpet for kjøp av aksjer i egen bedrift.
- Bedrer avskrivningsreglene for maskiner.

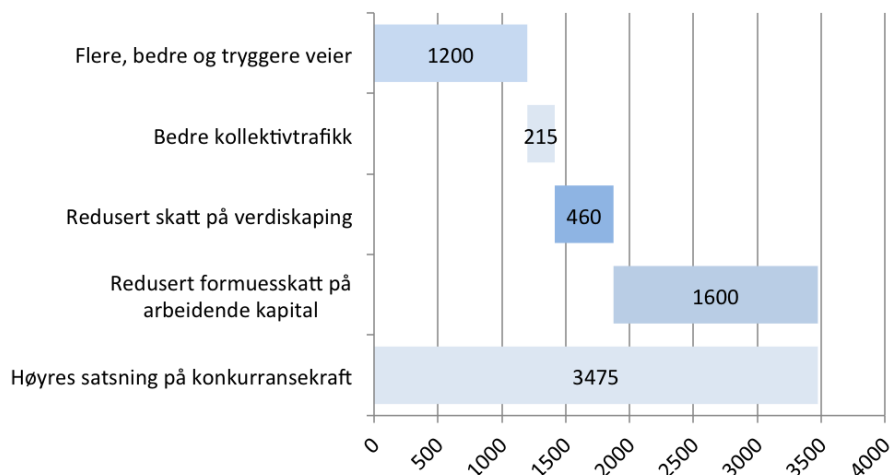
Forenkling

Hvert år bruker norske bedrifter om lag 54 mrd. kroner på å etterleve rapporteringskrav fra myndighetene. Administrative kostnader og unødvendig byråkrati tapper næringslivet for konkurransekraft. Vi må sørge for at gründere, bedriftseiere og ansatte heller får anledning til å bruke tiden sin på verdiskaping. Høyre mener at det er mulig å kutte administrative kostnader med 30 prosent frem mot 2020.

I budsjettet for 2013 gjør Høyre følgende:

- Reduserer gebyrer.
- Reduserer statlig byråkrati.

Figur 8: Høyres milliardsatsing på konkurransekraft (tall i mill.kr.)

Spesifisert:**Flere, bedre og tryggere veier:**

- Investeringer vei: 800 mill. kr.
- Planlegging OPS: 200 mill. kr.
- Fylkesveier, tilskudd: 200 mill. kr.

Total verdi: 1 200 mill. kr.**Bedre kollektivtrafikk:**

- Belønningsordning: 200 mill. kr.
- Stasjonsheis Holmestrand: 15 mill. kr.

Total verdi: 215 mill. kr.**Redusert skatt verdiskaping:**

- 30 pst. startavskrivningssats for inv. maskiner/utstyr: 310 mill. kr.
- Heve jordbruksfradraget: 20 mill. kr.
- Likestilling traktor/snøscooter i reindriftsnæring: 16 mill. kr.
- Redusere avgiftsøkning på alkoholfrie drikkevarer til 3 pst.: 39 mill. kr.
- Halvere produktavgift for saftprodukter fra 1/1-13: 75 mill. kr.
- Øvrige påløpte (ikke inkl. i figur): Skattefunn, direkte fradragsføring FoU, heve innslagspunkt for grunnrenteskatt til kraftverk

Total verdi: 460 mill. kr.**Redusert formueskatt:**

- Redusere formueskattesatsen fra 1,1 pst. til 1,0 pst. i kombinasjon med økning av bunnfradraget fra 870´ til 1 mill. og gjeninnføring av aksjerabatt med 10 pst.: 2 300 mill. kr.
- Anslått provenyvirkning av å øke bunnfradraget i formueskatten til 1 mill.: - 700 mill. kr.

Total verdi: 1 600 mill. kr.

Et godt utgangspunkt

Norge har et godt utgangspunkt, men mange av de arbeidsplassene som trengs etter 2020 er ennå ikke skapt. De teknologiske løsningene som er nødvendige for å møte økte krav til kvalitet i helse- og omsorgssektoren er ennå ikke tatt i bruk. En skole i verdensklasse kan ikke bli til over natten. For å få et mangfoldig næringsliv med omstillingsklare bedrifter må vi satse på forskning, utvikling og innovasjon.

Høyres utgangspunkt er at verdiene må skapes før de kan deles. Når Høyre ønsker å skape trygghet gjennom kunnskap og konkurransekraft, er det nettopp fordi vår fremtidige velstand er avhengig av et lønnsomt næringsliv og kunnskapsrike mennesker i hele landet. Det er mye som går godt i Norge, men vi kan alltid bli bedre. Det krever at vi gjør et retningsvalg, og velger ideer og løsninger som kan løse de utfordringene Norge står overfor.

Ordførerne i de største gaselle-kommunene:

<u>Parti</u>	<u>Andel «gaselle-kommuner»</u>	<u>Andel av alle kommuner</u>
H	56,7 %	27,7 %
Ap	33,3 %	35,7 %
Sp	3,3 %	20,3 %
Frp	3,3 %	4,0 %
V	3,3 %	2,6 %
Krf	0,0 %	1,4 %
SV	0,0 %	0,7 %
Andre	0,0 %	7,7 %

Kilde: DN

3. Velferd som virker

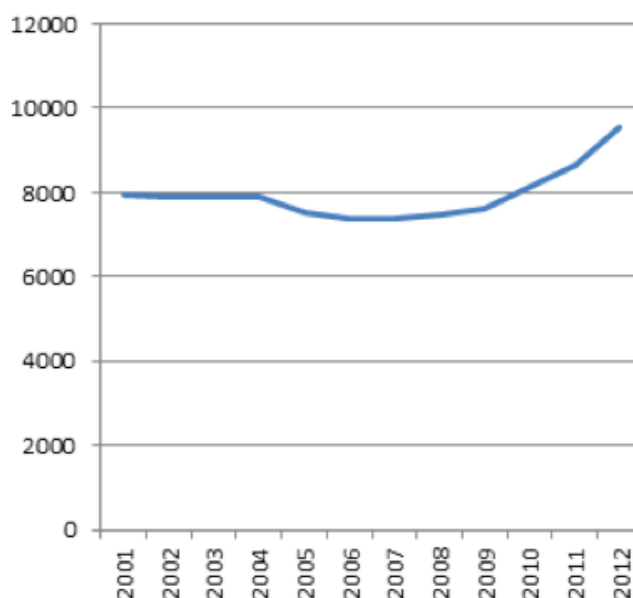
Norge er et trygt og forutsigbart velferdssamfunn med plass til alle. Vi har et høyt sysselsetting-snivå og en velstandsutvikling som kommer alle samfunnslag til gode. Dette er en samfunnsmodell Høyre ønsker å videreføre.

Men velferdsstaten er under press. Det er et gap mellom folks forventninger på den ene siden og hva det offentlige leverer på den andre. Resultatene på en rekke områder står ikke i forhold til pengebruken, og mange av de dårligst stilte får ikke nødvendig hjelp.

Høyre mener at det er mange utfordringer på velferdsområdet:

- Nærmere 600 000 mennesker går på helserelaterte ytelser som uføretrygd og arbeidsavklaringspenger. Særlig urovekkende er den sterke veksten i antallet unge uføre.
- Andelen unge og funksjonshemmede i arbeid synker, andelen innvandrere i arbeid fortsetter å være lav, og antallet unge uføre stiger raskt.
- Sykehuskøene har økt med nesten 80 000 pasienter siden 2005, etter å ha falt kraftig sist Høyre satt i regjering.
- Velferdstilbudet er ofte preget av ventetider, køer og byråkratisering.
- Tilbudet til rusavhengige og personer med psykiske helseutfordringer er for dårlig.
- Kvaliteten er dokumentert som for dårlig på mange viktige områder i helse- og velferdssektoren.

Figur 9: Utvikling i antallet helt uføre personer i alderen 18-29 år

Kilde: Arbeidsdepartementet/NAV

Dette er forhold som kan svekke tilliten til velferds-staten. På sikt kan det lede til en todeling i samfunnet, mellom de som står innenfor og de som faller utenfor. Dette er utfordringer som den rødgrønne regjeringen ikke har klart å svare på tross flertallsmakt i snart åtte år.

Høyre tror ikke mer penger alene er svaret for å løse disse utfordringene. Regjeringen bruker om lag 300 mrd. kroner mer i årets budsjett enn det den forrige regjeringen brukte i 2005. Skal vi sikre en bærekraftig velferd for fremtiden må ordninger og systemer forbedres. Norge trenger en velferdspolitik med nye ideer og bedre løsninger, ikke bare økt offentlig pengebruk.

Høyre vil ha velferd som virker, og vil innføre reformer som vi vet gir bedre resultater:

- Sikre raskere hjelp, kutte køer og ventetider
- Satsning på mer mangfold, åpenhet i offentlig sektor og mer valgfrihet for brukerne.
- En klarere prioritering, og et system som forventer og legger til rette for arbeid.
- En kunnskapsbasert velferdspolitik, der det som er dokumentert effektivt skal prioriteres.
- Et velferdssystem som sikrer at det alltid lønner seg å jobbe
- Et arbeidsliv som inkluderer utsatte grupper i arbeidsmarkedet.

Høyres politikk vil gi smartere bruk av samfunnets ressurser og bedre resultater. Høyres politikk vil sikre et bærekraftig velferdssamfunn, og i dette alternative statsbudsjettet tar vi de første skrittene på veien.

Skjerpede krav til aktivitet

Høyre vil ha gode og trygge ordninger for mennesker som ikke kan jobbe. Men skal velferden opprettholdes må det lønne seg å jobbe, og vi må stille krav til at alle som er friske skal i aktivitet eller arbeid. Dette er viktig både for folks tillit til systemet, velferdsordningenes økonomiske bærekraft og for den enkelte. Regjeringen svikter de som faller utenfor arbeidslivet, og særlig de unge, når den godtar et system med passive overføringer uten krav til aktivitet, utilstrekkelige behandlingstilbud og ventetider på tiltaksplasser på opp mot et år.

Høyre vil innføre aktivitetsplikt for sosialhjelpsklienter, og skjerpe kravene for å motta trygdeytelser som dagpenger. Det er særlig nødvendig med en forsterket innsats rettet inn mot unge, og Høyre vil derfor ha en «snu-i-døra»-praksis på alle Nav-kontor for de under 26 år om søker om sosialhjelp. Det er også nødvendig med en gjennomgang av alle ytelser til unge på sosialhjelp.

Ny sjanse for unge uføre

En av de største utfordringene vi står overfor i dag er den kraftige økningen i antallet unge uføre. Bare i fjor økte antallet uførepensjonister under 30 år med 10 prosent. Særlig utsatt er unge med psykiske problemer. Å falle utenfor arbeidslivet i ung alder er tragisk for den det gjelder. Unge uføre må få en ny sjanse. Dersom man faller utenfor arbeidslivet på ett tidspunkt i livet, må man få muligheten til å komme tilbake igjen senere. Det offentlige må stille opp

med hjelp, uten at man skal risikere å miste uføretrygden. Dette vil være til det beste både for samfunnet og den enkelte.

Bedre tiltaksplasser

Regjeringen bruker hvert år over 7 mrd. kroner på arbeidsmarkedstiltak, men mangler oversikt over hvor mange som går over i jobb på permanent basis og hvor mange som går fra tiltak til tiltak uten å komme videre. Høyre vil ha mer og bedre kunnskap om hva som fungerer og ikke fungerer, og vil sette klare krav til at arbeidsmarkedsbedriftene skal levere resultater. Store deler av innsatsen på dette feltet brukes i dag til tiltak som skal vurdere og trene mennesker som skal ut igjen i arbeidslivet. Høyre foreslår en vridning av tiltakene over på aktivitet og trening i selve arbeidslivet, både gjennom omprioriteringer innenfor dagens rammer og gjennom økte bevilgninger til lønnstilskuddsordninger.

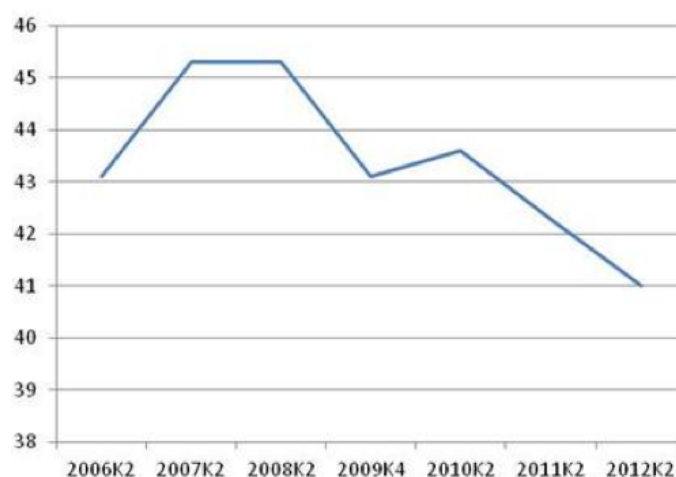
Flere funksjonshemmede i arbeid

Selv om vi har lav arbeidsledighet i Norge har vi også store grupper som både kan og vil arbeide, men som står utenfor arbeidslivet. Dette gjelder blant annet omkring 80 000 funksjonshemmede. Høyre mener at en betydelig andel av denne gruppen kunne vært i arbeid med bedre tilrettelegging. Dessverre går utviklingen i gal retning under den rødgrønne regjeringen. Andelen sysselsatte funksjonshemmede har falt betydelig siden 2008, og har fortsatt å falle det siste året på tross av at trenden er snudd i befolkningen for øvrig.

Høyre mener at det er nødvendig med en betydelig forsterket satsning på å tilrettelegge for funksjonshemmede som kan og vil jobbe. Som et første skritt vil Høyre derfor forsterke og avbyråkratisere ordningen med tilretteleggingstilskudd, og gjøre ordningen med funksjonsassistanse permanent. Det er også viktig å prioritere denne gruppen sterkere i tiltaksapparatet, og vi vil derfor sette av 2 000 flere plasser til denne gruppen innenfor dagens rammer.

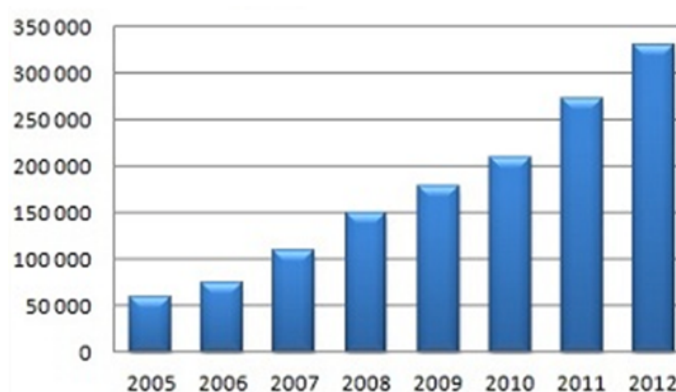
Foto: colorbox.com

Figur 10: Andel sysselsatte 15-66 år med funksjonshemming

Kilde: SSB

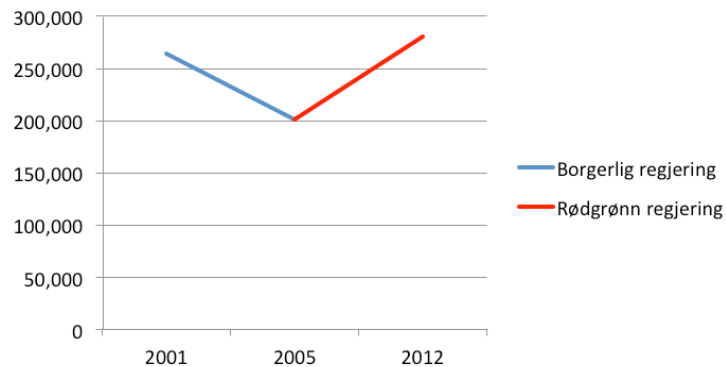
Helsekøene er for lange

Siden de rødgrønne overtok makten i 2005 har norske helsekøer økt med rundt 80 000 pasienter. Regjeringen lar bare det offentlige helsevesenet bruke en liten del av den ledige kapasiteten hos private tilbydere av helsetjenester, og rasjonerer behandling til noen heldige, utvalgte pasienter. Et resultat av denne politikken er at over 300 000 nordmenn har skaffet seg privat helseforsikring. Forsikringsselskaper oppgir selv manglende tillit til at det offentlige kan gi hjelp uten lange ventetider som den viktigste forklaringen på veksten i markedet.

Figur 11: Antall nordmenn med helseforsikring, 2005-2012

Kilde: FNO

Den rødgrønne politikken har skapt et klassesdelt helsevesen. Høyre vil gjøre ledig kapasitet hos private tilgjengelig for alle, ikke bare de som har råd til å kjøpe seg ut av køen. På sikt ønsker Høyre fritt behandlingsvalg, og å avslutte rasjoneringen av helsehjelp. Det vil gi pasienter raskere hjelp. Som et første skritt i vårt alternative budsjett øremerker vi en bevilgning på 350 mill. kroner til kjøp av privat kapasitet, noe som vil kunne gi muligheten for å behandle 20 000 flere pasienter. I tillegg øker Høyre bevilgningene til sykehusene med 150 mill. kroner.

Figur 12: Antall nordmenn i helsekø

Kilde: Fra pessimisme til optimisme/ Helsedirektoratet

Rehabilitering må trappes opp

Selv om vi i Norge ofte er gode på å behandle pasienter, svikter ofte det langsiktige tilbudet om rehabilitering som skal gjenopprette funksjonen fra før skade og behandling. Andre kronikere og syke trenger regelmessig rehabilitering for å holde seg friske og spreke. Riksrevisjonen har dokumentert at rehabiliteringsfeltet ikke har fått den lovede styrking under de rødgrønne. Resultatet er at syke mennesker blir sykere, og mange som kunne vært og ønsker å være aktive i arbeidslivet forhindres fra dette.

Høyre mener at den neste store helsepolitiske reformen må komme innen habilitering og rehabilitering. Vi mener det er behov for en forpliktende opptrappingsplan, og øremerker i vårt alternative budsjett 400 mill. kroner til dette innenfor de regionale helseforetakenes ramme. I dette arbeidet må også de private og ideelle institusjonene spille en sentral rolle. Høyre vil derfor innføre fritt rehabiliteringsvalg, slik også Norsk Revmatikerforbund og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon har tatt til orde for.

Flere sykehjemsplasser

Arbeiderpartiet lovet under valgkampen i 2007 "12 000 nye sykehjemsplasser eller heldøgns omsorgsplasser innen 2015." Senere er dette avslørt som valgflesk, og det man nå lover er ikke annet enn 12 000 tilsagn om tilskudd til både bygging og forbedring og erstatning av sanerte plasser. Regjeringen nekter nå å opplyse hvor mange av disse 12 000 tilsagnene som skal gå til nye plasser, og den forespeilede kapasitetsøkningen er i det blå.

Høyre har nye ideer og bedre løsninger for hvordan kapasiteten for sykehjem og heldøgns omsorgsplasser kan økes, og presset lenge på for at regjeringen skulle åpne for å la private utbyggere få bidra. Da regjeringen endelig ga etter våren 2011 innførte de en så komplisert ordning at knapt noen har bidratt i det hele tatt. Regjeringens manglende vilje til å slippe til private hindrer nødvendige forbedringer av omsorgen. Mange kunne sluppet å stå i kø for sykehjemsplass om regjeringen hadde sluppet alle gode krefter til.

Høyre vil ha et mindre byråkratisk og mer fleksibelt system for utbygging av sykehjemsplasser. I vårt alternative budsjett tar vi ett skritt ved å styrke tilskuddsordningen for bygging av sykehjem. Vi foreslår samme ordning for bygg av sykehjemsplasser som for idretts- og skolebygg, slik at kommuner kan få fem års rentefrie lån i tillegg til tilskuddet fra staten.

Kompetanse gir kvalitet

Innen pleie- og omsorgssektoren har regjeringen tidligere lovet 12 000 nye årsverk, men tall fra Finansdepartementet og SSB viser at dekningsgraden av pleiepersonell per bruker i pleie- og omsorgssektoren har stått uendret under hele den rødgrønne regjeringsperioden. Høyre mener at det viktigste tiltaket for å sørge for kvalitet i pleie- og omsorgssektoren er å sørge for kompetente ansatte. Derfor satser Høyre stort på etter- og videreutdanning i den kommunale helsetjenesten. Regjeringen har ikke satset på dette, men fokusert på kvantitet fremfor kvalitet.

I dag er 1 av 3 ansatte i sektoren ufaglærte. I årene fremover vil det være et massivt behov for økt rekruttering. Høyres politikk vil gi flere ufaglærte mulighet til å bli faglærte, flere helsefagarbeidere mulighet til å bli sykepleiere, og flere sykepleiere muligheten til å bli spesialsykepleiere. En rapport fra Telemarksforskning har vist at kompetanse i pleie- og omsorgssektoren lønner seg, bl.a. fordi kompetent arbeidskraft arbeider mer effektivt. Høyre bevilger i dette budsjettet 100 mill. kroner til et kunnskapsløft for ansatte i omsorgstjenesten.

Barn som trenger hjelp

Noe av det viktigste samfunnet kan gjøre for å motvirke fattigdom og sosiale problemer hos barn er å sikre at foreldrene er i arbeid og får god helsehjelp når de trenger det. Dette vil Høyre bidra til. I tillegg vil vi ha et kvalitetsløft i barnehagene og fortsette å arbeide for en god kunnskapsskole. Dette bidrar til å utjevne sosiale forskjeller, og er avgjørende for å gi utsatte barn og unge bedre muligheter. Høyre vil også styrke prosjekter som gir barn i familier med lav inntekt en mulighet til å delta på fritidsaktiviteter.

Høyre mener at et mangfold av offentlige og private aktører gir et bedre barnevern. Vi vil styrke muligheten til å velge det tiltaket som hjelper barn best, uavhengig av hvem som gir hjelpen. Høyre har foreslått en kvalitetsportal for at det skal bli lettere å gi barn skreddersydde hjelpe- og omsorgstiltak.

Det er viktig å sikre en god integrering av innvandrere. Norsk kunnskap er nøkkelen for å få arbeid og deltagelse i samfunnet. Høyre vil legge bedre til rette for at innvandrerkvinner med barn kan delta på introduksjonskurs. Høyre innfører derfor gratis barnehageplass for de som deltar på denne ordningen.

I budsjettet foreslår Høyre blant annet 30 mill. kroner til arbeidstreningstiltak for barnevernsbarn, 109 mill. kroner for gratis barnehage for alle som deltar i introduksjonsprogrammet og økt støtte til norskopplæring. Det foreslås også 150 mill. kroner for å sikre lavere foreldrebetaling i barnehagen for familier med lav inntekt. For familier med bedre økonomi foreslår Høyre at den generelle foreldrebetalingen økes med 200 kroner per måned. Samtidig styrkes kvaliteten i barnehagene gjennom en rekke tiltak, noe som kommer alle barn og familier til gode.

Foto: colorbox.com

4. Helse- og omsorg

Helsevesenet er en av velferdssamfunnets grunnpilarer, og det er viktig at folk har tillit til at de kan få rask og trygg behandling av god kvalitet. Kvaliteten i norsk helsevesen er i hovedsak god, og på mange områder har vi resultater å være stolte av. Samtidig står helsevesenet overfor store utfordringer og mye fungerer for dårlig. Både kritikkverdige enkeltsaker og problematiske sider ved helsevesenet som system har kommet til syne de senere årene, og avslørt svakheter ved den rødgrønne helsepolitikken.

Hovedutfordringer i norsk helsevesen:

- 280 000 nordmenn stod ved inngangen til 2012 i helsekø, noe som er en økning på om lag 80 000 siden utgangen av 2005. Køene og ventetidene er for lange.
- Uheldige hendelser, pasientskader og unødvendige dødsfall er mer utbredt ved norske sykehus enn antatt. Arbeidet med pasientsikkerhet har ikke vært godt nok.
- Omstillingsprosessen og bemanningssituasjonen i Helse Sør-Øst har ført drift med for høy risiko for pasienters liv og helse.
- IKT-systemet i helsevesenet er ikke godt nok. Det er både svakheter knyttet til investeringsregimet i spesialisthelsetjenestene, og store utfordringer i IKT-infrastrukturen som skal muliggjøre kommunikasjon mellom sykehus og kommuner.
- Riksrevisjonen har dokumentert at rehabiliteringstilbudet i for stor grad svikter, og det er påvist at manglende rehabilitering gjør syke mennesker sykere.
- De svakeste pasientgruppene blir sviktet ved at rus og psykisk helsevern nedprioriteres.
- Det er mangel på kvalifisert og faglært personell i pleie- og omsorgssektoren, og store rekrutteringsutfordringer for fremtiden.
- Statsbudsjettet for 2013 var regjeringens siste sjanse til å innfri forventningene de har skapt på helsefeltet. De har holdt fast på den samme politikken som har gitt økte helsekøer, usikkerhet om sykehusenes styring og pasientsikkerhet og manglende opptrapping av tilbudet til sårbare grupper innen rus, psykisk helse og rehabilitering.

Foto: colorbox.com

Høyre har på alle disse områdene foreslått konkret politikk for å bedre kvaliteten i sykehusene, sikre smartere styring av helsesektoren, forbedre pasientrettighetene, redusere helsekøene og forbedre rehabiliteringstilbudet. I vårt alternative budsjett for 2013 tar vi de første skrittene for å løse disse utfordringene.

Høyres hovedprioriteringer i helse- og omsorgspolitikken:

- Alle skal tilbys god helsehjelp og et godt omsorgstilbud når de trenger det.
- Helsekøer og ventetider skal reduseres.
- Satsing på rus, psykisk helsevern og rehabilitering.
- Et solid kompetanseløft i den kommunale helsetjenesten.
- Bidra til et IKT-løft i hele helsesektoren.

Helsekøer

En av årsakene til voksende helsekøer er regjeringens motvilje mot å bruke private aktørers kompetanse og ledige kapasitet. Regjeringens system innebærer at små kvoter med kapasitet kjøpes fra private og rasjones til kun noen av de ventende pasientene, selv om behovet er langt større.

Salget av private helseforsikringer har økt dramatisk de siste årene, og over 300 000 nordmenn har nå slik forsikring. Årsaken er at man gjennom privat finansiering kan få raskere behandling. Dette gjør at vi er i ferd med å få et klassesdelt helsevesen, der noen kjøper seg ut av den offentlige køen. Høyre vil spille på lag med private helseaktører, og gi flere pasienter behandling hos private betalt av det offentlige. Dette vil redusere køene for behandling og diagnostisering, og bidra til bedre kvalitet og at flere kan komme raskere tilbake i arbeid. På sikt ønsker Høyre et system med fritt behandlingsvalg, som gir rask og fleksibel utnyttelse av privat kapasitet. Som et første skritt i dette budsjettet øremerker Høyre innsparinger i de regionale helseforetakenes rammer til å gi 20 000 flere pasienter tilbud hos private aktører. I tillegg øker Høyre bevilgningene til sykehusene med 150 mill. kroner.

Foto: colorbox.com

Rehabiliteringsløft trengs

Riksrevisjonens undersøkelse av rehabiliteringstilbudet slo fast at det ikke har vært noen målbar styrking av rehabiliteringstilbudet i spesialisthelsetjenesten siden de rødgrønne tiltrådte. Rapporten pekte også på utfordringer i samspillet mellom kommuner og sykehusene i organiseringen av tilbudet. Dette fører til at pasienter mister muligheten til å trene seg opp etter sykdom, skade eller ved funksjonshemninger. Høyre mener den neste helsepolitiske hovedsatsningen må komme innenfor habilitering og rehabilitering. Et bedre opptreningstilbud vil sikre at flere mennesker får muligheten til å mestre hverdagen og delta i arbeids- og samfunnsniv. Dette er også god samfunnsøkonomi, fordi det får flere i jobb og reduserer behovet for omsorgstjenester. Høyre vil ha en forpliktende opptrappingsplan innen rehabilitering. Dette skal også sikre bedre hjelp til kronisk syke og funksjonshemmede barn.

Styrkede behandlingsreiser

For 2013 foreslår regjeringen å kutte bevilgningen til behandlingsreiser i utlandet med 25 mill. kroner. Det vil svekke et viktig tilbud til pasienter som har behov for og dokumentert effekt av disse reisene. Høyre mener det allerede er for mange søkere som får avslag, og foreslår å reversere kuttet.

Ruspolitikk

Regjeringen ba fra og med 2012 sykehusene om at rus og psykisk helsevern ikke lenger skal være prioritert, i strid med signaler som var gitt om å prioritere dette siden Høyre satt i regjering. Høyre ønsker å gjeninnføre instruksjonen om å prioritere rus og psykisk helsevern i spesialisthelsetjenesten, med bakgrunn i den langvarige diskrimineringen disse pasientene har opplevd i helsevesenet.

I statsbudsjettet halverer regjeringen også de øremerkede midlene til rustiltak i kommunene, og overfører disse til rammetilskuddet. Omleggingen må sees i sammenheng med de økonomiske virkemidlene i Samhandlingsreformen, som gjør det vanskeligere for kommunene å prioritere tilbud til pasienter med rus og psykiske lidelser fordi det er mer lønnsomt å prioritere somatiske lidelser.

Slik sett kommer omleggingen på verst mulig tidspunkt, og vil innebære en nedprioritering av rustiltak i kommunene. Regjeringen arbeider med å innføre økonomiske virkemidler også for rus og psykisk helse, men Høyre mener at å redusere øremerkingen uten at nye tiltak er på plass vil kunne svekke tilbudet til personer som sliter med rus og psykiske problemer. Høyre ønsker å beholde øremerkingen på grunn av skjevhet i kommunenes insentiver. Rus og psykisk helse har vært ned-prioritert i mange år, og Høyre ønsker å endre på dette.

Kvalitet i omsorgen

Kvaliteten i omsorgstjenesten må styrkes for å gi brukerne et bedre tilbud. Først og fremst er det viktig å heve kompetansen i kommunene. Gode muligheter for videreutdanning vil gjøre sektoren mer attraktiv å jobbe i, og legge til rette for flere karriereveier. En undersøkelse utført

Foto: colorbox.com

av Telemarksforskning har også vist at satsing på kompetanse lønner seg for kommunene, og Høyre foreslår å øke bevilgningene til kvalitets- og kompetansetiltak i kommunehelsetjenesten.

Smartere samhandling

Høyre gikk i mot innføringen av kommunal medfinansieringsplikt for sykehusinnleggelser fordi vi mener dette er en dyr og byråkratisk pengeflyttingsøvelse som gir økonomisk usikkerhet for kommunene. Effekten på innsparinger i sykehusene og forbedret forebygging av sykehusinnleggelser er dessuten usikker. Høyre vil overføre disse kostnadene tilbake til de regionale helseforetakene, noe som gir kommunene større økonomisk forutsigbarhet. Høyre ønsker heller ikke å kutte i sykehusenes bevilgninger i forbindelse med etableringen av døgntilbud om øyeblikkelig hjelp i kommunene før det er dokumentert en innsparing.

Flere sykehjemsplasser

Det er behov for mer kapasitet i omsorgstjenesten, både sykehjem og andre heldøgns pleie- og omsorgsplasser. Regjeringen klarer ikke å innfri sitt løfte om 12 000 nye plasser innen 2015 og har derfor omskrevet løftet til et tilsagn om tilskudd til 12 000 plasser, men uten å oppgi hvor stor kapasitetsøkning dette kan forventes å gi når plassene står ferdige. Høyre ønsker å slippe til private for å øke kapasiteten, og foreslår en rentekompensasjonsordning for nye sykehjemsplasser og bofellesskap for demente.

IKT-løft i helsetjenesten

Helsetjenesten mangler nødvendige IKT-systemer. Utfordringene er særlig store for samhandlingen mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten, men har også vist seg i forbindelse med omstillingsprosessen ved OUS. Investeringsnivået på IKT i helsetjenesten i Norge har ligget i underkant av sammenlignbare land. Manglende felles IKT-infrastruktur blir et stort problem når det blir større oppgavedeling mellom sykehusene, og det hindrer samhandling mellom ulike deler av helsetjenesten. Det er et betydelig gevinstpotensial innen både pasientsikkerhet, kvalitet og ressursutnyttelse ved et IKT-løft i helsetjenesten. Helseforetakene klarer ikke å bære kostnadene ved en nasjonal IKT-satsning innenfor dagens system, og Høyre vil

derfor etablere en statlig finansierings-ordning. Ordningen skal komme både spesialist- og kommunehelsetjenesten til gode.

Effektivisering, innsparing og nye løsninger

Samordning av stab og støttefunksjoner i de regionale helseforetakene har potensial til å gi netto kostnadsreaksjoner på om lag 1 mrd. kroner årlig, og Høyre ønsker fortgang i dette arbeidet. I følge Helse- og omsorgsdepartementet brukte helseforetakene i 2011 samlet 862 mill. kroner på anskaffelser av konsulenttjenester. I 2009 og 2010 var beløpene hhv. 949 og 791 mill. kroner. Dette viser at det er nødvendig å redusere bruken av slike tjenester og andre administrative utgifter.

Høyre foreslår at det innføres en nøytral momsordning for staten, herunder helseforetakene. Beregninger fra NHO har anslått at dette kan frigjøre om lag 3,2 mrd. kroner for helseforetakene gjennom konkurranseutsetting av støttetjenester. Høyre har et nøkternt anslag når det gjelder innsparingspotensial som følge av dette i 2013.

Høyres helsepolitiske prioriteringer

• Økt kjøp av helsetjenester fra private	350 mill. kr
• Friske midler til sykehusene	150 mill. kr
• Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige, øremerker 400 mill. kr innenfor helseforetakenes rammer	
• Etablering av kvalitetsregistre, øremerker 50 mill. kr innenfor helseforetakenes rammer	
• Etablere et prosjekt for å få ned køene for rusbehandlingen i Helse Sør-Øst, øremerker 45 mill. kr innenfor helseforetakets rammer	
• Kompetanseløft i den kommunale helse- og omsorgstjenesten	150 mill. kr
• Pasientreiser	25 mill. kr
• Allmennpsykologer i kommunene	20 mill. kr
• Arbeidstrening/arbeidsformidling for personer med psykiske helseutfordringer, støtte til bl.a. Fontenehusene	15 mill. kr
• Økt forskning på og kompetanse om ME, fibromyalgi og lyme borreliose	10 mill. kr
• Patologi og laboratoriekapasitet	10 mill. kr
• Legemiddelgjennomgang	5 mill. kr
• Pasientsikkerhetskampanjen I trygge hender	5 mill. kr
• Tilskudd til hospice	5 mill. kr
• Barneansvarlige på sykehusene	5 mill. kr
• Veterantiltak i regi av RVTS Øst	5 mill. kr
• Utvidede omsorgspenger også til selvstendig næringsdrivende	1,3 mill. kr
• Rentekompensasjon for 2 mrd. kr årlig IKT-investering i helseforetakene	20 mill. kr
• Rentekompensasjon for nye sykehjemsplasser og bofelleskap for demente, 2,5 mrd. kr investeringsramme, bevilget under kommunal	25 mill. kr

5. Skole

Mye er bra i norsk skole, men fortsatt gjenstår det betydelige utfordringer som må løses. Høyre mener noen av de viktigste utfordringene norsk skole står overfor er følgende:

- Fortsatt går i underkant av 1 av 5 elever ut av grunnskolen uten å kunne lese og skrive skikkelig.
- Det er anslått at ca. 9 000 lærere i norsk grunnskole mangler undervisningskompetanse for trinnene de underviser på og mange lærere har behov for faglig påfyll i sine undervisningsfag.
- I skoleåret 2010-2011 fikk 8,4 prosent av elevene i grunnskolen spesialundervisning. 70 prosent av disse er gutter.
- Nær 30 prosent av elevene i videregående opplæring fullfører ikke eller består ikke opplæringen i løpet av 5 år. Andelen er høyest på yrkesfag.

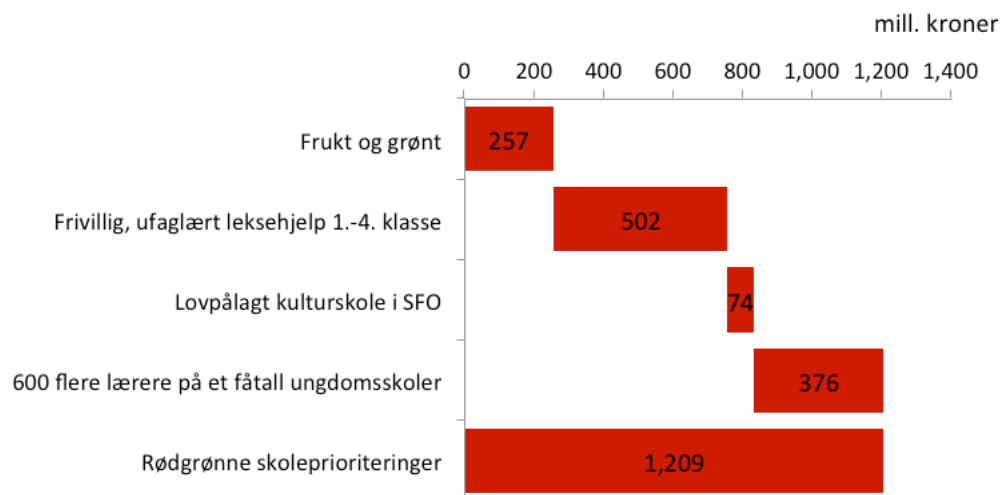
Høyre foreslår mer målrettede virkemidler i grunnskolen, slik at alle elever skal tilegne seg nødvendige ferdigheter i løpet av skolegangen. For å legge til rette for mer kunnskap i skolen foreslår Høyre:

- En offensiv satsing på etter- og videreutdanning av lærere slik at flere elever møter faglig sterke lærere. Høyre øker antallet lærere som vil kunne få tilbud om etter- og videreutdanning fra 1850 til 4300.
- Én ekstra undervisningstime i matematikk på barnetrinnet
- Leksehjelp på ungdomstrinnet
- Økt lærerlæringskudd, som vil stimulere flere bedrifter til å ta inn en lærer.

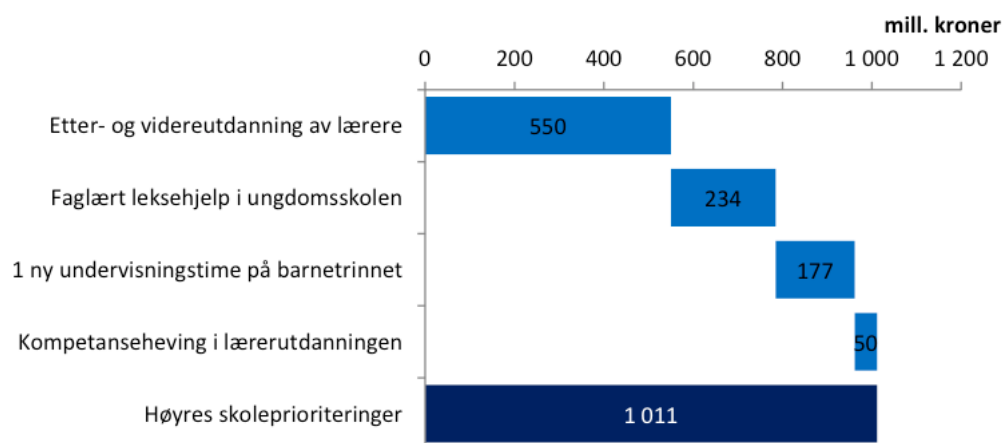

Foto: colorbox.com

Figur 13: Rødgrønn koseskole

Figur 14: Høyres kunnskapsskole

Høyres satsing på læreren

Forskning slår fast at gode lærere løfter alle elevene, uavhengig av sosial bakgrunn. Høyre er opptatt av at å styrke kompetansen til de lærerne som jobber i skolen i dag, slik at alle elever blir møtt med faglig sterke lærere. Høyre vil prioritere dette fremfor regjeringens lite målrettede tiltak som kun kommer et lite mindretall av norske elever og skoler til gode. Derfor vil Høyre videreføre den sterke satsingen på etter- og videreutdanning av lærere som vi har prioritert i våre alternative budsjetter de senere årene. Tall fra Utdanningsdirektoratet viser at i 2012 søkte 3 671 lærere om etter- og videreutdanning innenfor den statlige strategien, og at 1 847 av disse ble prioritert av sine skole-eiere. Disse tallene viser at behovet og etterspørselen for tiltaket er stort. Derfor foreslår Høyre å øke den statlige andelen av finansieringen til 60 prosent, slik at kommunene får mulighet til å gi flere lærere et tilbud om etter- og videreutdanning. Med Høyres modell for etter- og videreutdanning av lærere vil 4 300 lærere årlig kunne få et tilbud om kompetanseheving. Dette er mer enn en dobling fra regjeringens opplegg, hvor 1 850 lærere får et slikt tilbud. I tillegg vil Høyre styrke utviklingen og kvalitetsheving i etter- og videreutdanningstilbudet til lærerne.

Lærerutdanningen må tilføre studentene de kunnskapene de trenger for å mestre læreryrket. Det er et generelt behov for å legge til rette for faglig oppdatering og hospiteringsordninger som skal sikre at lærerutdanningene er mer i takt med den skolen de skal utdanne lærere til. Høyre foreslår nå å bevilge midler til slike tiltak.

Høyre ønsker at de dyktigste lærerne skal fortsette å undervise. Derfor må det utvikles nye karriere-veier for lærere slik at lærere kan bli spesialister i fag med økt ansvar og lønn. Høyre foreslår å bevilge midler til et prosjekt som skal utvikle nye karriereveier for lærere.

Andre skolepolitiske tiltak

Våren 2012 fikk 10,3 prosent av norske grunnskoleelever karakteren 1 på matematikk skriftlig eksamen i 10.klasse. Sviktende matematikkunnskaper er dramatisk for den enkelte elev, men også for samfunnet som helhet. For å styrke opplæringen i matematikk vil Høyre innføre én undervisningstime ekstra i faget på barnetrinnet. Det legges til rette for om lag fire uketimer leksehjelp på ungdomstrinnet. Tilskuddet til PC for dyslektikere videreføres.

Norsk skole må satse mer på realfag. Regjeringen har i sitt forslag til statsbudsjett foreslått å øke bevilgningene til vitensentrene og Newton-rommene. Dette har Høyre etterlyst de senere årene. Høyre mener det likevel er nødvendig å øke bevilgningene utover regjeringens forslag.

Høyre mener yrkesfagene trenger nye ideer og bedre løsninger. Frafall er en viktig utfordring i den videregående opplæringen. Det er spesielt utfordringer til stede på yrkesfagene, og i overgangen fra skole til lære-plass. Et viktig satsingsområde må være å trappe opp innsatsen for flere lære-plasser. Et virkemiddel Høyre vil ta i bruk er å øke tilskuddet til bedriftene som tar inn nye lærlinger.

Fra skoleåret 2012-2013 er Murmanskolen godkjent for permanent drift. Dette videregående skoleprosjektet er nordområdepolitikk i praksis. Høyre vil utvide tilbudet fra 5 til 10 norske elever slik at det blir like mange norske og russiske elever i klassen og foreslår å øke bevilgningene til skolen.

Mange voksne sliter med dårlige lese- og skriveferdigheter. Det gjør det vanskelig å mestre kravene i arbeidslivet og samfunnslivet. Bondevik II-regjeringen innførte det såkalte Ny Sjanse-programmet. Dette har dagens regjering videreført under navnet Basiskompetanse i arbeidslivet. Høyre foreslår en ytterligere styrking av programmet for å bevare voksnes tilknytning til arbeidslivet og bedre evnen til omstilling.

Høyres skolepolitiske prioriteringer

• Lærerløft, etter- og videreutdanning	500 mill. kr.
• Utvikling og kvalitetsheving av etter- og videreutdanningstilbudet for lærere	50 mill. kr.
• Innføre leksehjelp på ungdomstrinnet (om lag 4 uketimer), bevilget under kommunal	97 mill. kr.
• 1 ny undervisningstime på barnetrinnet, bevilget under kommunal	73 mill.kr.
• Prosjekt for å utvikle nye karriereveier for å holde de beste lærerne i skolen	10 mill. kr.
• Tilskudd til vitensenter og Newtonrom	4 mill. kr.
• Tilskudd til Murmanskolen	1 mill. kr.
• Private Toppidrettsgymnas	2 mill. kr.
• Program basiskompetanse i arbeidslivet	25 mill. kr.
• Økt lærlingtilskudd til nye lærlinger	50 mill. kr.
• Hjelpemidler til elever med dysleksi	20 mill. kr.

Høyere utdanning og forskning

Universitets- og høyskolesektoren har over tid påpekt et redusert handlingsrom på grunn av manglende kompensasjon for økte kostnader. Dette, sammen med manglende grunnfinansiering av stadig flere studenter, reduserer kvaliteten i tilbudet til den enkelte student. Forskning nedprioriteres i regjeringens forslag til statsbudsjett, og dette kommer etter flere år med nullvekst i forskningsbudsjettet. Det en betydelig utfordring at det ikke satses målrettet nok på virkemidler for å styrke den private forskningsinnsatsen.

Foto: colorbox.com

Høyre ønsker at det utvikles gode etter- og videreutdanningstilbud der den ansatte kan kombinere jobb og utdanning. Dette stiller krav om at flere kan tilbys utdanningstilbud i nærheten av der de bor eller arbeider. Mange studenter opplever at det ved studiestart er vanskelig å få tak i egnet bolig. Høyre har gjentatte ganger etterlyst grep fra regjeringen for å legge til rette for flere studentboliger, for eksempel gjennom å fjerne kostnadstaket.

Høyre foreslår:

- Økte bevilgninger til universitet og høyskoler som skal deles mellom en generell økning av grunnbevilgningene til sektoren, og en bevilgning med formål å styrke kvaliteten i høyere utdanning.
- Støtte til førsteåret på bachelorstudier i USA og ikke-vestlige land.
- Å bygge 200 flere studentboliger i pressområdene.
- Utviklingsmidler til kompetansesentre for nettbasert utdanning.

Høyre vil trappe opp norsk forskningsinnsats betraktelig. Forskning er en svært viktig bærebjelke i arbeidet med å sikre fremtidig vekst og velferd og bygge opp fremtidig konkurransekraft.

Høyre foreslår:

- En ny modell for forskningsfondet
- Videreføre gaveforsterkningsordningen
- Økte bevilgninger til FORNY-programmet
- Styrke internasjonalt forskningssamarbeid
- Det settes av midler til å tilsette flere stipendiater og post doc-stillinger

Høyres prioriteringer innenfor høyere utdanning og forskning**Høyere utdanning**

• Økt basisbevilgning universiteter og høyskoler	143 mill. kr.
• Økt basisbevilgning private høyskoler	7 mill. kr.
• Målrettet satsning for å utvikle de beste universitetsmiljøene	50 mill. kr.
• Tilskudd til 200 flere studentboliger	50 mill. kr.
• Kompetanseheving innen lærerutdanningen	50 mill. kr.
• Kompetansesentre for nettbasert utdanning, lagt til distriktene	10 mill. kr.
• Støtte til freshman-året i USA og 1. året av bachelorgrad i ikke-vestlige land	13 mill. kr.

Forskning

• Stipendiater og post doc-stillinger	50 mill. kr.
• Gjeninnføre gaveforsterkningsordningen	60 mill. kr.
• Internasjonalt forskningssamarbeid	40 mill. kr.
• FORNY2020-programmet	100 mill. kr.
• Opprette nytt Forskningsfond, 100 mrd øremerket innenfor Statens pensjonsfond utland	

Kirke

Den norske kirke er i gang med omfattende strukturendringer som et resultat av grunnlovs-
endringene vedtatt av Stortinget 21.mai 2012. Som et ledd i dette har Kirken på oppdrag fra
regjeringen gjennomført et forprosjekt for å få på plass en helhetlig bruk av IKT i Kirken.
Regjeringen har ikke fulgt opp dette med midler til investering, og Høyre styrker derfor
bevilgningene til investering i IKT i Kirken.

Regjeringen har besluttet at utenlandsboende medlemmer av Den norske kirke skal inngå som
en del av medlemsgrunnlaget til Kirken. Det endrer beregningsgrunnlaget og får negative kon-
sekvenser for støtten til andre tros- og livssynssamfunn. Høyre foreslår derfor å kompensere de
berørte tros-samfunnene for dette.

Høyres kirkepolitiske prioriteringer

• IKT-midler til Den norske kirke	10 mill. kr.
• Reversere kutt i tilskudd til andre trossamfunn	5,8 mill. kr.

6. Transport - raskere frem, trygt hjem

Hovedutfordringer på samferdselssektoren:

- Veinettet er i dårlig forfatning og har et stort vedlikeholdsetterslep. Dette svekker trafikk-sikkerheten og Norges konkurransekraft.
- Arbeidet med å bygge midtrekkverk går for sakte. Regjeringen planlegger å bygge 19 km. vei med midtdeler i 2013.
- Behov for å styrke kollektivtrafikk-løsningene i storbyene.
- Behov for mer effektive metoder for planlegging og gjennomføring av samferdselsprosjek-ter. Regjeringens allergi mot private hindrer alternative finansieringsløsninger.
- Behov for økning i ordinære bevilgninger

Høyres veisatsing ville gitt mer trygghet til alle trafikanter som hver dag er avhengig av å komme på jobb, hente barn i barnehagen og transportere varer over kortere eller lengre avstander. Høyre vil sikre alle storbyområder sine berettigede midler fra belønningsordningen for kollektivtransport når de kan vise resultater i tråd med klimaforliket og forutsetningene for ordningen, uten at man må velge rushtidsavgift som virkemiddel hvis det ikke er ønskelig. Høyre vil også ha raskere gjennomføring av samferdselsprosjekter og bruke offentlig-privat samarbeid (OPS) aktivt.

Høyres hovedprioriteringer innen samferdsel:

- Økte bevilgningene til vei.
- Ekstrabevilgning til fylkene for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet og opprettelse av in-frastrukturfond der avkastningen hvert år kommer i tillegg til ordinære bevilgninger til vedlikehold.
- Bygging av omtrent tre ganger så mye midtrekkverk på norske veier.
- Planlegging av nye OPS-prosjekter.
- Reversering av regjeringens kuttforslag når det gjelder samferdselsforskning, slik at dagens

Foto: colorbox.com

nivå kan opprettholdes.

- Økning av belønningsordningen for kollektivtransport i storbyene.
- Styrking av kollektivtrafikk-løsningene i storbyene vil også sikre midler til aktuelle prosjekter som forlengelsen av Bybanen i Bergen, bybane i Stavanger, Fornebubanen, Kolsåsbanen og superbustraseer i Trondheim, eventuelt ved å knytte dette til belønningsordningen. I tillegg er det nødvendig med en målrettet satsing på fleksible samferdselsløsninger, som gjør det enklere å kombinere ulike transportmidler (intermodale løsninger) og tilrettelegge for sykkel.
- Modernisering av Jernbaneverket, slik kan vi bygge et moderne, fremtidsrettet og kunnskapsrikt jernbanemiljø i Norge.
- Omorganisering av Statens vegvesen og vurdere egne utbyggingselskaper.
- Mer konkurranse på jernbanen vil kunne gi brukerne et bedre togtilbud på egnede strekninger.
- Mer effektive planprosesser og ta i bruk alternative finansieringsløsninger. Bedre lønnsomhetsberegninger vil kunne gi bedre prioriteringer.

Sammenligning av forvaltere av infrastruktur i Norge og Sverige:

Norge

- 5,0 mill. innb.
- 385' km² areal.
- 93' km vei.

Sverige

- 9,1 mill. innb.
- 450' km² areal.
- 216' km vei.

6 forvaltere med 13 960 ansatte:

- Statens vegvesen
- Jernbaneverket
- Avinor AS
- Kystdirektoratet
- Jernbanetilsynet
- Luftfartstilsynet

5 forvaltere med 13 200 ansatte:

- Trafikverket
- Luftfartsverket
- Sjøfartsverket
- Transportstyrelsen
- Swedavia AB

Økt konkurransekraft

Høyres løsninger vil gi næringslivet bedre konkurransekraft. Høyre vil knytte næringsklynger og folk tettere sammen gjennom bedre transportløsninger, trygghet og kunnskap. Næringsdrivende, lastebilsjåførere, pendlere, skoleelever og småbarnsfamilier er avhengige av god fremkommelighet og sikre veier. Effektiv transport er god næringspolitikk, god distriktspolitikk og god bypolitikk.

Norges langstrakte kyst er en viktig del av transportsystemet vårt. Høyre ser det som et mål å flytte godstrafikk fra vei til sjø og jernbane fordi det er positivt både for miljøet og sikkerheten på veiene. Vi ser dessverre en negativ utvikling i andel godstransport til sjøs og på jernbane. Det trengs en større satsing for å snu dette.

Sikkerhet på sjøen er også en viktig og prioritert oppgave for Høyre. Derfor vil Høyre sikre Redningsselskapet de midler som trengs for å holde samtlige redningsskøyter i beredskap.

Norge er et av verdens dyreste land å drive næringsvirksomhet i. Mangelfull infrastruktur på vei og bane gjør at kostnadene ved å drive i Norge stadig øker fordi man står i kø, kjører sakte på dårlige veier eller blir forsinket på grunn av gamle signalanlegg på jernbanen. Bompenger og ferjekostnader er også et negativt konkurranseelement, som må oppveies med smartere løsninger og bedre rammebetingelser generelt. Derfor satser Høyre sterkt på samferdsel i årets budsjett.

Høyres nestleder Jan Tore Sanner blir reddet av Marius fra Redningsselskapet.

Foto: Redningsselskapet

Høyres transportpolitiske prioriteringer

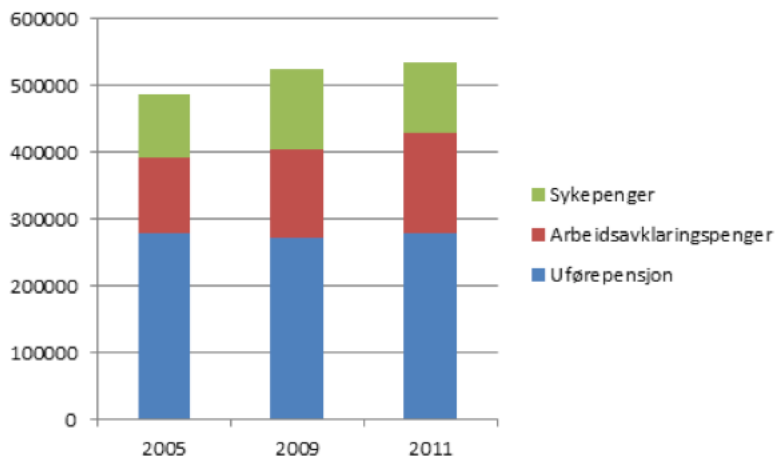
• Veiinvesteringer	800 mill. kr.
• Planleggingsmidler OPS	200 mill. kr.
• Fylkesveier, tilskudd til fylkeskommunene	200 mill. kr.
• Belønningsordning for kollektivtrafikk	200 mill. kr.
• Stasjonsheis i Holmestrand	15 mill. kr.
• Tilskudd til Redningsselskapet	20 mill. kr.
• Samferdselsforskning	13,5 mill. kr.
• Utredning vedrørende miljø, trafikksikkerhet mv.	1,3 mill. kr.
• Infrastrukturfond på 50 mrd. øremerket innenfor Statens pensjonsfond utland	

7. Arbeid og trygghet

De viktigste utfordringene på arbeids- og sosialfeltet er:

- Det store antallet mennesker som står utenfor arbeidslivet
- At tallet på unge uføre har vist en urovekkende økning de siste årene det siste året
- At sysselsettingen blant utsatte grupper som funksjonshemmede går ned, mens antallet fattige barn går opp.

Figur 15: Estimert på antall tapte årsverk[1] knyttet til mottak av helse relaterte ytelser.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet. Antall i tusen. Andel i prosent.

Årsgjennomsnitt 2005, 2009, og 2011. [1] Det som tidligere het attførings-penger, rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønning er i figuren slått sammen til arbeidsavklaringspenger.

Høyre mener det må legges til rette for et samfunn med muligheter for alle. Velferdsstaten skal ikke være alt for alle, men skal være sterk for den som har behov for hjelp. Derfor er det overordnede målet i arbeids- og sosialpolitikken å bidra til at flest mulig mennesker kan få oppleve den trygghet det er å ha et inntektsgivende arbeid. Dessverre har antallet mennesker utenfor arbeidslivet økt de siste årene. For å løse utfordringene trengs det nye ideer og bedre løsninger.

Høyres viktigste prioriteringer for å begrense veksten i antallet som står utenfor arbeidslivet er:

- Styrking av arbeidslinjen. Det skal lønne seg å jobbe.
- Å skape en lavere terskel inn i arbeidslivet både gjennom en oppmykning av regelverket for midlertidige ansettelser og gjennom bedre tiltak for dem som står utenfor.
- Styrke lønnstilskuddsordningen og omprioritere midler til arbeidstrening, og sette i gang tiltak for å gi unge uføre en vei tilbake til arbeidslivet
- Innføre et absolutt krav om aktivitets- og oppmøteplikt for alle fra første dag for unge som søker sosialhjelp
- Styrke tilretteleggingsordningene for funksjonshemmede i arbeidslivet
- Intensivere kampen mot fattigdom, særlig blant utsatte barn og unge

Flere i aktivitet og arbeid

Høyres politikk tar sikte på å få ned sykefraværet ytterligere, blant annet gjennom tidligere oppfølging av sykemeldte, en god «Raskere-tilbake»-ordning og innføring av normerte sykemeldinger. Disse tiltakene er beskrevet i tidligere års budsjetter og videreføres også i år.

Hovedsatsingen i Høyres alternative budsjett på arbeids- og sosialfeltet er å hindre at særlig unge mennesker faller ut av arbeidslivet. Det gjelder både unge som oppsøker Nav for å få økonomisk støtte, og unge som blir uføretrygdete. Psykiske lidelser ligger bak svært mange av uføretallene for unge, og dette understreker behovet for en kraftig opprustning av tilbudet innen psykisk helse. Det er også avgjørende å hindre unge i å falle fra utdanning, og det vises i denne sammenheng til det vellykkede TLM-prosjektet i Rogaland hvor man har klart å få flere tilbake på skolebenken.

Høyres satsing kan oppsummeres i fire punkter:

1. En kraftig økt prioritering av lønnstilskudd for å gi folk en sjanse til å prøve seg i arbeidslivet.
2. En prøveordning som skal stimulere frivillige organisasjoner og bedrifter til å gi folk en sjanse i arbeidslivet. Ordningen skal fungere slik:
 - Alle aktører, både private og offentlige, skal kunne formidle Nav-brukere med nedsatt arbeidsevne inn i arbeidslivet etter oppdrag fra Nav.
 - Når vedkommende formidles inn i arbeidslivet får formidler og arbeidsplass utbetalt en bonus.
 - Det kommer igjen en bonus dersom vedkommende er i arbeid etter henholdsvis tre og fem år.

En del av satsningen på å slippe alle gode krefter til, er også å ta i bruk sosiale entreprenører i større grad enn i dag.

3. Oppfølging av tiltak både for å forhindre at unge blir permanent uføre, og for å følge opp dem som kan og vil komme seg tilbake i arbeid eller utdanning.
4. En kraftig satsing på å få funksjonshemmede inn i arbeidslivet.

Høyre vil understreke at et viktig bidrag for å få flere inn i arbeidslivet er et mer fleksibelt arbeidsliv. Høyre vil derfor kombinere den grunnleggende tryggheten i dagens lovverk med forsiktige reformer som kan gi flere en sjanse i arbeidslivet.

Unge sosialklienter skal «Snu i døra»

Høyre mener det trengs en forsterket innsats rettet inn mot unge, og har i første omgang prioritert innsatsen rettet mot unge sosialklienter som senere kan ende på uføretrygd. Vi vil derfor ha en «snu-i-døra»-praksis på alle Nav-kontor i hele Norge.

Dette innebærer blant annet følgende:

1. Et absolutt krav om aktivitets- og oppmøteplikt for alle fra første dag og første møte med Nav.
2. En egen pott til å utvikle og følge opp aktivitetsprosjekter i et større antall forsøkskommuner over hele landet.
3. Skjerpede krav og kutt i ytelsene for brukere som ikke stiller opp på aktivitet. Nav har i dag anledning til å kutte i ytelsene, men gjør det for sjelden.
4. En gjennomgang av alle ytelser til unge på sosialhjelp, herunder individstønad og bostøtte til unge som bor hos sine foreldre eller foresatte, for å sikre at ordningene oppmuntrer til arbeid eller utdanning.
5. Langt mer bruk av tiltak med arbeidstrening i arbeidslivet særlig for unge Nav-brukere.

Funksjonshemmede inn i arbeidslivet

Andelen sysselsatte blant personer med nedsatt funksjonsevne har falt betydelig siden 2008, til tross for at trenden er snudd i befolkningen forøvrig. Det er derfor helt nødvendig med en betydelig forsterket satsning på funksjonshemmede i arbeidslivet. Oppfølgingen av Høyres handlingsplan fra 2010 «Fra godt nok til best mulig» trappes derfor opp i Høyres alternative statsbudsjett for 2013. Satsningen på funksjonshemmede i arbeidslivet består av følgende hovedpunkter:

1. En permanent og forsterket funksjonsassistentordning. Funksjonsassistentordningen har bidratt til at personer med sterke fysiske funksjonsnedsettelselr kan delta i arbeidslivet, og må åpnes opp for nye brukere.
2. En enklere og bedre tilretteleggingstilskuddsordning. En styrket og mer ubyråkratisk tilskuddsordning vil gjøre at funksjonshemmede står sterkere ovenfor potensielle arbeidsgivere.
3. En målrettet styrking av ordningene med sekretærhjelp for blinde og tolkehjelp for døve.
4. En sterkere prioritering av mennesker med nedsatt funksjonsevne i tiltaksapparatet gjennom å sette av 2 000 flere plasser til denne gruppen innenfor dagens rammer.

En slik satsning er av avgjørende nødvendighet for at Norge skal oppfylle intensjonen i FN-konvensjonen for personer med nedsatt funksjonsevne, som etter planen skal tre i kraft 1.

Foto: colobox.com

juni 2013. Høyre styrker i tillegg bevilgningen til Likestillings- og diskrimineringsombudet, som har som ansvar å påse at Norge følger opp sine forpliktelser under konvensjonen.

Fortsatt kamp mot fattigdom

De viktigste tiltakene for å bekjempe fattigdom er en skole som gir alle barn gode muligheter, samt en politikk for å sikre høyest mulig deltakelse i arbeidslivet. Samtidig vil det alltid være noen som i kortere eller lengre perioder faller utenfor. Høyre styrker derfor innsatsen rettet inn mot fattige barn og unge.

Høyres arbeids- og sosialpolitiske prioriteringer

• Incentivordning for kommunene, arbeid for unge på sosialhjelp. Prøveordning.	100 mill. kr.
• Lønnstilskudd / Tidsubestemt lønnstilskudd	100 mill. kr.
• Omprioriteringer innenfor rammen til arbeidstrening i arbeidslivet	100 mill. kr.
• Prøveordning: Insentivbasert plassering i arbeidslivet	50 mill. kr.
• Prøveordning: Oppfølging av unge uføre	50 mill. kr.
• Funksjonsassistentordningen styrkes og gjøres permanent	35 mill. kr.
• Hjelpemidler (fritid) utvides til funksjonshemmede over 26 år	30 mill. kr.
• Målrettede fattigdomstiltak	25 mill. kr.
• Grønt kort (forenklet tilretteleggingstilskudd)	20 mill. kr.
• Arbeidstilsynet	10 mill. kr.
• Forskning (IT-funk)	6 mill. kr.
• Tiltak mot trygdemisbruk	5 mill. kr.
• Pott til sosiale entreprenører	5 mill. kr.
• Tilskudd til frivillige organisasjoner m.v.	5 mill. kr.
• Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv., Hjelpemidler som tjenester	5 mill. kr.
• Likestillings- og diskrimineringsombudet: Til oppfølging av konvensjon om handikappede	1,5 mill. kr.
• Gradert barnehagepris i flere kommuner, utvidelse av ordning, bevilget under kommunal	150 mill. kr.
• Videreføre skattefradrag for store sykdomsutgifter som i 2012	38 mill. kr.

8. Justis

Gjørsv-kommisjonens rapport dokumenterte at Norge ikke var godt nok forberedt og at for mye sviktet 22. juli 2011. Det er et myndighetsansvar å sikre god beredskap i hele landet. Beredskap ved ulykker, naturkatastrofer eller terrorhandlinger.

Hovedutfordringer på justissektoren:

- Svakheter ved beredskap og samfunnssikkerhet
- Politiet har for lite ressurser og for få politifolk

Høyres hovedprioriteringer:

- Styrking av politiets operative kapasitet. Politiet må settes i stand til å møte morgendagens kriminalitetsutfordringer. Dette innebærer teknologiske løsninger tilpasset det 21. århundre.
- Styrking av PST.
- Økning av bevilgningene til frivillige organisasjoner og beredskapsarbeidet i redningstjenesten. Uten disse ville vår samlede beredskap ha vært vesentlig svekket.

Politi

Politiets viktigste oppgave er å sikre befolkningens trygghet. Et nært, tilstrekkelig bemannet og kompetent politi er helt avgjørende for å sikre trygge lokalsamfunn. Fravær av lokalt politi gir grobunn for kriminalitet. Høyre godtar ikke at det utvikler seg lovtomme rom i samfunnet, hvor vår evne til å slå ned på kriminalitet reduseres. Risikoen for at kriminelle blir tatt blir mindre, og sann-synligheten for kriminalitet øker. Situasjonen i politidistriktene landet rundt tilsier at det er et stort behov for større økonomiske rammer for politidistriktene. Et av de viktigste elementene i beredskapen er tilstedeværende og tilgjengelig politi med god trening og rett utstyr. Fra nyutdannede til politimestre og ledelsen i Politidirektoratet og Justis-departementet må flest mulig ha gjennomført realistiske øvelser som setter deres evne til å håndtere usikre situasjoner

Foto: colorbox.com

på prøve. Kompetanseoverføring mellom politidistriktene er sentralt for å videreutvikle politietaten.

Høyre vil:

- Sikre midler til en klar økning av politikraften i Norge.
- Legge til rette for tilstedeværende politi i hele landet
- Gi politiet tid og mulighet til å prioritere forebyggende arbeid og bekjempelse av organisert kriminalitet.
- Oppgraderingen av politiets IKT-løsninger finansieres sentralt. Slik sikres forutsigbarhet for tilstedeværelse av politi hele landet.
- Videreføre det høye opptaket til Politihøgskolen

Videreutvikling av justissektoren

22. juli-kommisjonens rapport har hatt stor innflytelse på Justis- og beredskapsdepartementets budsjettforslag for 2013. Det er viktig at budsjettmidlene på justisområdet i størst mulig grad fordeles til den ytre tjenesteproduksjonen, slik at minst mulig brukes til administrasjon. I en tid med økende utfordringer og flere oppgaver for justissektoren er det viktig å legge til rette for en balanse i straffesakskjeden, slik at god etterforskning, en effektiv og rettssikker iretteføring og deretter en rask iverksettelse av straffereaksjonen blir ivaretatt. I Høyres alternative statsbudsjett er det foreslått økte bevilgninger til domstolene og den høyere påtalemyndighet.

Oppmerksomhet på kostnadseffektivitet og økonomiske prioriteringer er svært viktig i alle deler av offentlig virksomhet. I Høyres alternative statsbudsjett stilles det i alle sektorer klare krav til effektivisering i offentlige virksomheter og reduksjon av administrative kostnader.

Regjeringen har i lang tid avvist å la private akkrediterte analyseinstitutt analysere DNA. Dette har vært til skade for politiets mulighet til å oppklare kriminalitet raskere, og dermed også til skade for kriminalitetsofrene. Samtidig kan det stilles spørsmål ved om man har utnyttet offentlige ressurser effektivt og bidratt til etterforskning på en mest mulig rettssikker måte.

Høyre vil:

- Legge til rette for evalueringer av tiltakene som gjennomføres som følge av hendelsene 22. juli.
- Sikre kostnadseffektiv drift av justissektoren.
- La private analysere DNA-prøver i straffesakskjeden

Kriminalomsorgen

Høyre konstaterer at regjeringen ved fremleggelsen av statsbudsjettet for 2013 verken har sørget for å forankre en kapasitetsplan for kriminalomsorgen i Stortinget eller utarbeidet den varslede bemanningsanalysen for kriminalomsorgen. Planleggingen og dimensjoneringen av tilbudet i kriminalomsorgen står ikke i samsvar med de intensjonene et samlet storting hadde da stortings-meldingen «Straff som virker», St.meld nr. 37 (2007-2008) om innholdet i kriminalomsorgen, ble behandlet.

Det økende antallet utenlandske kriminelle i norske fengsler bekymrer Høyre. Det er positivt at regjeringen har fulgt opp opposisjonens forslag om etablering av egne fengsler for kriminelle utlendinger som ikke skal tilbakeføres til det norske samfunnet.

Regjeringen har gjennomført organisatoriske grep i form av å etablere et eget direktorat for kriminalomsorgen. Høyre er i tvil om hvorvidt dette bidrar til den bedre faglige styringen som forventes, ikke minst sett på bakgrunn av erfaringer gjort med for eksempel av et eget direktorat for politiet.

Ved vedtakelsen av statsbudsjettet for 2013 er grunn til å forvente økende soningskøer og utsettelse av nødvendige tiltak som regjeringen er ansvarlig for. Listen over ubetalte regninger er lang, også innen kriminalomsorgen.

Høyre vil igjen fremheve den svært samfunnsnyttige innsatsen de frivillige organisasjonene gjør i arbeidet for å forebygge kriminalitet og redusere omfanget av utført kriminalitet av tidligere straffedømte. Frivillige organisasjoner utgjør et svært viktig supplement til arbeidet som gjøres av staten og kommunene med tilbakeføring av tidligere kriminelle til et liv uten kriminalitet.

Høyre vil:

- At kapasitetsplanen for kriminalomsorgen forankres i Stortinget.
- Styrke forskningsinnsatsen i kriminalomsorgen
- Ha flere soningsoverføringer av utenlandske kriminelle.
- Ha egne fengsler for utenlandske kriminelle som ikke skal tilbakeføres til det norske samfunnet.
- Styrke de frivillige organisasjonene i arbeidet med tilbakeføring av innsatte etter endt soning.

Høyres justispolitiske prioriteringer

Beredskap:

• Øvelser, utstyr, IKT	100 mill. kr
• PST	15 mill. kr
• Sivilforsvaret for forsering av materiellanskaffelser, samt samtrening med Politi, nødetater og Forsvaret	35 mill. kr
• Flere politifolk: Politiets driftsbudsjett	200 mill. kr
• Flere politifolk: Oslo Politidistrikt	50 mill. kr
• Frivillige organisasjoner i redningstjenesten	10 mill. kr
• Narkotikahunder, utdanning og drift	5 mill. kr
• Domstolene / balanse i straffesakskjeden	10 mill. kr
• Frivilliges tilbakeføringsarbeid etter soning	5 mill. kr
• Den høyere påtalemyndighet	5 mill. kr

9. Energi

Høyre mener de viktigste utfordringene på energiområdet er:

- Å møte verdens økende energibehov, samtidig som vi må redusere de globale klimagassutslippene.
- Å utnytte våre rike energiresurser til fremtidsrettet og bærekraftig verdiskaping.

Verdens energibehov er økende og sikker tilgang til energi er en avgjørende forutsetning for fortsatt økonomisk vekst og velstandsutvikling i utviklingslandene. Det er fortsatt mange mennesker i store deler av verden som ikke har sikker tilgang på energi. Selv om fornybare energikilder kan og må spille en viktigere rolle i verdens energiforsyning, så slår det Internasjonale Energibyrået (IEA) fast at de tradisjonelle fossile energikilder som kull, olje og gass fortsatt vil være de klart viktigste forsynings-kildene.

Selv om evnen til å utnytte fossile energikilder har vært den viktigste faktoren for velstandsutviklingen siden den industrielle revolusjon, er bruken av fossil energi i dag den største utfordringen for menneskenes livsbetingelser i fremtiden. Bruk av fossil energi er den viktigste kilden til utslipp av klimagasser som kan føre til en farlig økning i jordens gjennomsnittstemperatur. Dersom vi skal unngå en økning i de globale klimagassutslippene, samtidig som utviklingsland og nyindustrialiserte land får dekket energibehovet som skal til for å løfte sin befolkning ut av fattigdom, er det nødvendig med en kraftig satsing på fornybar energi, mer effektiv bruk av energi samt CO₂-håndtering fra fossile energikilder.

Høyre mener at Norge, med våre rike naturressurser både innen olje, gass og fornybar energi, har et særlig ansvar for å møte verdens økende energibehov. Klimautfordringen må møtes med tiltak både nasjonalt internasjonalt. Samtidig er det viktig å sette inn tiltak som gir mest mulig klimagevinst og best mulig resultater per investert krone.

Høyre viktigste prioriteringer i energipolitikken er:

- Å føre en fremtidsrettet energipolitikk som gir en bærekraftig og sikker energiforsyning til akseptable priser.
- Å prioritere forskning og utvikling for økt verdiskaping og sysselsetting gjennom en offensiv utnyttelse av våre naturressurser og kompetanse
- Å legge til rette for et fortsatt aktivitetsnivå i petroleumssektoren i mange år fremover.

Høyre vil styrke bevilgningene til det nasjonale forskningsprogrammet Climit som omfatter forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologier for fossilt basert kraftproduksjon med fangst og lagring av CO₂. Høyre foreslår å styrke bevilgningene til Climit, samt å øke kapitalen i Fond for Climit.

I klimaforliket fra juni 2012 var det enighet om å innføre forbud mot fyring med fossil olje i husholdninger i 2020, og at dette forutsetter støtteordninger fra 2013 og øvrige virkemidler i en

overgangsperiode. Regjeringen har ikke har fulgt opp denne forpliktelsen i budsjettproposisjonen. Høyre foreslår en ny bevilgning til utfasing av oppvarming med fossil olje i husholdningene.

Flom- og skredsikring

Flere deler av landet var i 2012 utsatt for store flom- og skredulykker som følge av store nedbørmengder. Klimaendringer vil etter all sannsynlighet medføre at vil oppleve mer nedbør og ekstremvær i årene fremover. Mange og kostbare flom- og skredulykkene de siste årene viser at det er et behov for å styrke satsingen på flom- og skredforebygging, og Høyre foreslår derfor økte bevilgningene til dette. Vi kan aldri sikre oss hundre prosent mot fremtidige flom- og skredulykker, men en styrket satsing på forebyggende tiltak kan redusere skadene og minske omfanget av nye flommer og skred.

Olje og gass

Olje- og gassvirksomheten har stor betydning for norsk økonomi og næringsliv, både finansielt og industrielt. Kommende offentlige budsjetter vil avhenge av fremtidige oljeinntekter, og regjeringen innberegner i sine langtidsprogram også inntekter fra funn som ennå ikke er gjort. Et fortsatt høyt lete- og utvinningsnivå er derfor nødvendig for at regjeringen skal kunne innfri sine planer og løfter om økte utgifter over offentlige budsjetter og økende velferd.

Høyre mener at det er viktig med mangfold og konkurranse på sokkelen der flere uavhengige miljøer i lisensene kan utfordre hverandre med ulike faglige løsninger. Fusjonen mellom Statoil og Hydro har medført at Statoil har blitt en dominerende aktør på norsk sokkel. I dagens situasjon er det viktig å styrke Petoro slik at de kan holde et sterkt fokus på utviklingen i de ulike lisensene, ikke minst når det gjelder å sørge for en høyere utnyttelsesgrad i eksisterende felt. Høyre foreslår derfor å styrke Petoro. Høyre mener videre at Petoro i fremtiden bør finansieres direkte over kontantstrømmen fra sokkelen fremfor bevilgninger over statsbudsjettet. Dette vil kunne gi selskapet større muskler og fleksibilitet i forhold til de viktige oppgaver Petoro har ansvar for. Høyre vil også øke bevilgningene til Oljedirektoratet for å styrke deres arbeid for en bedre ressursutnyttelse på sokkelen, og styrke bevilgningene til internasjonalisering gjennom INTSOK og Petrad.

Foto: colorbox.com

Petroleumsnæringen er sentral i norsk økonomi og næringsliv, og er en viktig drivkraft i norsk teknologiutvikling. De unyttede petroleumsressursene på norsk sokkel ligger stadig vanskeligere tilgjengelig, og behovet for avanserte teknologiske løsninger blir stadig større for å kunne finne og utvinne petroleumsressursene på en kostnadseffektiv og miljøvennlig måte. Skal norsk olje- og gassindustri hevde seg i internasjonal konkurranse er evnen til å ligge i forkant med ny teknologi og kunnskap helt vesentlig. Dette er også viktig for å sikre grunnlaget for at næringen skal være konkurransedyktig i et langsiktig perspektiv, etter at petroleumsproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller. Det er derfor nødvendig å satse offensivt på forskning og utvikling. Økt forskningsinnsats vil gi muligheter for videre utvikling av et næringsmiljø med sterke internasjonale posisjoner og vekstpotensial.

Det er en bred sammenheng mellom kompetansebygging, bevilgninger til forskning og utvikling, utviklingen av petroleumsnæringen som vår fremste høyteknologiske kunnskapsindustri og størrelsen på dagens petroleumsfond. Størrelsen på petroleumsfondet i fremtiden avhenger av hvor gode vi er til å utnytte de gjenværende anslåtte 70 prosent av ressursene på sokkelen. Som stor ressurseier påhviler det staten et spesielt ansvar å sørge for tilstrekkelig kompetanseutvikling, forskning og utvikling, slik at vi kan få maksimalt ut av ressursene våre. Høyre foreslår derfor økte bevilgninger til petroleumsforskning.

Fornybar energi

Nesten all norsk kraftforsyning er basert på fornybar vannkraft. Norge har i tillegg et stort ressursgrunnlag innen fornybar energi som fortsatt ikke er utnyttet. Det gjelder både innen vannkraft, vindkraft, bioenergi og teknologier som foreløpig er mer umodne. Stilt overfor klimautfordringen og verdens økende energibehov vil det være nødvendig å øke produksjonen av fornybar energi globalt sett. I klimaforliket fra juni 2012 var det enighet om å be regjeringen i de kommende statsbudsjett øke bevilgningene til FME-sentrene og at det opprettes et FME-senter for geotermisk energi. Heller ikke dette punktet i klimaforliket er fulgt opp av regjeringen. Bevilgningene til FME-sentrene er ikke styrket i budsjettproposisjonen og det er heller ikke foreslått å opprette et nytt FME-senter for geotermisk energi. Høyre foreslår derfor å styrke bevilgningen til FME-sentrene og opprette et nytt FME-senter for geotermisk energi i løpet av 2013.

Foto: colorbox.com

Høyres energipolitiske prioriteringer

• Petroleum i Nord	150 mill. kr
• Energiforskning Norges forskningsråd	125 mill. kr
• Støtte til utskifting av oljefyr	40 mill. kr
• Petoro	30 mill. kr
• Oljedirektoratet, drift	10 mill. kr
• Flom- og skredforebygging	10 mill. kr
• Internasjonalisering	5 mill. kr
• CLIMIT CO ₂ -håndtering, Kapitalinnskudd (1 mrd. kr.)	

10. Klima og miljø

Høyre mener at trusselen om alvorlige menneskeskapte klimaendringer er en av de største utfordringene verden står overfor. Det er nødvendig med nasjonal innsats for å redusere klimagassutslippene i tråd med klimaforliket fra juni 2012.

De største utfordringene på klima- og miljøområdet er:

- Trusselen om alvorlige menneskeskapte klimaendringer
- Tap av biologisk mangfold
- Spredning av miljøgifter

Høyre mener at løsningen på klimautfordringen ligger i å utvikle ny teknologi som gir lavere klimagassutslipp. Det er derfor viktig at det offentlige legger til rette for at det blir lønnsomt for private å utvikle miljøteknologi. Økonomiske rammebetingelser som kvotehandel eller CO₂-avgift må sette en pris på klimautslipp, og det må være lønnsomt å investere i teknologi som gir utslippsreduksjoner. I tillegg må det settes utslippskrav. Forskning og utvikling av ny teknologi behøver samt investeringer i å ta ny teknologi i bruk i industrielle prosesser behøver statlig medfinansiering.

Biologisk mangfold

Mangfoldet av livsformer er grunnlaget for menneskets eksistens, livskvalitet og velferd. Det biologiske mangfoldet er utviklet naturlig over lang tid og gjennom kulturpåvirkning. Høyre vil ta vare på det biologiske mangfoldet for kommende generasjoner, og mener at det gjøres best gjennom en kombinasjon av vern og bærekraftig bruk. Vern av skog er viktig for å bevare naturmangfoldet, men Høyre understreker samtidig verdien av privat eiendomsrett og at grunneiere som får sin grunn vernet derfor får full erstatning for de økonomiske konsekvenser av vernevedtaket. Høyre slutter seg derfor til forslaget i proposisjonen om å øke bevilgning-ene til nytt skogvern.

Foto: colorbox.com

Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på den nordatlantiske villaksen. Villaksen er i dag truet fra en rekke kanter, blant annet fra lakseparasitten Gyrodactylus Salaris og forsureing av innsjøer og vassdrag. Høyre foreslår derfor å styrke bevilgningene statlige vassmiljøtiltak som kalking og lokale fiskeformål og bekjempelse av lakseparasitten Gyrodactylus Salaris.

Miljøgifter

Høyre er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn til høye konsentrasjoner av miljøgifter. Mye av dette er historisk forurensning som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Regjeringen har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensningen. Dette løftet følges ikke opp. Regjeringen foreslår i stedet igjen å redusere bevilgningene til dette. Det skjer etter store reduksjoner i bevilgningene til oppryddingstiltak både i statsbudsjettet for 2011 og i statsbudsjettet for 2012. Siden 2010 er bevilgningene til oppryddings-tiltak redusert med nesten en tredjedel. Dette har skjedd til tross for at regjeringen tidligere har varslet at de store utgiftene på dette området vil komme fra 2011 etter hvert som man har kommet videre i kartleggingsarbeidet. Regjeringen har begrunnet tidligere kutt i 2008 og 2009 med å vise til at for mange av tiltaksplanområdene først i 2010/2011 vil ha kommet langt nok til at større opp-ryddingstiltak kan settes i gang, og de største kostnadene vil derfor først komme i perioden fra 2011 og utover. Regjeringen skriver i budsjettproposisjonen for 2013 at fra 2012 er flere prosjektene for opprydding i forurensset sjøbunn ferdig kartlagte og vedtatt gjennomført lokalt med lokal del-finansiering slik at tiltakene kan begynne. Likevel følges ikke dette opp med bevilgninger. Regjeringens manglende bevilgninger til dette arbeidet vil medføre at det tar lengre tid å rydde bl.a. norske fjorder og havner for farlige miljøgifter. Klima- og forurensningsdirektoratet sendte før sommeren brev til Miljøverndepartementet der det fremgikk at oppryddingsarbeidet kunne bli kraftig forsinket dersom det ikke kom mer penger på bordet. Høyre mener derfor at bevilgningen til dette arbeidet må styrkes betydelig.

Friluftsliv

Satsing på friluftsliv er en viktig del av det forebyggende helsearbeid. Å legge til rette for at flere tar del i friluftslivet, kommer seg ut i frisk luft og får mosjon kan gi betydelige inn-

Foto: colorbox.com

sparinger i forhold til senere behandling i det psykiske og somatiske helsevesenet. Høyre slutter seg derfor til forslagene i proposisjonen om å styrke bevilgningene til friluftsliv utover nivået i 2012.

Kulturminner

Vern av fornminner og kulturminner er avgjørende for å forstå norsk kulturarv og historie. Vern gjennom bruk og verdiskaping er temaer på den politiske dagsorden som stadig blir viktigere. Høyre er uenig i regjeringens forslag i proposisjonen om å avvikle Kulturminnefondet. Fondet har sikret stabile bevilgninger til kulturminnearbeidet som ellers lett kunne bli en salderingspost, og Høyre foreslår i stedet å styrke fondet.

Styrking av lokalt selvstyre

Høyre vil styrke det lokale selvstyret, og mener at naturforvalterne bør være ansatt i kommunene som verneområdene omfatter og hvor forvalterne har sine virkeområder fremfor å være ansatt i statlige myndigheter. Forvaltningen av naturmangfoldloven skal fortsatt ligge under Miljøverndepartementet, som blant annet fortsatt skal ha ansvar for opprettelse og utvidelse av verneområder og rammer for forvaltningen av disse. Selve forvaltningen av verneområdene bør imidlertid legges til de berørte kommunene. Høyre foreslår derfor å flytte budsjettmidlene som ligger hos Statens Naturoppsyn og Direktoratet for Naturforvaltning for tiltak i verneområdene til lokale stillinger som naturforvaltere i kommunen over kommunerammen.

Høyres miljøpolitiske prioriteringer

• Klif, Opprydningstiltak	45 mill. kr.
• Bekjempelse av Gyro	20 mill. kr.
• Norsk kulturminnefond, fondskapital	1 500 mill. kr.
• Økt mineraloljeavgift 25 øre, kombinert med egen støtteordning for utskifting av oljefyr, bevilget under Energi	40 mill. kr.

11. Familie - gode oppvekstmuligheter for alle barn

De største utfordringene på barne- og familiefeltet:

- Barnehagesektoren sliter med lav andel faglærte og dårlig kvalitet.
- Forsinket opptrapping av og et komplisert regelverk for likebehandling går ut over barn i ikke-kommunale barnehager.
- Det er avdekket graverende systemsvikt i barnevernet, barn får ikke nødvendig hjelp og blir ikke hørt. Kommunene har for liten kapasitet, for små fagmiljøer og for dårlig kvalitetssikring og internkontroll.
- Regjeringen mangler styringsinformasjon på barnevernsfeltet, har begrenset barnevernsdirektoratet, har ikke sørget for nødvendig forskning, og har et uttalt mål om å prioritere statlige tiltak foran bruken av private og ideelle barnevernsinstitusjoner.
- Familiene møter et voldsomt og rigid regelverk for foreldrepermisjon med statlig detaljstyring av familien.

Høyre er opptatt av at familien gis ansvar og valgfrihet i oppdragelse, omsorg og utdanning. Samtidig er det en av samfunnets aller mest grunnleggende oppgaver å bidra til at alle barn får en trygg og god oppvekst.

Høyres løsninger:

- Et kvalitetsløft i barnehagene med særlig satsing på etter- og videreutdanning.
- Økt likebehandling av alle barnehager og forenkling av finansieringsordningen.
- Økt øremerking til det kommunale barnevernet og en lavterskel klageordning som styrker rettssikkerheten til barn og pårørende.
- Skille styring og utvikling av barnevernssektoren fra driften av statlige barnevernstiltak, styrke forskning og utvikling og øke muligheten til å velge private barnevernstjenester.
- Mer valgfrihet og fleksibilitet for familiene ved å forenkle foreldrepermisjonsordningen og gi kontantstøtte også for toåringer.

Foto: colorbox.com

Kvalitetsløft i barnehagen

Høyre er opptatt av at alle barn får et barnehagetilbud av høy kvalitet. Ni av ti barn går nå i barnehagen, som dermed er blitt en viktig arena for å fremme barns utvikling. De ansatte er barnehagens viktigste ressurs, og den viktigste nøkkelen for å gi barna en trygg og stimulerende barnehage-hverdag. Samtidig har barnehageutbyggingen skjedd svært raskt uten tilstrekkelig fokus på kvalitets-heving. Andelen faglærte er lav, bare tre av ti som jobber i barnehage har førskolelærerutdanning. Høyre mener det må tas grep for å løfte kvaliteten i barnehagene, og foreslår derfor en vesentlig styrking av kvalitetsarbeidet utover regjeringens budsjettforslag. Høyre vil særlig satse på etter- og videreutdanning av de som arbeider i barnehagen for å sikre at alle barn får et godt barnehagetilbud. Høyre er også opptatt av at ansatte i barnehagen får økt kompetanse til å oppdage og fange opp utsatte barn.

Likeverdig behandling av alle barnehager er en forutsetning for at de 283 000 barna som går i barnehage får et like godt tilbud uavhengig av om de går i en kommunal eller en privat barnehage. Regjeringen har lovet 100 prosent likebehandling i 2014, men fortsetter likevel forsinket opptrapping med forslaget om kun å øke likebehandlingen fra 92 til 94 prosent. Høyre er bekymret for at barn i private barnehager ikke skal få de samme mulighetene som barn i kommunale barnehager, og vil derfor styrke likebehandlingen slik at den økes til 96 prosent i 2013.

Høyre er bekymret over utfordringene som har oppstått etter den raske overføringen av barnehagene til kommunene. Flertallet av fylkesmennene har meldt at kommunene har problemer med å håndtere forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd. Det er behov for enklere regler og Høyre ønsker derfor en gjennomgang av finansieringsordningen for barnehagesektoren.

Høyre mener at alle foreldre bør få muligheten til å velge barnehage for sine barn, uavhengig av egen økonomi. Høyre foreslår derfor å styrke ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling for familiene med lavest inntekt. Høyre foreslår også at det bevilges penger til kommunene slik at de kan tilby gratis plass til deltagere på introduksjonsprogrammet for innvandrere.

Foto: colorbox.com

Barnevern for barnets beste

Stadig flere barn trenger hjelp fra barnevernet, som gjør en viktig jobb. Samtidig har både Riksrevisjonen og Helsetilsynet avdekket graverende svikt i både statlig og kommunalt barnevern. Kommunene har for liten kapasitet og for små fagmiljøer. I tillegg til manglende kvalitetssikring og internkontroll har dette har ført til en rekke fristbrudd, feilaktige henleggelser av bekymringsmeldinger, vedtak som fattes uten at barnet blir hørt og manglende evaluering av tiltak. Tjenester til barn, unge og familier i sårbare situasjoner samsvarer ikke med fastsatte mål og regler. Departementet har ikke sikret seg nødvendig styringsinformasjon, fylkesnemndene har uakseptabelt lang saksbehandlingstid og det eksisterer ikke tilstrekkelig forskning. Dette er svært alvorlig for mange barn, som ikke får den hjelpen de trenger. For å sikre et barnevern med høy faglig kvalitet vil Høyre skille overordnet styring og utvikling av barnevernssektoren fra den offentlige driften av barneverns-tiltak, samtidig som innsatsen for forskning og utvikling styrkes. Høyre vil også ha en lavterskel klageordning for å styrke rettssikkerheten for barn og pårørende som kommer i kontakt med barne-vernet.

For å gi kommunene bedre muligheter til å gi rask og god hjelp til barn som trenger det vil Høyre øke øremerkingen av midler til drift og utvikling av det kommunale barnevernet utover regjeringens forslag. Det er barnevernet ute i kommunene som først møter barna som trenger hjelp. Det er derfor avgjørende at det kommunale barnevernet så tidlig som mulig fanger opp barn som er utsatt for omsorgssvikt eller av andre grunner trenger profesjonell hjelp.

For Høyre er det viktigste å sikre at hvert enkelt barn får et best mulig tilpasset tiltak så raskt som mulig. Høyre vil derfor øke muligheten til å velge private barnevernstjenester fordi de private bidrar til det mangfoldet av tilbud som bidrar til skreddersøm i valg av tiltak for det enkelte barn. Høyre mener regjeringen setter ideologi foran barnets beste med sitt uttalte mål om å prioritere statlige tiltak foran bruken av private barnevernsinstitusjoner. Fordi alle barn er forskjellige må barnevernet tilpasse tiltakene slik at hjelpen virker. Derfor mener Høyre det er vesentlig å beholde mangfoldet av barnevernskompetanse som er bygget opp. Bare gjennom en bredde av institusjoner og hjelpetiltak er det mulig å skreddersy tiltakene etter barnets behov. Midlene omdisponeres fra statlig barnevern.

Høyre vil styrke innsatsen til opplæring for barn i barnevernet og foreslår en ordning med utplassering i bedrift for barn i barnevernet, sammen med andre tiltak som skal sikre at barnevernsbarn får den opplæringen de har rett til. Utdanning og jobb er to av de viktigste arenaene som utvikler oss som mennesker, her har barn i barnevernet et særlig behov for å bli inkludert. Barne-vernundersøkelsen fra 2010 påviste at mange barn i barnevernet ikke får nødvendig utdannelse.

Hjelp til barn som trenger det mest

Høyre er opptatt av at samfunnet gir muligheter for alle, og vil målrette innsatsen for å hjelpe de mest utsatte barna. Noe av det aller viktigste vi kan gjøre for å motvirke fattigdom og sosiale problemer hos barn, er å sikre at foreldrene deres er i arbeid og får god helsehjelp når de

trenger det. I tillegg vil Høyre tette hullene i sikkerhetsnettet slik at flere av barna som faller utenfor fanges opp. Dette gjelder særlig barn i barnevernet, barn i familier med lav inntekt og enslige mindreårige asylsøkere. Høyre vil styrke prosjekter som gir barn i familier med lav inntekt en mulighet til å delta på fritidsaktiviteter, satse på arbeidstreningsordninger for å få flere ut av varig fattigdom og inn i jobb. Høyre foreslår også å styrke tiltak mot vold i nære relasjoner og å øke ressursene til incest-sentrene. Høyre foreslår også å prisjustere engangsstøtten ved fødsel.

Høyre vil tilby gratis barnehage for alle som deltar i introduksjonsprogrammet og økt støtte til norskopplæring. Dette vil gi barn og foreldre fra minoritetsfamilier bedre norskkunnskaper, og dermed bedre muligheter til å mestre skolen og delta i samfunnet. Høyre foreslår også å styrke ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling. Dette vil gi flere foreldre i familier med lav inntekt muligheten til å velge barnehage for sine barn. For familier med bedre økonomi foreslår Høyre at den generelle foreldrebetalingen økes med 200 kroner per måned. Samtidig styrkes kvaliteten i barnehagene gjennom en rekke tiltak, noe som kommer alle barn og familier til gode.

Fleksibel foreldrepermisjon

Norge har en av verdens beste foreldrepermisjonsordninger som sikrer barn en trygg og god start på livet. Høyre mener det er viktig at foreldrene får ta del i denne verdifulle tiden sammen med barnet og vil anerkjenne mor og far som likeverdige omsorgspersoner, ved å gi foreldre mulighet til å dele hele permisjonstiden fritt mellom seg. Det er påvist et uakseptabelt høyt nivå av feil ved NAVs saksbehandling av foreldrepenger. Riksrevisjonen ser alvorlig på forholdet og påpeker at mange av feilene har sammenheng med et komplekst og detaljorientert regelverk som ikke er entydig. Høyre har foreslått en gjennomgang av hele foreldrepermisjonsordningen og andre omsorgsordninger for små barn for å forenkle og samordne disse, og vil i større grad likestille mors og fars rettigheter på dette området. For å bedre situasjonen også for foreldre som ikke har opptjent rett til vanlige foreldrepenger foreslår Høyre at engangstøtten ved fødsel oppjusteres for prisvekst.

Foto: colorbox.com

Kontantstøtte for ett- og toåringer

Høyre mener kontantstøtten er viktig for å sikre at familier som ønsker det kan velge ulike omsorgs-løsninger for barna de første årene. Høyre vil ha løsninger som styrker familienes valgfrihet fremfor å begrense dem, og foreslår derfor å videreføre kontantstøtten for ettåringer, og gjeninnføre retten til kontantstøtte for barn mellom to og tre år.

Adopsjonsstøtten

For barn som trenger nye omsorgspersoner er det avgjørende at noen mennesker velger å adoptere. Fordi adopsjon medfører betydelige kostnader, ble det i 1992 innført engangsstøtte ved adopsjon av barn fra utlandet. Støtten skal sikre at adopsjon er mulig uavhengig av adoptivforeldrenes økonomi. Kostnadene forbundet med adopsjon har økt betydelig de siste årene, uten at adopsjonsstøtten har økt tilsvarende. Høyre foreslår derfor en kraftig heving av adopsjonsstøtten opp til folketrygdens grunnbeløp, 1G. Dette vil gi flere voksne som ønsker det mulighet til å hjelpe barn, som av ulike årsaker ikke har foreldre, til en trygg og god oppvekst.

Høyres familiepolitiske prioriteringer

• Spesielle driftsutgifter, kvalitet i barnehagen	135 mill. kr.
• Forskning, kvalitet i barnehagen	15 mill. kr.
• Øke finansieringsgraden i private barnehager ytterligere fra 94 til 96 %	60 mill. kr.
• Gradert barnehagepris i flere kommuner, utvidelse av ordning, bevilget under kommunal	150 mill. kr.
• Gjeninnføre kontantstøtten for barn mellom 2 og 3 år, prisjustert fra 2011-nivå	169 mill. kr.
• Gratis barnehage for de på INTRO-ordningen, bevilget under kommunal	125 mill. kr.
• Kjøp av private barnevernstjenester	150 mill. kr.
• Kommunalt barnevern	110 mill. kr.
• Tilskuddsordningen for barnevernsbarn med tiltak i bedrift.	30 mill. kr.
• Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet	20 mill. kr.
• Utvikling og opplysningsarbeid i det kommunale barnevernet	20 mill. kr.
• Øke adopsjonsstøtten til 1 G	13 mill. kr.
• Øke engangsstøtten iht. prisveksten	6,8 mill. kr.
• Styrking av incestsentrene	3 mill. kr.
• Styrking av tiltak mot vold i nære relasjoner	2 mill. kr.

12. Kultur

Viktige utfordringer på kulturfeltet:

- Regjeringens sterke politiske styring av kulturlivet og maktsamling hemmer dynamikk og omstillingsevne.
- Dagens mediepolitikk hemmer nødvendig innovasjon og overgangen til digitale plattformer.
- Idrettens rammevilkår er satt under sterkt press.

Høyres løsninger:

- Fremme entreprenørskap i kulturlivet og bedre rammevilkårene for selvstendige kunstnere for å gjøre kulturlivet mer selvstendig og bedre i stand til å møte de store endringene som skjer på kulturfeltet.
- Innføre et mer tidsmessig og treffsikkert virkemiddelapparat i mediepolitikken med lik momssats for analoge og digitale plattformer.
- Styrke idretten ved å øke tippenøkkelandelen og løfte anleggssatsingen.

Løft for frivilligheten

Et godt samfunn vokser frem nedenfra, fra engasjement og innsatsvilje i det sivile samfunn, blant enkeltmennesker og familier. Frivillige organisasjoner gjør en fantastisk innsats i det norske samfunnet, og Høyre ønsker å støtte opp om dem og gjøre deres hverdag enklere. Høyre vil bevilge midler for å øke skattefradragbeløpet for gaver til frivillige, heve lønnsoppgaveplikten og redusere arbeidsgiveravgiften for de frivillige organisasjonene for å styrke deres økonomiske stilling og uavhengige posisjon.

Styrket entreprenørskap.

Det er viktig å styrke entreprenørskapet i kulturlivet og aktivt arbeide for et bredere finansielt grunnlag for kultur og kunstnerisk virksomhet. Høyre vil i denne sammenheng følge opp med ekstra satsing på det frie feltet innenfor musikk og scenekunst, det vises her til betydelig oppjustering av postene under Norsk kulturråd til frie ensembler, tilskuddsordningen for frie grupper og basisfinansieringen innenfor scenekunstfeltet. Høyre ønsker også å styrke innovasjonsarbeidet utenfor Norsk kulturråd og styrker satsingen på virksomheten innenfor Arts and business Norway.

Den frie kulturen

Høyre tar avstand fra den styringen av kulturlivet regjeringen legger opp til. Forsterket styringsdialog, og føringer som også griper inn i kulturlivets innholdsmessige arbeid, er prinsipielt uheldig og bidrar ikke til dynamikk og vekst innenfor kunst og kulturområdet. Høyre ønsker en kulturpolitikk som

bygger på kunstens og kulturens egenverdi for det enkelte menneske. Dette ivaretas best når mangfoldet og valgmulighetene er store. Det er viktig at kulturpolitikken bidrar til god vekst nedenfra og Høyre vil legge til rette for dette.

Mediepolitikk

Høyre ønsker en gjennomgang av mediepolitikken med sikte på å få et mer tidsmessig og treffsikkert virkemiddelapparat. Regjeringen later ikke til å komme med noen initiativer hva angår spørsmålene om mediemoms. Dette mener Høyre er svært uheldig. Det er et fremskritt at produksjonsstøtten nå gjøres plattformnøytral, men momsspørsmålene er svært mye viktigere. Høyre ønsker en helhetlig mediepolitikk som stimulerer overgangen til digital plattform, dette innebærer blant annet lik momssats for analog og digital plattform.

Kulturarv og nye kulturuttrykk

Ivaretagelse av kulturarven er særlig viktig for Høyre, noe som også kommer til uttrykk under budsjettforslagene under Kunnskapsdepartementet og Miljøverndepartementet. For Kulturdepartementets del legger Høyre opp til en styrking av den immaterielle kulturarven gjennom å styrke tiltak innenfor folkemusikk og dans.

Nye landsmenn

Det er viktig å stimulere nye kulturuttrykk som etablerer seg i Norge som følge av globaliseringen. Høyre ønsker derfor særlig å underbygge de kunstneriske aktiviteter som vokser frem fra innvandrermiljøene selv fremfor offentlig initierte tiltak, det foreslås økninger for Senter for afrikansk kulturformidling (CAC), Cosmopolite og Nordic Black Theatre.

Litteratur for alle

Høyre vil satse på språklig kunnskap, og det vises i den sammenheng til satsinger under Utdanningsdepartementet og Barne- likestillings og inkluderingsdepartementets budsjetter. For Kulturdepartementet følges dette opp gjennom ekstra bevilgning til Foreningen Les sitt arbeid for å sikre litteratur for lesesvake grupper.

Regional filmsatsing

Høyre understreker betydningen av en kulturpolitikk som handler om maktspredning og som tar alle deler av landet i bruk. Et element i dette er utviklingen av filmmiljøene utenfor Oslo som Høyre gjennom en årrekke har ønsket å stimulere, og Høyre foreslår også i år en styrking av de regionale filmfondene.

Utvikling av kulturskolen

Høyre støtter regjeringens intensjon om et bedre kulturtilbud for barn og unge, og mener dette ivaretas best ved å styrke kulturskoletilbudet i kommunene, og barn og unges tilbud om en kvalitativt høy kulturskoleopplæring. Høyre foreslår derfor å styrke kulturskolenes utviklingsmidler ved Norsk kulturskoleråd, for å få en best mulig utvikling av Norges kulturskoler, også med tanke på å redusere køene. Høyre foreslår også å inkludere et pilotprosjekt for å løfte utviklingen av unge særlige kulturtalenter uavhengig av deres økonomiske og sosiale kår.

Satsing på idrettsanlegg

Høyre viser til merknadene i Innst. 14 S (2011-2012) den rammestyrte ordningen for kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Høyre har tidligere påpekt behovet for lik avgiftsmessig behandling og en åpen ordning basert på en overslagsbevilgning. Høyre viser til Idrettsforbundets rapport "Anlegg og spillemidler"[1] fra 2011 og vil påpeke at etterslepet på idrettsanlegg har passert 2 mrd. kroner, samtidig som andelen tippemidler som går til idrettsanlegg går ned. Høyre foreslår derfor et løft for byggingen av idrettsanlegg ved en vesentlig styrking av posten.

Leder av Høyres idrettspolitiske utvalg Linda H. Helleland og Høyres nestleder Jan Tore Sanner vil løfte idretten.

Foto: Høyre/ Rikke Sjøberg

[1] <http://www.idrett.no/tema/anlegg/Documents/Anlegg%20og%20spillemidler%202011.pdf>

Høyre øker tippenøkkelen for idretten

Nordmenns deltagelse i idrett og frivillighet ligger på verdenstoppen. Idretten sprer glede og entusiasme både gjennom toppsporten og som breddebevegelse, og er også en viktig samfunnsaktør som integreringsarena og for folkehelsen. Regjeringen har både i Idrettsmeldingen og i statsbudsjettet for 2013 foreslått at idrettens andel av tippenøkkelen skal økes med 18,5 prosent til 64 prosent fra og med 2015. Idretten forventet med dette en opptrapping til 6,2 prosent i 2013, men regjeringen har i statsbudsjettet kun foreslått å øke idrettens tippenøkkelandel med 2,4 prosent neste år. Høyre er opptatt av å gi idretten forutsigbare rammevilkår og vil sikre idrettens viktige arbeid for idrettsglede, kultur, folkehelse og integrering. Høyre foreslår derfor å øke idrettens tippenøkkelandel med 6,2 prosent i Høyres alternative statsbudsjett for 2013.

Høyres kulturpolitiske prioriteringer

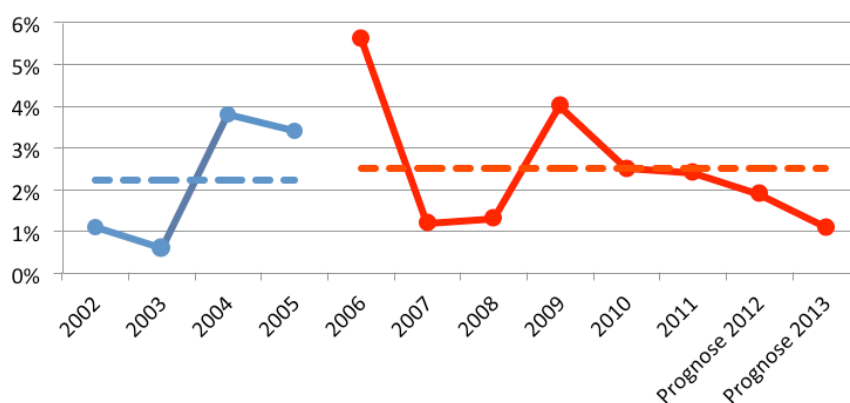
• Endring av tippenøkkelen: Kompensasjon for bortfall av spillemidler	118 mill. kr.
• Momskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	100 mill. kr.
• Kulturskolenes bundne midler omdisponeres til utvikling av kulturskulene og et talentutviklingsprogram	73,8 mill. kr.
• Herreløs arv går til frivillige organisasjoner	25 mill. kr.
• Kultur og samfunn, ymse faste tiltak	1,5 mill. kr.
• Ymse frivillighetsformål	0,75 mill. kr.
• Musikk, Norsk kulturfond- ettårig prosjekttilskudd	2 mill. kr.
• Musikk, Norsk kulturfond- flerårig prosjekttilskudd	2 mill. kr.
• Musikk, Ymse faste tiltak	0,25 mill. kr.
• Scenekunst, Norsk kulturfond- ettårig prosjekttilskudd	15 mill. kr.
• Scenekunst, Norsk kulturfond- flerårig prosjekttilskudd	6 mill. kr.
• Scenekunst, Ymse faste formål	1,5 mill. kr.
• Museum og kulturvern, Ymse faste tiltak	0,25 mill. kr.
• Regional filmsatsing	10 mill. kr.

13. Kommunal

Hovedutfordringer i kommunalpolitikken:

- Det lokale selvstyret har blitt svekket under de rødgrønne.
- Regjeringen har skapt et enormt forventningsgap ute i kommunene gjennom store løfter fra nasjonalt hold som det ikke følger penger med.
- Kommunene har i løpet av de siste årene blitt stadig mer avhengige av staten gjennom endringene i inntektssystemet.

Figur 17: Kommunesektoren inntekter 2002-2013

Kilde: Teknisk beregningsutvalg/ Prop. 1 S (2012 og 2013). Reell endring i pst. fra året før.

Snitt borgerlig regjering: 2,23 pst. Snitt rødgrønn regjering: 2,50 pst.

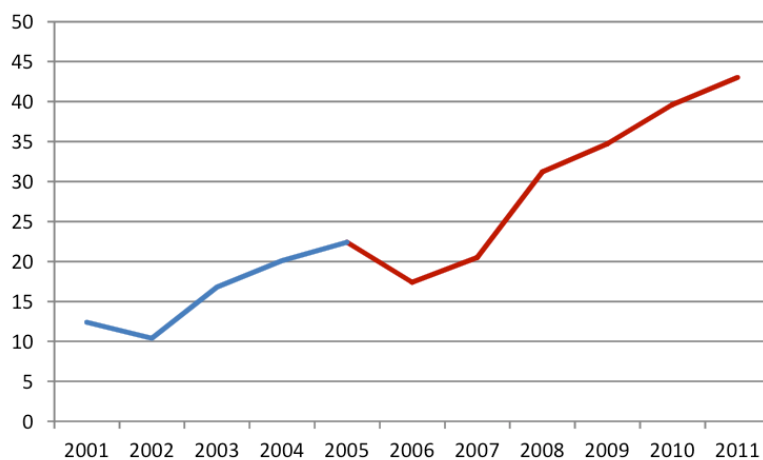
Inntektssystemet for kommunesektoren:

- En helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunesektoren. Endringer skal sikre og stimulere til en positiv utvikling i kommunenes inntekter. Målet er å bygge opp under det lokale selvstyret ved at kommunene får beholde en andel av selskapsskatten og en større del av egne skatteinntekter.
- Vekstkommunenes utfordringer må ivaretas bedre. Inntektsgarantiordningen må beholdes, slik at det ikke blir brå endringer fra ett år til et annet.

Inntektssystemet

Da inntektssystemet ble behandlet i 2009 tok Høyre flere initiativ for å sikre bred politisk enighet om et mer forutsigbart, enkelt og rettferdig inntektssystem. Dessverre valgte regjeringen å vedta et system som kun fikk helhetlig støtte fra de rødgrønne regjeringspartiene. Det har ført til at dagens modell for fordeling opprettholder et avhengighetsforhold mellom stat og kommune, noe Høyre ønsker å endre. Det legges i dag for lite vekt på hva kommunen og dens innbyggere skaper. For Høyre er det viktig å vri inntektssystemet over fra å være et system for statlige politiske føringer til et system som legger til rette for og belønner innovasjon, vekst og kreativitet. Det er også viktig at kommunenes inntekter har lokal forankring. Høyres mål om at en andel av lokale skatteinntekter skal tilfalle lokalsamfunnet er basert på ønsket om å

Figur 18: Kommunesektoren nettogjeld i pst. av inntektene, 2001-2011

Kilde: Teknisk beregningsutvalg

styrke koblingen mellom de som betaler skatten, de lokale beslutningstagerne og brukerne av tjenestene.

Livskraftige lokalsamfunn

Høyre ønsker livskraftige kommuner som skaper varme lokalsamfunn, ikke tomme skall som styres av staten.

For Høyre er gode lokalsamfunn og tjenestetilbud med kvalitet viktigst. Skal det lokale selvstyret fungere må staten være en tilrettelegger, og ikke en grensesetter. Høyre vil at kommunene skal beholde en større andel av egne skatteinntekter og beholde en andel av selskapsskatten, men en slik endring må sees i sammenheng med en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet. Mindre statlig overføringsavhengighet og høy lokal finansiering av kommunale tjenester vil bidra til å styrke det lokale selvstyret, og bidra til økt effektivitet i tjenesteproduksjonen. Høyre vil samtidig beholde inntektsgarantiordningen for kommunene slik at det ikke blir brå endringer fra ett år til et annet, men ønsker et fordelingsystem der kommunenes vekst og verdiskaping gir uttelling i inntektssystemet.

Foto: colorbox.com

Ålesund

Høyres kommunalpolitiske prioriteringer

- Kommunal selskapsskatt beholdes. Ompostering fra rammetilskudd. 11 000 mill. kr.
- Lokale stillinger som verneområdeforvaltere, flyttes fra Fylkesmannen til kommunene, og styrkes 110 mill. kr.
- Gradert barnehagepris i flere kommuner, utvidelse av ordning med 150 mill. kr. 150 mill. kr.
- Innføre leksehjelp på ungdomstrinnet evt. mellomtrinnet (om lag 4 uketimer) fra høsten – flyttes fra barnetrinnet 97 mill. kr.
- 1 ny undervisningstime på barnetrinnet 73,8 mill. kr.
- Rentekompensasjon for nye sykehjemsplasser og bofelleskap for demente, 2,5 mrd. kr investeringsramme 25 mill. kr.
- Reversere kutt i kompensasjon for høy arbeidsgiveravgift i Bodø og Tromsø 70,9 mill. kr.
- Tilsagnsfullmakt 250 mill - kommunesammenslåing

14. Integrering og innvandring

Utfordringer på innvandrings- og integreringsfeltet:

- Behov for forbedringer i integreringspolitikken, særlig knyttet til språkopplæring og arbeid.
- Dagens integreringspolitikk har et for sterkt fokus på kun en liten andel av innvandrerne som kommer til Norge.

Høyres hovedprioriteringer:

- Styrking av innsatsen for å få flere innvandrere til å delta i arbeidslivet. Språkopplæring er en nøkkelfaktor.
- Utgangspunktet for mennesker som ikke har beskyttelsesbehov må være at man kan forsørge seg selv og sin familie. Derfor vil Høyre ha klare økonomiske krav for dem som henter familien til landet.

Arbeidsinnvandring

Arbeidsmarkedet vil trolig være preget av økende migrasjon av arbeidstagere og tjenesteytere i årene fremover, men også av større konkurranse om arbeidskraft mellom land. Det å ha en bevisst og helhetlig politikk som sikrer en bærekraftig arbeidsinnvandring er en av de største politiske utfordringene i årene fremover. Kunnskap og kompetanse, sammen med mangfold i arbeidsstyrken, er avgjørende for innovasjon og næringsutvikling i et stadig mer konkurranseutsatt og internasjonalt arbeids- og næringsliv. For å opprettholde dagens velferdsnivå og sikre verdiskapning gjennom en levende kunnskapsøkonomi må Norge føre en politikk som gjør landet i stand til å hevde seg internasjonalt i konkurransen om den kompetente arbeidskraft.

Norskkunnskap

Høyre vil gi deltakere på introduksjonskurs med barn i barnehagealder tilbud om gratis barnehageplass. Prosjektet SPRÅK 4, som Høyre initierte, språktester 4-åringer og har etter evaluering vist seg å fungere godt. For Høyre er kunnskap et grunnleggende element for å styrke integre-

ring, og vi foreslår at ordningen skal gjelde hele landet. Grunnleggende ferdigheter i norsk er svært viktig for barns mulighet til å lykkes i Norge. Derfor er det viktig at vi fanger opp alle barn som har språkproblemer på et tidligere tidspunkt enn i dag. Ordningen med språkkartlegging som har blitt gjennomført i enkelte kommuner i landet, omfatter ikke bare barn med minoritetsbakgrunn. Høyre ønsker at ordningen blir landsomfattende og at ordningen utvikles i tråd med kunnskapen som fremkom som en følge av de foretatte evalueringene.

Gratis barnehage

Det er viktig å legge til rette for at introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og flyktninger omfatter hele familien. Et viktig virkemiddel for å nå dette er å tilby gratis barnehage når foreldrene deltar i ordningen, enten gjennom arbeid eller utdanning.

Styrking av frivilligheten

MiRA-senteret er et ressurscenter for innvandrere- og flyktningkvinner fra hele landet og en møteplass for engasjerte og samfunnsaktive kvinner og jenter med minoritetsbakgrunn, som bidrar både i integrerings- og likestillingsarbeidet. Arbeidet ved dette senteret bør utvides. Disse tiltakene vil legge bedre til rette for integrering av kvinner og barn med minoritetsbakgrunn i det norske samfunnet. Flere frivillige organisasjoner driver viktig integreringsarbeid gjennom allerede etablerte institusjoner og tiltak. For eksempel har Røde Kors de siste årene måttet avvise flere deltagere på sine arrangementer av denne typen. Høyre ønsker å styrke flere av disse tilbudene. Det er likevel kommunene som har hovedansvaret for introduksjonsarbeidet. Høyre ønsker fortsatt tilskudd til kommunale introduksjonstiltak.

Asylpolitikken

Høyre vil føre en streng, men rettferdig innvandringspolitikk. Høyre mener det er behov for å utvikle en ny modell for drift av asylmottak som kan bidra til mer kompetanse innenfor fagfeltet. Det er behov for å utvikle egne kompetansemottak, lokalisert i ulike deler av landet, som kan spesialisere seg på ulike områder innenfor fagfeltet som f.eks. returproblematikk, kartlegging, enslige mindreårige asylsøkere, kvalifisering mv.

Høyres integreringspolitiske prioriteringer

• Gratis barnehage for de på INTRO-ordningen	125 mill. kr.
• Styrket norskopplæring, særskilt pott til norskopplæring i samarbeid med frivillige organisasjoner for folk som ikke har rett og plikt til norskopplæring	30 mill. kr.
• Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	10 mill. kr.

15. Næringspolitikk

De viktigste utfordringene for den generelle næringspolitikken er:

- Stagnerende konkurranseevne i deler av norsk næringsliv.
- Et lite norsk Eiermiljø og en merkbar kapitaltørke.
- Manglende satsing på innovasjon, spesielt næringsrettet forskning.

Høyres hovedprioriteringer:

- Bedre skatte- og avgiftspolitik, forenklinger i skjemaveldet og investeringer i infrastruktur.
- Styrke norske Eiermiljø ved å gjøre det mer attraktivt å investere i norske bedrifter.
- Styre offentlige midler mot tiltakene som har sterkest innovasjonseffekt.

Konkurranseevne

Gode generelle vilkår for næringsvirksomhet er viktig for Norges konkurransekraft. Høyre er opptatt av å holde orden i økonomien og investere for fremtiden ved å satse på forskning, utdanning, infrastruktur og vekstfremmende skattelettelser. Høyre vil sørge for bedre infrastruktur gjennom økte investeringer som sikrer flere, bedre og tryggere veier. Dette vil styrke grunnlaget for verdiskaping i hele landet. Samtidig knyttes samfunn bedre sammen, noe som gir nye muligheter for arbeidstakere og bedrifter. I tillegg ønsker Høyre å legge til rette for at norsk næringsliv gjennom å forbedre omstillingsevnen og øke produktiviteten kan skape fremtidens trygge arbeidsplasser.

Norske bedrifter må hvert år bruke store ressurser på å etterleve offentlige krav og regler. Nærings- og handelsdepartementet har anslått at bedriftenes samlede administrative kostnader knyttet til etterlevelsen av slike krav beløper seg til rundt 54 mrd. kroner årlig. Dette svekker næringslivets konkurransekraft. En reduksjon av administrative kostnader vil frigjøre ressurser til viktig verdiskaping. Stadig strengere regler og omfattende kontroll dreper også nye initiativ. EU og de fleste europeiske land har satt seg høye ambisjoner for reduksjon i bedriftenes administrative kostnader knyttet til offentlig pålagte krav og regler. Norge kan ikke være dårligere og det haster med reformarbeidet.

Medeierskap

Flere undersøkelser viser at ansattes medeierskap i bedrifter har positive konsekvenser for både arbeidsmiljø og konkurranseevne. Av den grunn har mange land utformet regelverk og skatteregler som tilrettelegger for og motiverer ansatte til å kjøpe aksjer i egen bedrift. For Høyre er maktspredning og selveierdemokrati viktige verdier. Å legge til rette for at flere medarbeidere også kan bli medeiere er en videreføring av denne linjen. Høyre vil stimulere slikt medeierskap betydelig sterkere enn det gjøres i Norge i dag, og vi vil øke skattefritaket for kjøp av rabatterte aksjer i bedriften hvor man arbeider.

Høyre vil trappe ned den særnorske formuesskatten. Det er spesielt viktig å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital, fordi norske eiere får en ulempe sammenlignet med utenlandske eiere. Formuesskatten innebærer at den effektive skatten på kapitalavkastning i Norge er svært høy for enkelte typer investeringer.

Eiendel/aktivum	Effektiv skattesats uten formueskatt	Effektiv skattesats med formueskatt
Bankinnskudd	56 pst.	113 pst.
Aksjer (i en bedrift)	56 pst.	113 pst.

Kilde: OECD-rapporten "Tax Reform in Norway – a Focus on Capital Taxation"

Innovasjonspolitik

Mange av de nye bedriftene i Norge er kunnskapsbedrifter. Etablerte bedrifter satser i økende grad på fornyelse gjennom å utvikle kompetanse og ny teknologi. Det høye kostnadsnivået i Norge gjør at vi må øke produktiviteten og legge til rette for nødvendig omstilling. Vi må finne nye produkter, utvikle ny teknologi og forbedre prosessene.

Høyre ønsker at Innovasjon Norge utarbeider en guide for offentlig-privat innovasjonssamarbeid, slik at pengene som brukes på offentlige anskaffelser kan få større innovasjonseffekt. Landsdekkende ordninger har øverste prioritet for Høyre. Derfor vil vi øke bevilgningene til:

- Den landsdekkende innovasjonslåneordningen i Innovasjon Norge.
- Det landsdekkende etablerertilskuddet i Innovasjon Norge.
- Såkornfond. Tre nye, mindre fond plassert i universitetsbyer.
- NCE/Arena-programmet, og forberede oppstart av et Global Centres of Expertise-program.
- Styrke Skattefunn-ordningen, blant annet ved å gjeninnføre tilskudd for ulønnet forsknings-innsats i Skattefunn-ordningen.

I Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) kan prosjekter fra ulike områder, initiert av de deltagende

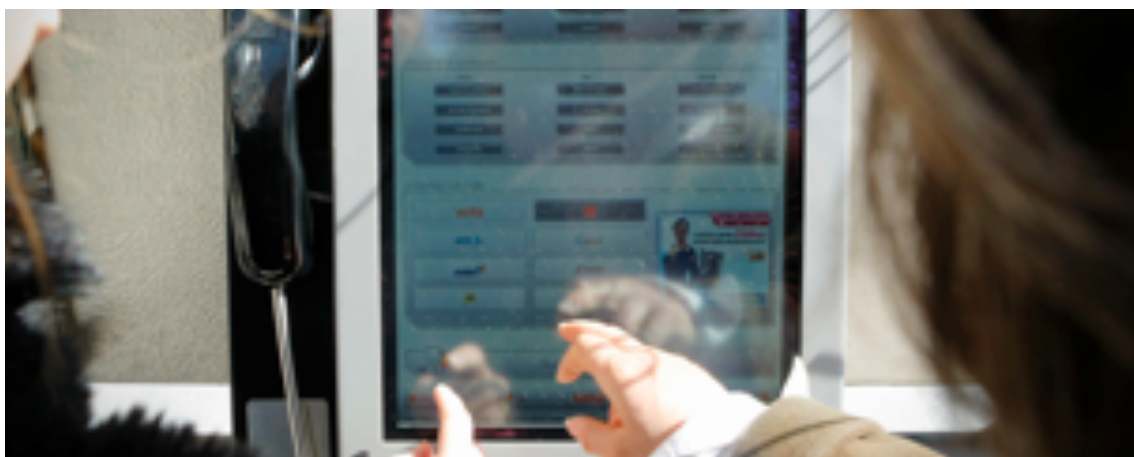

Foto: colorbox.com

bedriftene, konkurrere om å få støtte på grunnlag av forskningskvalitet, innovasjonsgrad og verdiskapingspotensial. Dette programmet er svært etterspurt og har høy innovasjonseffekt.

Det er ofte vanskelig å skaffe kapital for gründere og oppstartsbedrifter. I dag møter man et «kapital-gap» når den offentlige støtten tar slutt. Høyre vil utrede opprettelsen av en form for lavterskel innovasjonsbørs, slik at man enklere kan koble privat sparekapital sammen med kapitaløkende innovasjonsbedrifter. Det vil også styrke det norske eierskapet.

Konkurransopolitikk

Norsk økonomi er avhengig av velfungerende markeder med god og virksom konkurranse. Konkurransetilsynet er konkurransens vokter, og skal sørge for at ingen aktører i markedet får fordeler på bekostning av konkurrenter og fellesskap. Høyre mener dette er viktig med et tilsyn som er fremst i verden på kompetanse, og ønsker derfor å øke bevilgningen for blant annet å kunne øke forskningsinnsatsen.

Handelspolitikk

Handel gir økonomisk vekst. At vi deltar i det internasjonale varebyttet er en av årsakene til den velstanden vi har i dag. Handel er også en varig vei ut av fattigdom for utviklingsland. Derfor vinner alle land på økt internasjonal handel.

Rødgrønn handelspolitikk er en studie i selvmotsigelser. I WTO sitter Norge i to forhandlingsutvalg. Det ene er G10, der Norge arbeider for strenge handelsrestriksjoner på landbruksvarer. Det andre er «Friends of Fish», der Norge arbeider for en betraktelig reduksjon av fiskerisubsidier og friere handel med matvarer. Norge importerer mat for rundt 30 mrd. kroner årlig, og eksporterer mat for rundt 50 mrd. kroner årlig. Som netto eksportør av mat tjener Norge på økt handel med matvarer. Høyre vil arbeide for friere verdenshandel og vil utvide utviklingslandenes adgang til å eksportere varer til Norge. Derfor vil Høyre redusere de mange handelshindre som eksisterer i dag. Først og fremst ønsker vi å bevilge bistandsmidler til å styrke mulighetene for god veterinær- og kvalitetskontroll hos produsenter i de minst utviklede landene, slik at man får en større mulighet til å selge sine eksportprodukter i nye markeder. På sikt vil Høyre utvide GPS-ordningen, slik at flere mellominntektsland får bedret markedsadgang til Norge. Regjeringen foreslår å øke tollene på en del ost og kjøtt fra 1.1.2013. Høyre ønsker å reversere denne tolløkningen for å sikre forbrukerne et godt utvalg i butikkene og styrke matindustriens konkurransekraft.

Maritim næring

Arbeidsplassene i den maritime næringen er spredt over hele landet og sysselsetter over 100 000 mennesker, hvorav 25 000 er sjøfolk. Halvparten av disse er offiserer. Høyres mål er en levedyktig skipsfartsnæring som både bidrar til verdiskaping langs kysten og gir livsgrunnlag for bedrifter i leverandør- og utstyrsindustrien. Det viktigste er å gi skipsfarten rammebetingelser som gjør det attraktivt å være lokalisert i Norge.

Den maritime næringen er i stadig større grad kunnskapsbasert. Det er en enorm teknologiutvikling i skipsfarten. For eksempel bygges det stadig flere spesialskip der teknologi som dyna-

Foto: colorbox.com

misk posisjonering gir nye muligheter. Utviklingen gjør at det stilles også stadig strengere krav til helse, miljø og sikkerhet. Kravet om kompetanse blir merkbart både for sjøfolk, rederier og utdanningsinstitusjoner. Kompetanseheving blir nøkkelen for å sikre en fremtid for skipsfarten, og Høyre vil legge til rette for at maritim utdanning skal lønne seg og at kvaliteten på maritim utdanning heves.

Høyres næringspolitiske prioriteringer

En ansvarlig økonomisk politikk som bidrar til å styrke konkurranse- og innovasjonsevnen. Økt satsning på forskning, infrastruktur og vekstskapende skattelettelser. Se kapittel 2 for Høyres satsninger på økt konkurransekraft

• Lån til såkornkapitalfond, tapsavsetning 125 mill. kr	500 mill.
• Innovasjon Norge, styrking av landsdekkende innovasjonslåneordninger med 200 mill. kroner låneramme	67 mill.
• Innovasjon Norge, økte etablerertilskudd	13 mill.
• Innovasjon Norge, kategori "Innovasjon møbel"	10 mill.
• BIA - Forskningsrådet, satsing på næringsrettet, brukerstyrt forskning og innovasjon	50 mill.
• Ungt Entreprenørskap	5 mill.
• Tilskudd til ulønnet forskningsinnsats gjennom Skattefunn (Se også kapittel 18 for øvrige forbedringer i Skattefunn, til sammen 365 mill. kr)	40 mill.
• Omstillingstiltak / lokal næringsutvikling	150 mill.
• Styrke NCE-programmet, oppstart GCE	60 mill.
• Konkurransetilsynet	10 mill.
• Utvikling av OPI-veileder pluss rådgivning	15 mill.
• Miljøteknologi	25 mill.
• Oppstart av innovasjonsbørs	20 mill.
• Reduserte gebyrer, Brønnøysundregistrene	30 mill.
• Reduserte gebyrer på maritime personellsertifikater	12 mill.
• Oppsyn i statsallmenninger – til fjellstyrene	5 mill.
• Støtte til organisasjoner m.m. (dyrevelferd)	0,6 mill.

Landbruk

De viktigste utfordringene for norsk landbruk er:

- Tilskuddsordninger som ikke stimulerer til produksjon.
- Svak lønnsomhet.
- Svekket eiendomsrett for bønder.

Som første steg i landbrukspolitikken foreslår Høyre:

- Å rette landbruksstøtten inn mot å stimulere til øke matproduksjon, innenfor rammene av internasjonale regelverk.
- Å styrke lønnsomheten ved å gi skattereduksjoner som kommer heltidsbonden til gode.
- Å styrke eiendomsretten ved å fjerne prisreguleringene på eiendom, oppheve boplikten, fjerne INON som begrep og myke opp delingsforbudet.

Landbruket har en sterk tilknytning til tradisjonelle Høyre-verdier som respekt for privat eiendomsrett, frihet til å drive næringsvirksomhet samt vern om kultur og natur. Høyre vil arbeide for å styrke eiendomsretten og for å gi bønder og skogbrukere større frihet til å forvalte egen eiendom. Høyres mål er et mer lønnsomt og fremtidsrettet jordbruk og skogbruk i hele landet og å stimulere til økt matproduksjon. Det viktigste er å gi næringene nye muligheter til å utvikle seg og redusere avhengigheten av offentlig støtte. Landbruket utgjør et viktig fundament for bosetting og kulturlandskap i Norge, men legger også grunnlaget for annen næringsvirksomhet landet over. Næringen og statlige myndigheter må innrette tilskuddene slik at det blir lagt til rette for mer lønnsom drift..

Endringene i overføringer:

- Kutt i eksportsubsidier, der disse subsidiene finnes i statsbudsjettet
- Ingen kutt i pristilskudd, rendyrke produksjonsprofilen
- Større kutt i støtte som ikke direkte fremmer produksjon
- Øke jordbruksfradraget

Foto: colorbox.com

Høyre mener staten fortsatt skal gi økonomisk tilskudd til landbruket, men slike tilskudd må være mer målrettede og mindre byråkratiske enn i dag. Bonden er en selvstendig næringsdrivende, og trenger best mulige vilkår for å skape egne inntektsmuligheter. I Høyres alternative budsjett reduserer vi skattene for bønder. Samlet vil disse skatteforslagene føre til en kraftig økning i landbrukets investeringsevne og økt lønnsomhet i landbruket.

Effekt av Høyres skattelettelser for landbruket

Bokført proveny

• Lavere formuesskatt for personer som eier gårdsbruk/skogeiendom	400 mill. kr.
• Halverer arveavgiften på gårdsbruk/skogeiendommer	13 mill. kr.
• Gjennføre startavskrivning for saldogruppe d på 30 %	85 mill. kr.
• Øker minstefradraget med 4 000 kr i kombinasjon med økning av satsen i minstefradraget til 43 pst samt å øke innslagspunktet for toppskatten trinn 1 til 520 000 kroner	45 mill. kr.
• Halvere produktavgiften for saft	75 mill. kr.
• Innføre regnskapsligning for fredede bygninger	48 mill. kr.
• Likestilling snøscooter/traktor i avgiftsbehandlingen	16 mill. kr.
• Heve innslagspunktet for grunnrenteskatt på kraftverk til 10 000 kVA	0 mill. kr.
• Økning i jordbruksfradraget	20 mill. kr.

Fiskeri og havbruk

De viktigste utfordringene for de fiskeri og havbruk:

- Fornyelse av flåten og lønnsomhet i deler av næringen
- Begrensede muligheter for vekst i havbruksnæringen

Som første steg vil Høyre:

- Opprettholde en differensiert og fiskereid flåte, endre råfiskloven og ha en forutsigbar kvotepolitikk.
- Jobbe for å garantere markedsadgang for norsk fiskeeksport.

Den ferske SINTEF-rapporten "Verdiskaping basert på produktive hav i 2050" er hyggelig lesing for alle som er interessert i næringslivet langs kysten. I dag omsetter norsk sjømatnæring for 90 mrd. kroner. Forskerne mener omsetningen kan vokse til 250 mrd. kroner i 2030, og 550 mrd. kroner i 2050. En slik økning vil ha stor betydning for lokalsamfunn langs hele kysten. Verdens befolkning øker og det blir flere munnar å mette. I likhet med oljenæringen kan norsk sjømatnæring utvikles til å bli eksportører av kunnskap, tjenester og utstyr til internasjonale markeder.

Foto: colorbox.com

Fiskerinæringen eksporterer for rundt 50 mrd. kroner årlig. Det betyr at næringen er sårbar for internasjonale konjunkturer. Høyre vil bidra til stabilitet i kronekurs og rentenivå gjennom en ansvarlig økonomisk politikk. I tillegg er det viktig å sikre god markedsadgang for å få solgt fisken. Høyre mener Norge må prioritere arbeidet med et avtaleverk med EU og andre handelspartnere, da norske fiskeriinteresser er avhengig av avtaler som gir langsiktighet både av hensyn til bærekraftig forvaltning og økonomi. Høyre er bekymret over at det stilles spørsmålstegn ved EØS-avtalen fra sentrale personer i regjeringen. I tillegg kan tolløkningen på ost og kjøtt bli uheldig for norske fiskeriinteresser.

Havbruksnæringen er svært viktig for Norge. Det er rom for videre vekst i næringen, men veksten må skje på en bærekraftig og miljøvennlig måte. Høyre ønsker å legge til rette for økt vekst gjennom å øke maksimal tillatt biomasse der det er forsvarlig.

Oppdrettsnæringen spiller en viktig rolle langs kysten, både i form av arbeidsplasser og store skatteinntekter. Samtidig er det viktig at miljøinteresser ivaretas. Det er faglig uenighet om hvorvidt oppdrettsnæringen utgjør en trussel mot villaksen, blant annet som en følge av rømming og lakselus. Høyre bevilget derfor 10 mill kroner for oppstart av en genbank for villaks i sitt alternative budsjett

Høyres fiskeripolitiske prioriteringer

• Markedsføring av sjømat i Norge	10 mill. kr.
• Genbank for villaks	10 mill. kr.

16. Utenriks og utvikling

Statsbudsjetten for 2013 viser at Regjeringen ikke er villig til å prioritere i tråd med de prinsippene et samlet storting har lagt til grunn for norsk utenrikspolitisk engasjement: At norsk innsats målrettes mot de områdene som er viktigst og mest relevant for det norske samfunnet, og der Norge har en reell mulighet og evne til å gjøre en forskjell. Det er behov for en større grad av realisme og et klart fokus på måloppnåelse hva angår norske virkemidler, muligheter og målsettinger i utenrikspolitikken.

De viktigste utfordringene i utenriks- og utviklingspolitikken:

- Regjeringens passive europapolitikk svekker Norges samarbeid med våre naboer og viktige handelspartnere.
- Regjeringen fører en utviklingspolitikk som fokuserer på økonomiske innsatsmål fremfor resultater.
- Norsk utviklingspolitikk mangler fokus. For stor geografisk og tematisk spredning svekker kompetanse, kontroll og evnen til oppfølging.
- Det mangler systematisk evaluering og oppfølging av multilaterale organisasjoner som mottar norsk støtte.

Høyre ønsker en realistisk utenrikspolitikk tuftet på tydelige prioriteringer. Utenrikspolitikken skal oppnå faktiske resultater for det norske folk, og søke å skape internasjonalt handlingsrom for å fremme norske interesser og verdier. Samtidig skal Norge bidra til å bevare og styrke en internasjonal rettsorden gjennom forpliktende internasjonalt samarbeid. Norge skal være en aktiv, engasjert og forutsigbar samarbeidspartner og alliert.

I utviklingspolitikken legger vi to hovedmål til grunn: Å fremme menneskerettigheter og demokratisering og legge til rette for at mennesker kan arbeide seg varig ut av fattigdom. Samtidig skal vi anstrenge oss for å skape en åpen og fri handel mellom land. Høyre mener at dette krever klarere prioriteringer og bedre koordinering av den samlede innsatsen utenfor Norges grenser.

Høyres hovedprioriteringer:

- Høyre vil øke den norske støtten til menneskerettigheter, demokrati, godt styresett og utdanning, særlig konsentrert om jenters rett til utdanning.
- Høyre vil prioritere en mer aktiv europapolitikk, med større tilstedeværelse i EU-sammenhenger og styrket koordinering av arbeidet med EU- og EØS-saker.
- Høyre vil konsentrere norsk bistand til langt færre land og noen hovedsatsningsområder, som menneskerettigheter og demokratisering, utdanning, helse og godt styresett.
- Norske bidrag til multilaterale organisasjoner skal vris i tråd med internasjonale evalueringer for å sende klare signaler om behov for reform og effektivisering.
- Høyre ønsker en friere handel og vil gi fattige land større tilgang til utviklede markeder,

som Norge. Dette er et sentralt virkemiddel for å skape varig utvikling. Høyre vil utvide GSP-ordningen til å gjelde flere land, spesielt mellominntektsland.

Menneskerettigheter

For Høyre er menneskerettigheter, demokrati, rettsstat og ytringsfrihet sentrale deler av grunnmuren i vårt samfunn. Dette skal også prege norsk utenrikspolitikk. Vi forventer at Norge skal være en sterk og prinsipiell stemme for universelle menneskerettigheter i det internasjonale systemet, og vi vil følge opp dette med en betydelig styrking av bevilgningene til menneskerettigheter. Sivile og politiske rettigheter er under særlig press i store deler av verden, og bør stå i fokus for Norges innsats. Høyre vil øke den norske støtten til menneskerettighetsarbeid. Dette gjelder særlig i våre nærområder, som Hviterussland, Russland og Ukraina, og i Midtøsten og Nord-Afrika i etterkant av den arabiske våren.

En målrettet og resultatorientert utviklingspolitikk

Høyre mener at norsk utviklingspolitikk i langt større grad må vurderes ut fra faktiske resultater. Målet for en hver utviklingspolitikk må være mest mulig utvikling, ikke mest mulig penger til bistand. I vårt alternative budsjett vil vi derfor styrke kapitlene for menneskerettigheter og sivil samfunn med fokus på jenters rett til utdanning og godt styresett betydelig over regjeringens forslag. Vi ønsker i tillegg å øke støtten til FNs Høykommissær for Flyktninger, UNHCR, som opplever en økonomisk krise i forbindelse med økende konflikter og humanitære nødsituasjoner. UNHCR er en resultatorientert organisasjon som har gjennomgått betydelig effektivisering de siste årene.

Utvikling skapes først og fremst av sunn nasjonal politikk. Politiske institusjoner og prosesser som sikrer maktfordeling, rettsstat, demokrati og menneskerettigheter er sentrale. I tillegg kommer åpenhet mot omverdenen som stimulerer handel og private investeringer. Utviklingssaktører som Norge kan først og fremst bidra til å skape vilkår for vekst.

Samstemthet er et sentralt begrep i en moderne utviklingspolitikk. Mål og virkemidler på alle relevante politikkområder må trekke i samme retning. Det er fortsatt for langt igjen til all norsk politikk overfor fattige land faktisk lever opp til dette. Mål og virkemidler innen handelspolitikk,

Foto: colorbox.com

landbrukspolitikk, energipolitikk, bistand, utdannings- og helsepolitikk må koordineres i langt større grad dersom resultatet skal bli reell og varig utvikling.

Høyre ønsker et fortsatt høyt nivå på bevilgningen til utvikling og bistand, men vil ha en utviklings- og bistandspolitikk som fokuserer på resultater fremfor regjeringens symbolske målsetninger om prosentandel av bruttonasjonalinntekt (BNI). Utviklingspolitikken bør ha langt klarere geografisk og tematisk konsentrasjon enn det regjeringens forslag legger opp til, og må ha som langsiktig mål at bistanden skal gjøre seg selv overflødig. Dersom dette endelige målet for utviklingspolitikken skal nås må det i tillegg utvikles langt mer presise resultatmål, og kontroll og etterprøvbarehet må styrkes.

Norge må sette strengere krav til mottakerland for norsk bistand. Spesielt må det stilles krav til demokratiutvikling, godt styresett og korrupsjonsbekjempelse hos mottakerne. En forutsetning for å motta norsk bistand må være klare tegn på demokratisering og respekt for grunnleggende menneskerettigheter.

Det må i langt større grad enn i dag sikres at norsk støtte til multilaterale organisasjoner brukes effektivt og støtter opp under norske prioriteringer og mål for utviklingspolitikken. Det er behov for systematisk oppfølging av evalueringer av FN-organisasjonenes innsats med omprioriteringer og klare budsjettmessige konsekvenser for de organisasjonene som vurderes som lite effektive og målbevisste. Slike evalueringer, med påfølgende vridninger av støtte, bør gjøres i tett samarbeid med andre donorland for å skape størst mulig effekt og påvirkningskraft. Regjeringens «profilark» for organisasjonene synes ikke å fylle dette behovet på en tilstrekkelig god måte i dag. Høyre ønsker derfor å redusere norske overføringer til enkelte FN-organisasjoner og vri midler til kanaler som både leverer resultater og som prioriterer i tråd med norske politiske mål.

Høyres utenrikspolitiske prioriteringer

Jenters rett til utdanning og godt styresett - konsentrert om Afrika	120 mill. kr
Menneskerettigheter	100 mill. kr
UNHCR	70 mill. kr
Prosjekter for å bedre veterinær- og kvalitetskontroll for mat i fattige land	40 mill. kr

17. Et styrket forsvar

Høyre er bekymret for situasjonen i Forsvaret. Regjeringen har gjennom flere år ikke vist tilstrekkelig evne og vilje til å anerkjenne og gripe fatt i underliggende ubalanser og problemer som både på kort og lang sikt kan få store konsekvenser for operativ evne og økonomisk bærekraft.

Hovedutfordringer for Forsvaret:

- De underliggende ubalansene mellom ressurser, oppdrag og struktur videreføres i det skjulte, med den konsekvens at den reelle operative effekten forblir for liten sammenlignet med samfunnets betydelige investeringer i sektoren.
- Store utfordringer knyttet til å beholde personell i viktige stillingsklasser over tid. Dette kommer i dag særlig til syne i Sjøforsvaret, hvor det er kritiske mangler. Dette svekker den operative evnen.
- Manglende åpenhet og informasjon om den reelle situasjonen preger fortsatt regjeringens forsvarspolitik, og dessverre også budsjettproposisjonen for 2013.

Høyre mener derfor at det er behov for en ytterligere rebalansering av forholdet mellom Forsvarets ressurser, oppdrag og struktur. Dersom dagens vedtatte oppgaveportefølje og struktur skal kunne opprettholdes må bevilgningsnivået øke. Høyre har i sine alternative budsjetter fra 2008 til og med budsjettåret 2013 foreslått en samlet økning i bevilgningene over forsvarsbudsjettet på 3,26 mrd. kroner. Regjeringen ønsker derimot å videreføre flate budsjetttrammer for Forsvaret over tid. Den omfattende styrkingen av Forsvaret som det legges opp til i Høyres alternative budsjett for 2013 vil medføre økt forsvarsevne og være et viktig skritt i retning av et Forsvar i reell balanse.

Høyres viktigste budsjettmessige prioriteringer for Forsvaret:

- Tilføre Hæren betydelige midler slik at oppfyltingsgraden i avdelingene bringes opp på nivå med vedtatt struktur, samt økt øvelse og trening.
- Tilføre Sjøforsvaret, Luftforsvaret og FLO midler til tiltak for å rekruttere og beholde nødvendig personell, samt øke aktivitetsnivået i Luftforsvaret og Sjøforsvaret.
- Prioritere Heimevernets innsatsstyrker og gjeninnføre særlige skarpe styrker med kort klartid i de større byene. Styrke Sjøheimevernet i en krevende omstillingsfase.
- Øke seilingen i Kystvakten og Indre Kystvakt.
- Styrke ivaretagelsen av Forsvarets veteraner.
- Legge samme effektiviseringskrav til grunn for Forsvarsdepartementet som for Forsvarets militære organisasjon. Høyre mener at det bør omprioriteres midler fra administrasjon i departementet og fra Forsvarsstaben til å øke den operative evnen i andre deler av Forsvaret.

Fortsatt store utfordringer

2013 er et svært viktig år for den videre utviklingen av Forsvaret. Gjennom behandlingen av Innst. 388 S (2011–2012) til Prop. 73 S (2011–2012) er det vedtatt ytterligere omstillinger i Forsvarets organisasjon og støttestruktur som vil påvirke organisasjonen i årene fremover. Disse omstillingene vil begynne å virke for fullt fra 2013.

Personellsituasjonen i Sjøforsvaret, som av fagmiljøet anses som kritisk, er særlig bekymringsverdig. Høyre forutsetter at Regjeringen iverksetter umiddelbare tiltak for å avhjelpe situasjonen både på kort og lang sikt. Høyre støtter fullt ut den norske deltagelsen i NATOs operasjon «Ocean Shield» fra høsten 2013, men vil tilføre Sjøforsvaret midler til å fullfinansiere deltagelsen for å opprettholde sentrale økonomiske forutsetninger i Prop. 73 S (2011–2012) om tilbakeføring av midler fra utenlands-operasjoner.

For Luftforsvaret er det viktig å kunne opprettholde et tilstrekkelig høyt aktivitetsnivå i en tid med nye krevende omstillinger i forsvarsgrenen som følge av Stortingets vedtak basert på Prop. 73 S (2011–2012). Det er også et særlig behov for å øke antallet flytimer på maritime patruljefly og styrket kapasitet innen luftvern.

Situasjonen og utviklingen i Heimevernet er kritisk og vedtatt struktur er ikke bærekraftig innen dagens budsjettramme. Den innretning Regjeringen valgte på videreutviklingen av Heimevernet i Prop. 73 S (2011–2012), vil øke belastningen ytterligere. Høyres budsjettforslag vil øke Heimevernets militære evne gjennom å prioritere innsatsstyrkene. Det er i tillegg et klart behov for å øke Heimevernets innsats- og beredskapsevne for skarpe oppdrag, ikke minst i lys av beredskapsmangler som har kommet frem etter terrorangrepet 22. juli 2011. Overføringen av Reine-klassen fartøyer fra Sjøheimevernet til Kystvakten er fornuftig, men utløser behov for EBA, infrastruktur og materiell for utdanning, trening og oppdragsløsning som ikke synes adressert.

Forsvarets beredskapsrolle

Forsvarets kapasiteter utgjør en helt sentral del av samfunnets samlede ressurser for beredskap og krisehåndtering. Forsvaret skal primært løse militære oppdrag, men relevante kapasiteter må raskt stilles tilgjengelig også ved sivile kriser i form av villede angrep, større ulykker, naturkatastrofer mv. Høyre vil derfor øremerke betydelige midler til å styrke Forsvarets bidrag til samlet beredskap. Dette gjelder midler til Heimevernet, for samtrening med sivile nødetater og politi, og økt trening på objektsikring for områdestrukturen; for videre styrking av helikopterberedskapen utover regjeringens forslag; og til Marinejegerkommandoen for utredning og konseptutvikling for en fremtidig dedikert beredskapsrolle, samt øvelse og trening for nye beredskapsoppgaver og samarbeid med politi og andre relevante aktører.

En Kystvakt som seiler

En økning av driftsmidler til Kystvakten i tråd med Høyres forslag vil øke evnen til suverenitets-hevdelse og myndighetsutøvelse. I lys av slitasjen på eksisterende KV-helikoptre og de massive forsinkelsene på innfasingen av nye maritime helikoptre må det finnes interim-

løsninger som opprettholder beredskap og evnen til å løse oppdrag. Indre Kystvakt (IKV) må tilføres midler til å seile alle sine fartøyer i langt større grad enn i foregående år. IKV utgjør en svært rimelig og fleksibel kapasitet, og må settes i stand til å kunne operere løpende langs hele kysten. Tilførselen av Reine-klassen må brukes til å styrke IKVs evne til dette.

Forsvarets veteraner

Regjeringen har med full støtte fra Stortinget over flere år gjennomført en rekke positive tiltak knyttet til ivaretagelsen av Forsvarets veteraner. Dette arbeidet svekkes likevel av at dagens grunnlag og ordninger for erstatning til skadde veteraner oppleves som uoversiktlig og uryddig, og fortsatt ikke legger et prinsipp om lik erstatning for lik skade til grunn. I tråd med tidligere prioriteringer foreslår derfor Høyre også i år å tilføre midler slik at erstatning etter den særskilte kompensasjonsordningen for skader før 1. januar 2010 kan økes fra 35G til 65G med samme forenklete beviskrav. Høyre vil også øke støtten til Veteranforbundet SIOPS og til samarbeidsprosjektet mellom RVTs, Forsvarets sanitet, Forsvarets veteran­tjeneste, NAV og SIOPS knyttet til kompetanseheving i det sivile hjelpeapparatet, og innføre en ordning for refusjon av reiseregninger for skadde veteraner som oppsøker Nasjonal Militær Poliklinikk (NMP).

Det Frivillige Skyttervesen

Høyre støtter ikke regjeringens forslag om å redusere støtten til Det frivillige skyttervesen (DFS) fra 31,2 mill. kroner i 2012 til 25 mill. kroner i 2013. DFS, med over 800 skytterlag og 140 000 medlemmer utfører en svært samfunnsviktig oppgave, og yter bidrag til Forsvaret. Dette skjer ikke minst gjennom forsvarlig v penoppl ring og betydelig bistand til instruksjon og trening i deler av Forsvaret. Høyre vil derfor beholde den samlede støtten til DFS på samme nivå som i 2012.

Høyres forsvarspolitiske prioriteringer

• Hæren	120 mill. kr
• S�forsvaret	100 mill. kr
• Luftforsvaret	85 mill. kr
• Heimevernet	100 mill. kr
• FLO	30 mill. kr
• Kystvakten	50 mill. kr
• Veteraner	50 mill. kr
• Det frivillige skyttervesen	6,2 mill. kr
• Forsvarsrelaterte organisasjoner (SIOPS)	1 mill. kr

Beredskap:

• Marinejegerkommandoen	45 mill. kr
• Helikopterberedskap ut over dedikerte helikoptre på Rygge	20 mill. kr
• Heimevernet: Objektsikring og samtrening med politi	50 mill. kr

18. Moderate og målrettede skattereduksjoner

Skatt er sentralt for å finansiere velferd. Samtidig er det viktig å utforme skattesystemet på en måte som ikke skaper for store insentiver til tilpasninger, skjevheter eller samfunnsmessig ineffektivitet.

Dagens norske skattesystem har følgende hovedutfordringer:

- Det stimulerer ikke nok til at det alltid skal lønne seg å arbeide.
- Den særnorske formuesskatten straffer sparing og investeringer i norske arbeidsplasser.
- Det stimulerer i for liten grad til fremtidsrettede investeringer i så vel forskning som i maskiner.

Høyre foreslår i sitt alternative budsjett for 2013 følgende hovedgrep:

- Minstefradraget økes betydelig, slik at det skal lønne seg mer å arbeide.
- Formuesskatten og arveavgiften reduseres.
- Maskiner og utstyr får bedre avskrivningsregler, og Skattefunn-ordningen styrkes.

Stortingets evaluering av skattesystemet i 2010 bekreftet at det er bred enighet mellom partiene på sentrale områder i skattepolitikken. Dette er bra, fordi det sikrer næringslivet stabile rammebetingelser. Uenigheten i gjelder i stor grad skattesatser og nivå på beskatningen. Et sentralt stridspunkt er synet på formueskatten. Høyre har pekt på de store negative effektene formueskatten gir for norske arbeidsplasser som følge av at eiere må tappe virksomheter for kapital for å betale skatt, også dersom virksomheten ikke tjener penger. Dette er kapital som isteden burde benyttes til å investere i økt konkurransekraft. Regjeringen velger å lukke øynene for de negative virkningene av formueskatt når den fremstiller det som «skatt på de rike», mens det i realiteten er skatt på norske arbeidsplasser.

Nordmenns skattemoral er høy. For å bevare og opprettholde dette er det imidlertid viktig at skattesystemet oppfattes som rettferdig, og at det stimulerer til at den enkelte betaler skatt etter evne. Høyre har i Stortinget tatt initiativ til en gjennomgang av skattyters rettssikkerhet. Riksrevisjonen har blant annet påpekt store regionale forskjeller i Skattedirektoratets behandling av identiske saker. Finanskomiteens høring om problemstillingen i 2010 viste at behovet for å sikre norske skatteyteres rettssikkerhet er betydelig. Konsekvensen dersom det er en oppfatning at skattesystemet ikke sikrer rettferdighet og likebehandling er at legitimiteten svekkes. Høyre mener det haster med å komme i gang med dette arbeidet, men regjeringen har så langt bidratt med lite konkret.

Høyres hovedsatsinger innen skattepolitikken i alternativt budsjett for 2013 er rettet mot følgende områder:

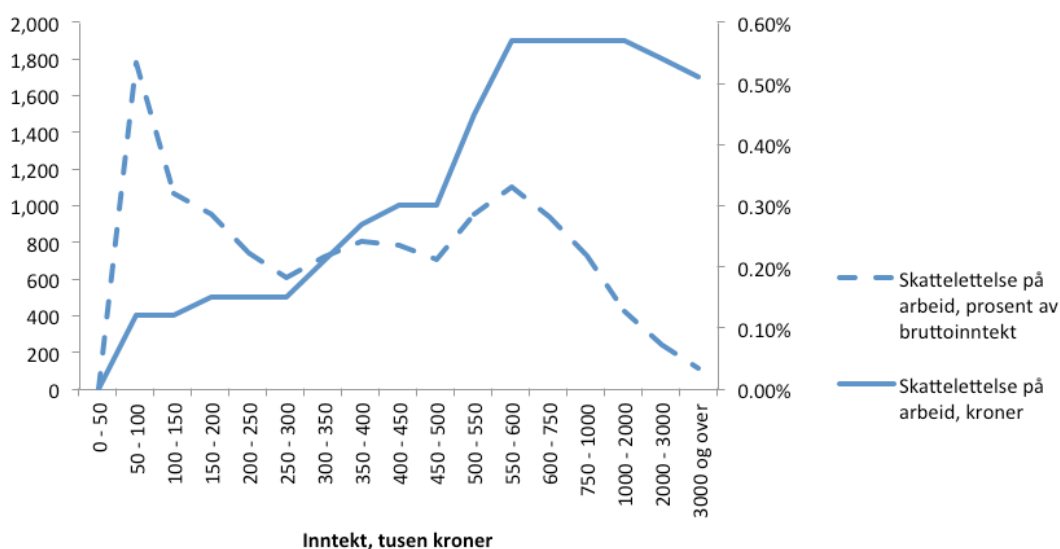
- Arbeid og aktivitet.
- Et sterkt næringsliv.
- En styrking av mangfoldet og kraften i privat eierskap.

Høyres alternative budsjett innebærer netto skatte- og avgiftsreduksjoner på om lag 5 mrd. kr. i 2013. Skattelettelse gir familiene økt velferd og øker den enkeltes valgfrihet. Familiene bestemmer selv hvordan en større del av inntekten skal brukes og næringslivet får beholde mer av sin kapital til å investere i arbeidsplassene. Høyre vil skape trygghet gjennom økt satsing på kunnskap og konkurransekraft, og gi ny optimisme til næringsliv og arbeidsmarked.

Skape mer, ikke skatte mer

Høyre mener at det alltid skal lønne seg å jobbe. Minstefradraget økes med 4 000 kroner og satsen til 43 prosent. Dette er det viktigste enkelttiltaket. Det vil ha virkning for alle som er i jobb, men gir relativt sett størst skattelette til de med lav inntekt. Heving av satsen fra regjeringens opplegg på 40 prosent til 43 prosent betyr at den enkelte skattyter raskere oppnår full effekt av minstefradraget. Skatteletter for personer med lav inntekt vil stimulere flere til å søke seg inn i arbeidsmarkedet, og stimulere flere til å arbeide mer.

Figur 19: Fordelingsvirkning av Høyres skattelettelse på arbeid: minstefradrag, frikortgrense og toppskatt.

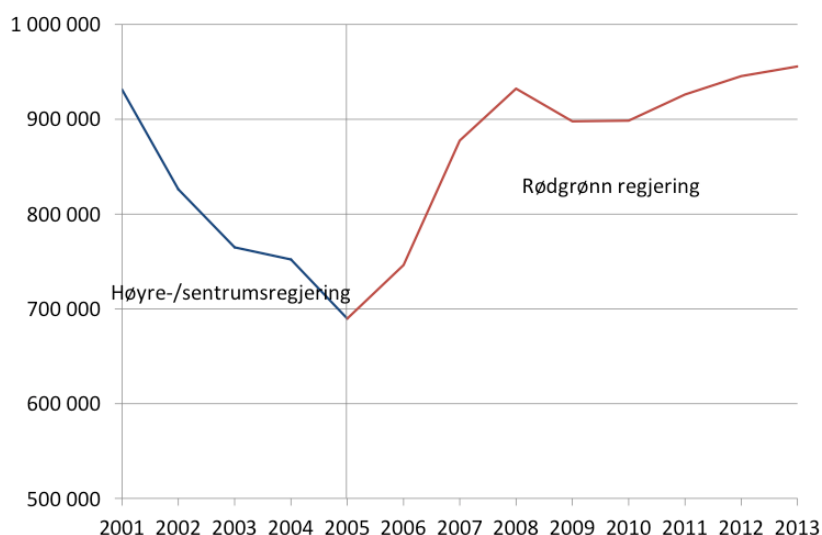

Kilde: Finansdepartementet

Høyre foreslår videre å øke innslagspunktet for toppskatt med 10 000 kroner til 520 000 kroner på nivå 1. Antall nordmenn som betaler toppskatt har økt med nærmere 40 prosent under rødgrønt styre, fra ca. 690 000 i 2005 til 956 000 i 2013 (prognose). Høyres forslag innebærer at rundt 54 500 færre nordmenn vil måtte betale toppskatt. Isolert sett innebærer forslaget at

det gis skattelette på 850 mill. kroner. En slik lettelse vil imidlertid stimulere mange til å jobbe mer, mens noen vil ta ut mer fritid. I sum har Finansdepartementet beregnet den dynamiske effekten over noe tid til 10 prosent. 1 av 10 kroner som gis i skattelette vil altså finansieres av den økte aktiviteten den skaper. SSB har gjort tilsvarende beregninger, som viser enda høyere anslag for den dynamiske effekten.

Figur: 20 Utviklingen i antall som betaler toppskatt

Kilde: Finansdepartementet

Høyre foreslår også, i motsetning til regjeringen, å opprettholde skattefradraget for store sykdoms-utgifter på 2012-nivå, og å heve frikortgrensen kraftig til 45 000 kroner. Frikortgrensen er viktig for ungdom under utdanning og vil gi en kraftig stimulans til at flere i denne gruppen vil kunne arbeide mer.

Sparing og egenkapital

Formueskatten straffer sparing fordi den innebærer at allerede beskattede midler beskattes på nytt. Høyre vil på sikt fjerne formueskatten. Vi foreslår å heve bunnfradraget til 1 mill. kroner (2 mill. kroner for ektepar), senke skattesatsen med 0,1 prosentpoeng til 1 prosent, og gjeninnføre en aksjerabatt med 10 prosent rabatt på aksjeverdier for å redusere skadevirkningene.

Formueskatten er et angrep på norske arbeidsplasser eid av nordmenn bosatt i Norge. Den illegges uavhengig av inntekt, og tapper norske bedrifter for egenkapital som er nødvendig for å håndtere risikoen knyttet til innovasjon, nyskaping, vekst og utvikling av nye arbeidsplasser. Fordi formueskatten er særnorsk er den en konkurranseulempe for private, norske eiere med langsiktige ambisjoner for utvikling av norske arbeidsplasser som konkurrerer med utenlandske virksomheter. Spesielt hardt rammer den gründere med lite kapital ut over sin egen arbeidsinnsats, og bedrifter med høy kapitalbinding og lav lønnsomhet. Svært mange lokalsamfunn i hele landet er avhengig av denne type eierskap og bedrifter. Det er ofte få alternative arbeidsgivere i mindre lokalsamfunn dersom eierne av sentrale virksomheter ikke klarer

Foto: colorbox.com

å bære ryggsekken med rødgrønne særnorske skatter. Høyre vet hvor viktig et aktivt eierskap er for utvikling av nye arbeidsplasser. Det er nødvendig med en politikk som stimulerer til verdiskaping, ikke kveler den. Fra Bondevik II-regjeringens forslag til statsbudsjett i 2006 og til statsbudsjettet for 2011 har formueskatten på arbeidende kapital økt fra 3,2 til 6,8 mrd. kroner. En dobling av skatteinntektene fra de som sikrer arbeidsplassene truer den framtidige verdiskaping og arbeidsplasser i store deler av landet.

Høyre mener også at ansattes medeierskap i bedrifter er viktig og bør stimuleres kraftig. Høyre foreslår at fribeløpet for ansattes kjøp av rabatterte aksjer i egen bedrift ti-dobles til 15 000 kroner. Dette gjenspeiler synet på at ansattes medeierskap er viktig for utvikling av næringslivet.

Bolig er nordmenns viktigste spareobjekt. Høyre var i mot det nye takseringssystemet for boliger, fordi det gir en automatisk verdiheving og åpner for nye skjevheter. Verdsettingssystemet er imidlertid vedtatt og regjeringen vil nå åpne for at systemet også kan brukes av kommunene for å vedta eiendomsskatt. Besparselsen og effektivitetsgevinsten for kommunene er åpenbar, men regjeringen gjør det dermed også betydelig enklere å innføre eiendomsskatt i kommunene.

Kraftig prisstigning har gjort det vanskelig for mange unge å komme inn på boligmarkedet. Kombinert med at Finanstilsynet har innført strengere krav til egenkapital er sparing i forkant av kjøp helt nødvendig for de fleste. Høyre vil stimulere til sparing, og foreslår derfor å styrke BSU-ordningen betydelig. Maksbeløpet dobles til 300 000 kroner og årlig sparebeløp heves til 25 000 kroner. I tillegg heves skattefordelen fra 20 prosent i statsbudsjettet til 28 prosent i Høyres opplegg. I praksis inne-bærer det at begrensningene på maksimalt oppspart beløp vil knytte seg til hvor gammel man er og når man begynner å spare. Med Høyres forslag vil BSU igjen bli en ordning som kan gi ungdom mulighet til å spare et stort nok beløp til å klare egenkapitalkravet fra bankene. Det er uforståelig at den rødgrønne regjeringen er så lite opptatt av å gi ungdom muligheten til å etablere seg på boligmarkedet.

Hver enkelt av oss har et behov for trygghet i alderdommen. Dette ignoreres av regjeringen, som ikke ønsker å stimulere til individuell pensjonssparing. Det vil Høyre, og styrker IPS-ordningen ved å øke det årlige sparebeløpet til 40 000 kroner.

Foto: colorbox.com

Stimulere til verdiskaping

Produktivitetsveksten i norsk økonomi er svak, og det har vært en sterk økning i lønnskostnader per produsert enhet under de rødgrønnes regjeringstid. Dette er ikke bærekraftig i et langsiktig perspektiv. Norges konkurransekraft svekkes betydelig og konkurranseutsatt næringssliv kan ikke leve med en slik utvikling over tid. Stimulansene til investeringer i økt verdiskaping må styrkes. Høyre foreslår startavskrivninger på 30 prosent for investeringer i maskiner og utstyr, direkte utgiftsføring av investeringer i FoU, kraftig forbedring av Skattefunn gjennom økte kostnadsrammer og en reversering av de rødgrønne innstrammingene for timelønn og antall timer forskningsinnsats.

Primærnæringene er underlagt full personbeskatning og kan ikke velge selskapsform. Omsetning av eiendom innad i familien er unndratt gevinstbeskatning, men ved salg ut av familien vil gevinsten skattlegges som personinntekt dersom det har vært drift på eiendommen. Dersom driften er lagt ned skjer beskatningen som kapitalinntekt. Høyre vil fjerne dette insentivet til skatteplanlegging og nedleggelse av landbruksdrift, og foreslår at alle gevinster behandles som kapitalinntekt. I tillegg ønsker vi en gjennomgang av skattevilkårene for Enkeltpersonforetak for å undersøke påstandene om at de har dårligere vilkår enn aksjeselskaper. Høyre foreslår også å heve innslagspunktet for grunnrentebeskatning i kraftbransjen for å stimulere til investeringer i småkraftverk, og vil likestille investeringer i traktor og snøscooter i næring.

Pensjonistskatten og andre skatteforslag.

Omlegging av pensjonistbeskatningen i statsbudsjettet 2011 slo tungt ut for enkelte pensjonist-grupper. Høyres forslag til forbedringer fikk den gang ikke støtte. Høyre gjentar i dette alternative statsbudsjettet forslag fra den gang om å redusere nedtrappingsatsen i trinn 2 til 3 prosent.

Tabell: Gjennomsnittlig skattelettelse etter bruttoinntekt for alle pensjonister med skatteendring i Høyres pensjonistsskatteopplegg

Bruttoinntekt	Antall	Gjennomsnittlig skattelettelse
Under 250 000	0	0
250 000 - 300 000	67 000	490
300 000 - 350 000	89 000	1 480
350 000 - 400 000	61 000	2 690
400 000 - 450 000	40 000	3 840
450 000 - 500 000	26 000	4 770
500 000 - 600 000	26 000	5 430
600 000 - 750 000	15 000	4 380
750 000 og over	8 000	3 600
Samlet	332 000	2 530

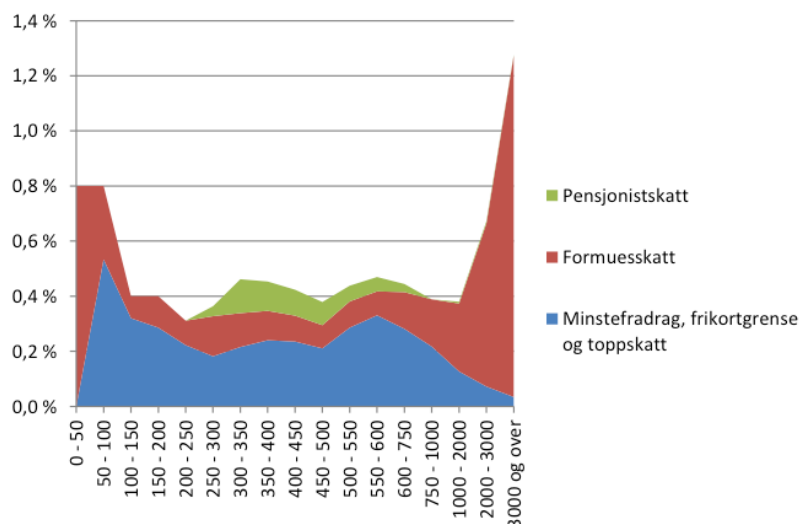
Kilde: Finansdepartementet

Frivilligheten er viktig for Norge. I en tid der Norsk Tipping ser ut til å svekkes og regjeringen ikke følger opp sine løfter om endring i tippenøkkelen, er det viktig å stimulere frivillighetens egne muligheter til å samle inn penger og forenkle hverdagen. Høyre vil øke skattefradragssbeløpet for gaver til frivillig sektor til 25 000 kroner for privatpersoner og til 100 000 kroner for bedrifter, heve grensen for lønnsoppgaveplikt til 8 000 kroner i frivillige organisasjoner og øke grensen for arbeidsgiveravgiftsplikt til 50 000 kroner per ansatt eller 500 000 kroner per organisasjon.

Norge har mange fredete bygg som er en viktig del av vår kulturarv. Forfallet og vedlikeholdsbehovet er stort, og Høyre vil innføre regnskapsligging for fredede bygg.

Regjeringen skattekker forskning. Høyre foreslår derimot at allmennnyttige og frittstående forskningsinstitutter skal ha skattefritak.

Figur 21: Fordelingsvirkninger av Høyres skatteletter.

Kilde: Finansdepartementet

Avgifter

Høyre starter i dette budsjettet vårt arbeid med å fjerne arveavgiften. Vi fjerner hele trinn 1 i arve-avgiften og halverer de gjenværende satsene. Høyre mener dette er en avgift på ting som tidligere har vært fullt ut beskattet gjennom flere generasjoner, enten det er næringsbygg, hytter, biler eller løsøre, kontanter og verdipapirer.

Arveavgiften medfører dessuten et stort statlig byråkrati som ved å fjerne avgiften frigjør store ressurser i Skatteetaten. Dette er et stort bidrag til Høyres mål om forenkling og redusert skjema-velde.

Høyre går mot regjeringens avgiftsøkning for alkoholfrie drikkevarer og ønsker i stedet en økning som er mindre enn lønnsveksten. I tillegg gjentar Høyre forslag om å halvere produktavgiften for saftprodukter i 2013. Dette er en avgift som rammer skjevt og tilfeldig, går ut over norske forbrukere, norske fruktbonder og næringsmiddelindustrien og har ikke en helsemessig effekt. Tvert i mot mener Høyre at avgiften favoriserer kunstige og usunne produkter fremfor sunnere og bedre alternativer.

Høyre møter teknologiske nyvinninger med nysgjerrighet og stimulanse fremfor å legge avgifter på alt som er nytt. Derfor sier Høyre ja til å unnta e-bøker for moms. Momsfritaket er begrunnet med behovet for å styrke norsk skriftspråk og fremme bøker på norsk. Høyre kan ikke se noen forskjell for språket om boken leses på papir eller for eksempel nettbrett.

I dag er grensen for at vi som forbrukere skal slippe å betale toll på egne bestillinger av småvarer fra utlandet på 200 kroner og satsen har stått helt stille siden 1975. Det er liten tvil om at tiden har løpt fra beløpet og at de færreste kan i dag bestille filmer, musikk, klær eller andre produkter som norske butikker ikke kan tilby uten at man faller innenfor byråkratiets og myndighetenes avgiftsregime. Høyre er opptatt av å finne et bedre balansepunkt mellom forbrukernes interesse av handlefrihet og næringslivets behov for like konkurransevilkår og doubler derfor beløpet til 400 kroner i vårt alternative statsbudsjett.

Høyre tar til etterretning at regjeringen ikke øker tobakksavgiftene i 2013. Høyre mener at flere må stimuleres til å kutte ut og redusere bruken av tobakk. Et av flere gode virkemidler er å stimulere gjennom avgiftspolitikken, og vi foreslår en økning på 5 prosent i 2013.

Foto: colorbox.com

Miljøavgifter

Av hensyn til miljøet øker vi avgiften for mineralolje med 25 øre per liter slik at det blir enda mer lønnsomt å bytte ut svært miljøfiendtlige oljefyringsanlegg for husholdninger, offentlige bygg og næringsbygg med moderne og miljøvennlige alternativer. Høyre bruker økningen til å øke støttebeløpet som Enova gir for å stimulere til at flere bytter ut oljefyring.

Høyre har i forbindelse med Klimaforliket i 2012 fått regjeringen med på å videreføre de gode betingelsene for elbiler til 2017. Høyre er opptatt av å redusere trafikkenes CO₂-kostnader og ønsker derfor å styrke satsningen på elbiler ytterligere ved å innføre fritak for merverdiavgift både for batteri til elbiler og ved leasing av elbiler til firma- eller privatbruk.

Høyre ønsker også å synliggjøre miljøkonsekvensene av den økte bruken av plastposer og stimulerer til bruk av handlenett og miljøvennlige poser ved å ilegge en avgift på 1 krone per plastpose. Høyre ønsker å gjeninnføre det fritaket som biodiesel tidligere hadde for autodiesel-lavgiften for å sikre at flere kjøper kjøretøy som kan benytte seg av et miljøvennlig alternativ.

Høyre har i mange år ønsket velkommen en naturgassbasert industri for å bidra til redusert bruk av oljeprodukter til oppvarming, industriproduksjon og transport i bil, buss og skip. Høyre har også støttet etablering av gasskraftverk. På denne bakgrunn mener vi at regjeringens nye avgift på naturgass kan reduseres for å stimulere til videre industriutvikling og overgang fra olje til gass for de næringer som ikke kan gå over til fornybare energikilder.

Toll

Høyre foreslår i vårt budsjett å reversere tolløkningene som regjeringen innfører fra 2013 på landbruksprodukter som kjøtt, ost og blomster. Høyre mener det er feil at norske forbrukere skal betale mer for disse produktene. Høyre mener også dette er dårlig handelspolitikk ovenfor både våre naboland, men også EU-land og land i den tredje verden. Regjeringen ser også helt ut til å glemme at norsk fiskerinæring er avhengig av både markedsadgang, moderate tollsatser og handelspolitiske alliansepartnere. Høyre mener at regjeringen ikke har lagt vekt på helheten i norske interesser i denne saken.

HØYRES ALTERNATIVE STATSBUJETT 2013

Høyres finanspolitiske prioriteringer	Påløpt	Bokført
Redusert skatt på arbeid	4 638 mill. kr	3 708 mill. kr
- Øke øvre grense for minstefradraget med 4000 kr for lønnsinntekt, og øke satsen for minstefradrag til 43 % - Øke innslagspunkt i trinn 1 toppskatten fra 510 til 520 000 kr - Opprettholde skattefradraget for store sykdomsutgifter som i 2012 - Pensjonistskatt: Nedtrappingssatsen i trinn 2 reduseres til 3 pst. - Heve frikortgrensen til 45 000 kr	2 821 mill. kr 850 mill. kr 48 mill. kr 840 mill. kr 79 mill. kr	2 257 mill. kr 680 mill. kr 38 mill. kr 670 mill. kr 63 mill. kr
Redusert skatt på frivillighet	96 mill. kr	46 mill. kr
- Økt skattefradragsbeløp ved gaver til frivillige organisasjoner til 25 000 kr for privatpersoner og 100 000 kr for bedrifter - Heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige org til 8 000 kr - Øke grensen for arbeidsgiveravgiftsplikt til 50 000 per ansatt / 500 000 per org.	70 mill. kr 16 mill. kr 10 mill. kr	25 mill. kr 13 mill. kr 8 mill. kr
Redusert skatt på sparing og investering	4 905 mill. kr	3 285 mill. kr
- Redusere formuesskattesatsen fra 1,1 % til 1,0 %, i kombinasjon med økning av bunnfradraget fra 870 000 til 1 mill og gjeninnføring av aksjerabatt med 10 % - BSU: øke årlig maksimalt BSU-sparebeløp til 25 000 kr og heve øvre grense for samlet sparebeløp til 300 000 kr. Øker sats fra 20 til 28 pst. - IPS - privat pensjonssparing, øke sparebeløp til 40 000 kr - Øke fribeløp ved aksjekjøp i egen bedrift, til 15 000 kr - Arveavgiften: Fjerne trinn 1 og halvere satsene - Redusere gevinstbeskatning for salg av landbrukseiendom til 28 %	2 900 mill. kr 360 mill. kr 140 mill. kr 120 mill. kr 1 285 mill. kr 100 mill. kr	2 300 mill. kr 290 mill. kr 110 mill. kr 100 mill. kr 385 mill. kr 100 mill. kr

HØYRES ALTERNATIVE STATSBUJSJETT 2013

	Påløpt	Bokført
Redusert skatt på næringslivets verdiskaping	1 370 mill. kr	346 mill. kr
• Innføre 30 % startavskrivingsssats for investeringer i maskiner og utstyr mv i saldogruppe d	960 mill. kr	310 mill. kr
• Skattefunn: Følge opp vårt representantforslag om å øke beløp til hhv. 8 mill for egen FoU og 12 mill i samarbeid med off godkjent FoU-inst. Reversere rødgrønne angrep på timesats og ant. timer	325 mill. kr	
• Direkte fradragsføring for FoU		
• Heve innslagspunktet for grunnrenteskatt på kraftverk til 10 000 kVA	40 mill. kr	
• Jordbruksfradraget: Heve satsen til 40 % og heve maksimumsgrensen til 171 816 kr	25 mill. kr	20 mill. kr
• Likestilling traktor og snøscooter i reindriftsnæring	20 mill. kr	16 mill. kr
 Øvrige skatte- og avgiftsreduksjoner	 333 mill. kr	 291 mill. kr
• Innføre regnskapsligning for fredede bygninger	60 mill. kr	48 mill. kr
• Momsfritak for e-bøker	30 mill. kr	30 mill. kr
• Momsfritak for batteri til el-biler	17 mill. kr	14 mill. kr
• Momsfritak ved leasing av el-biler (privat+firmabil)	16 mill. kr	13 mill. kr
• Heve grensen for tollfri import til 400 kroner	35 mill. kr	30 mill. kr
• Fjerne veibruksavgift for biodiesel (B30-B100)	2 mill. kr	2 mill. kr
• Reversere prosenttoll for kjøtt og ost		
• Redusere avgiftsøkning på alkoholfrie drikkevarer til 3 %	40 mill. kr	39 mill. kr
• Halvere produktavgift for saftprodukter fra 1.jan	83 mill. kr	75 mill. kr
• Fjerne skattlegging av frittstående forskningsinstitutter	50 mill. kr	40 mill. kr
• Diverse		15 mill. kr
• Mobilt skattekontor		10 mill. kr
• Finanstilsynet, drift		5 mill. kr

19. Enighetspunkter mellom FrP, Høyre, KrF og Venstre

Under behandlingen av statsbudsjettet for 2013 ble Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre enige om følgende fellesforslag (fellesforslag i fagkomiteene vil komme i tillegg):

1) Forutsigbarhet og gode vilkår for forskning:

a. Ny modell for Forskningsfondet

Innenfor Statens pensjonsfond utland (SPU) settes det av et forskningsfond på 100 mrd. kroner hvert år øremerkes avkastningen, tilsvarende 4 prosent, til forskningsformål. Dette påvirker ikke forvaltningen av SPU, men innebærer at handlingsregelens intensjon om bruken av oljepenger i større grad oppfylles. Dette vil gi en forutsigbar og robust løsning. Retningslinjene for bruken av forskningspengene videreføres, men det legges til grunn at miljøteknologi skal være et prioritert område.

b. Gaveforsterkningsordningen gjenopprettes

Ordningen stimulerer til private gaver til kunnskap og forskning.

- i. Det foreslås å bevilge 60 mill. kroner.
- ii. Det fremsettes forslag om en vurdering av sterkere incentiver for å øke omfanget av private gaver.

c. Skattereduksjoner som fremmer innovasjon

- i. Fjerne skattlegging av frittstående forskningsinstitutter - 40 mill. kroner.
- ii. Forbedre Skattefunn-ordningen.
 1. Øke grensen for egenutført FoU til 8 mill. kroner og ekstern FoU til 12 mill. kroner.
 2. Fjerne regelen om maksimal timesats på 530 kroner.
 3. Fjerne regelen om at kostnader ved personale og indirekte kostnader ved antall timer for egne ansatte begrenses til maksimalt 1 850 timer per år
 4. Etablere en ordning som indeksregulerer beløpene for hhv. egenutført og innkjøpt FoU i Skattefunn-ordningen hvert år.

2) Bedre forhold for frivilligheten:

- a. Momskompensasjonsordningen for bygging av idrettsanlegg forsterkes med 100 mill. kroner.
- b. Forslag fremsettes om å be regjeringen komme tilbake i RNB med en oppdatert prognose for overskudd i Norsk Tipping og vurdering av konsekvenser av redusert overskudd.
- c. Fradraget for gaver til frivillige organisasjoner utvides fra 12 000 kroner til 25 000 kroner for privatpersoner og fra 12 000 til 100 000 kroner for bedrifter.

- d. Såkalt «herreløs arv» skal tilfalle de frivillige organisasjonene og ikke staten.
- e. Bevilgningene til Redningsselskapet økes med 20 mill. kroner.
- f. Partiene går i mot regjeringens uklare avgrensning av hvilke organisasjoner som kan tilgodeses. Det er behov for en mekanisme som avgrenser, men begrunnelsen må knyttes opp til Folkeretten.
- g. Øke grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8 000 kroner, og øke grensen for arbeidsgiveravgiftsplikt til 50 000 kroner per ansatt og 500 000 kroner per organisasjon.

3) Stimulere privat sparing:

- a. Bedre vilkår for Boligsparing for ungdom - BSU
Årlig sparebeløp økes til 25 000 kroner, maksbeløpet heves til 300 000 kroner og fradraget økes fra 20 til 28 prosent.
- b. Bedre vilkår for Pensjonssparing – Individuell pensjonssparing (IPS)
Årlig maksbeløp økes fra 20 000 kroner til 40 000 kroner og innføre symmetrisk beskatning; 28 prosent fradrag ved innskudd og 28 prosent beskatning ved uttak.

4) Nytt investeringsmandat innen Statens pensjonsfond utland (SPU) knyttet til fremvoksende markeder/fattige land med samme krav til forvaltningen og ramme inntil 10 mrd. kroner.

5) Modernisering: Innføre nøytral moms i staten og helseforetakene som sikrer konkurransenøytralitet mellom egenproduksjon og kjøp fra private. Kan gi store besparelser ved offentlige innkjøp på grunn av økt konkurranse. Ordningen ble gjennomført for kommunal sektor i 2003/2004.

6) Bedre helsevesen

- a. Låneandelen for større investeringer i helseforetakene økes fra 50 prosent til 70 prosent.
Vil være avgjørende for muligheten til å realisere større byggeprosjekter uten at de går kraftig ut over driften.
- b. Gjøre helseforetakene og kommunene i stand til å foreta IKT-investeringer for 10 mrd. kroner over 5 år, ved å innføre en rentekompensasjonsordning - 20 mill. kroner i 2013.
- c. Opprettholde behandlingsreiser til utlandet, som regjeringen foreslår å kutte med 25 mill. kroner.
- d. Opprettholde øremerkingen av rustiltak i kommunene.
- e. Gjeninnføre regelen om at rus og psykiatri skal være prioritert i spesialisthelsetjenesten.
- f. Reglene for investeringstilskudd til heldøgns pleie- og omsorg blir endret slik at også private og ideelle aktører kan søke om investeringstilskudd til bygging av sykehjemsplasser på lik linje med kommunene.

7) Miljø

a. Innføre skattefradrag for Enøk-tiltak i hjemmet.

- i. Det fremsettes forslag om å be regjeringen legge frem forslag om en ordning med skattefradrag for dokumenterte kostnader knyttet til energieffektiviseringstiltak i egen bolig, en såkalt «EnergiFunn»-ordning.

b. Utvide momsfritaket for elbiler.

- i. Innføre momsfritak for batterier til elbiler (14 mill. kroner bokført).
- ii. Innføre momsfritak ved leasing av elbiler (privat og firmabil) (13 mill. kroner bokført).

8) Videreføre kompensasjonsordningen for regional differensiert arbeidsgiveravgift i Bodø og Tromsø - 70,9 mill. kroner.

20. Inndekning

Under gis en oversikt over inndekningsforslagene i Høyres alternative budsjett for 2013. Beløpene som er oppgitt er brutto inndekningsforslag på det enkelte punkt og med virkning i 2013. Reduserte utgifter utgjør totalt 11 354 mill. kr.

Regional utvikling tilskudd til fylkeskommunene – 1 526 mill. kr

Høyre omprioriterer bevilgningene til regionalutvikling til veibygging og bedre rammebetingelser for bedriftene. I tillegg settes det av 150 mill. kr til lokal omstilling og næringsutvikling i særlig næringsfattige områder, administrert gjennom Innovasjon Norge, og 150 mill. kr til kvalifisering og kompetanseoppbygging knyttet til petroleumsnæringen i nord for å sikre regionale ringvirkninger. 71 mill. kr benyttes også for å rette opp Regjeringens kutt i midler til Tromsø og Bodø kommune som kompensasjon for forhøyet arbeidsgiveravgift. Næringsliv og lokalsamfunn ber i første rekke om mer ressurser til vei, utdanning, forskning og reiseliv for å kunne skape vekstkraftige lokalsamfunn.

Statlig administrasjon – 1 400 mill. kr

Det har vært sterk vekst i offentlig administrasjon de senere år. Det har vært en sterk vekst i antall ansatte i både departementer og underliggende etater. En rekke rapporter presentert i perioden 2001 til 2012 viser et betydelig effektiviseringspotensial i offentlig sektor. Etter regjeringsskifte i 2005 er det gjort lite for å modernisere offentlig sektor. Noen fremskritt gjennom digitalisering, men arbeidet går for sent. Høyre vil effektivisere driften av statlig administrasjon i departementer og underliggende etater. Høyre foreslår derfor at de fleste departementer og underliggende etater får videreført sitt bevilgningsnivå nominelt eller får redusert nominell vekst. For enkelte prioriterte instanser som Arbeidstilsynet, Finanstilsynet, Konkurransetilsynet og Oljedirektoratet blir bevilgningen foreslått styrket.

Høyre foreslår bl.a. reduserte bevilgninger til Fylkesmennene samtidig som Høyre vil begrense fylkesmannens oppgaver. Høyre vil at fylkesmennene skal konsentrere sin virksomhet om lovlighets-kontroll, tilsyn og beredskapsarbeid. Det er bygget opp 6 nasjonale statlige tilsyn og direktorat som ivaretar de fleste av Fylkesmennenes tradisjonelle rådgiving og rettlednings oppgaver ovenfor lokale myndigheter. Det er i dag er for mye dobbeltarbeid mellom statlige direktorat, fylkesmanns-embetene, fylkeskommunene og kommunene. En kombinasjon av reduksjon av oppgaver og bedre utnyttelse av ressursene gir grunnlag for å redusere bevilgningene.

Bistand/utenriks – 1 034,5 mill. kr

(Reell reduksjon er mindre, grunnet økt støtte til sivilt samfunn (øremerket jenters rett til utdanning og godt styresett, konsentrert om Afrika), menneskerettigheter og FNs Høykommissær for Flyktninger (UNHCR) – samlet 290 mill. kr.)

Høyre mener at norsk utviklingspolitikk i langt større grad må vurderes ut fra faktiske resultater. Målet for en hver utviklingspolitikk må være mest mulig utvikling, ikke mest mulig penger til bistand. I utviklingspolitikken legger vi to hovedmål til grunn: Å fremme menneskerettigheter og demokrati-ering og legge til rette for at mennesker kan arbeide seg varig ut av fattigdom. Høyres samlede budsjettforslag på utviklingssiden vil innebære en vekst på ca. 900 millioner kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2012.

Høyres forslag til alternativt statsbudsjett medfører en betydelig økning av den norske støtten til menneskerettigheter, demokrati, godt styresett og utdanning, samt en mer målrettet geografisk og tematisk konsentrasjon av norske bistandsmidler. Norske bidrag til multilaterale organisasjoner skal vris i tråd med internasjonale evalueringer for å sende klare signaler om behov for reform og effektivisering.

Høyre vil opprettholde et høyt nivå på bevilgningen til utvikling og bistand, men vil ha en utviklings- og bistandspolitikk som fokuserer på resultater, fremfor regjeringens symbolske målsetninger om prosentandel av bruttonasjonalinntekt (BNI). Utviklingspolitikken bør ha langt klarere geografisk og tematisk konsentrasjon enn det regjeringens forslag legger opp til, og må ha som langsiktig mål at bistanden skal gjøre seg selv overflødig. Dersom dette endelige målet for utviklingspolitikken skal nås må det i tillegg utvikles langt mer presise resultatmål, og kontroll og etterprøvbarehet må styrkes.

Høyre vil øke andelen av utviklingsbudsjettet som går til det afrikanske kontinent og vil i tråd med prioriteringer gjennom flere år avslutte norsk bilateral bistand til land i Latin-Amerika og redusere den til land i Asia utenom Afghanistan og Pakistan. En slikt målrettet geografisk konsentrasjon vil bidra til å redusere administrasjonskostnader, øke kompetansen og ha større effekt for varig fattigdomsreduksjon der vi faktisk velger og har forutsetninger for å bidra.

Norge må sette langt strengere krav til mottakerland for norsk bistand. Spesielt må det stilles krav til demokratiutvikling, godt styresett og korrupsjonsbekjempelse hos mottakerne. En forutsetning for å motta norsk bistand må være klare tegn på demokratisering og respekt for grunnleggende menneskerettigheter. I lys av dette er Høyre særlig bekymret for utviklingen hos enkelte sentrale mottakerland, som Etiopia og Uganda, og vil nedprioritere støtte til disse landene til fordel for andre mottakere. Etiopia mottar samtidig betydelig norsk støtte til energisektoren. Høyre vil redusere norsk bistand til landet også på dette området.

Høyre vil prioritere reell effekt og varig fattigdomsreduksjon. Det betyr samtidig en reduksjon i bevilgningene til lavere prioriterte områder, som opplysningsstøtte til norske organisasjoner og kulturformål finansiert over bistandsbudsjettet. Engasjementspolitikken skal målrettes og effektiviseres sammenlignet med i dag.

Det må i langt større grad enn i dag sikres at norsk støtte til multilaterale organisasjoner brukes effektivt og støtter opp under norske prioriteringer og mål for utviklingspolitikken. Det er behov for systematisk oppfølging av evalueringer av FN-organisasjonenes innsats med omprioriteringer og klare budsjettmessige konsekvenser for de organisasjonene som vurderes som lite effektive og målbevisste. Slike evalueringer, med påfølgende vridninger av støtte, bør gjøres i tett samarbeid med andre donorland for å skape størst mulig effekt og påvirkningskraft. Regjeringens «profilark» for organisasjonene, synes ikke å fylle dette behovet på en tilstrekkelig

god måte i dag. Høyre ønsker derfor å redusere norske overføringer til enkelte FN-organisasjoner og vri midler til kanaler som både leverer resultater og som prioriterer i tråd med norske politiske mål. Vi vil øke støtten til FNs Høykommissær for Flyktninger, UNHCR, som opplever en økonomisk krise i forbindelse med økende konflikter og humanitære nødsituasjoner. UNHCR er en resultatorientert organisasjon som har gjennomgått betydelig effektivisering de siste årene.

Reduksjon i direkte tilskudd i jordbruksavtalen – 941 mill. kr

Høyre mener budsjettstøtten bør innrettes mer virkningsfullt for å oppnå økt produksjon av mat og styrket lønnsomhet for bonden. For å oppnå disse målene er det nødvendig med en omlegging av støttesystemet. På generelt grunnlag mener Høyre det er uheldig at mye av midlene i landbruket tildeles basert på søknader og særskilte grunnlag. Forenkling av tildelingsprosessen vil kunne frigjøre mer midler til å støtte produksjon. Samtidig vil bonden kunne bruke mer tid på å drive gården og mindre tid foran skrivebordet for å fylle ut skjemaer. Rettighetsbaserte ordninger, som f.eks. skatte-fradrag og pristilskudd, er mer treffsikkert og enklere å administrere.

Det norske samfunnet støtter landbruket med over 24 mrd. kroner årlig. Samtidig legges stadig flere gårdsbruk ned, og færre unge ønsker å bli bønder. Det er nødvendig med en bedre landbruks-politikk, og Høyre mener det blir helt vesentlig at de midlene fellesskapet bruker på landbruksstøtte gir best mulig effekt.

Høyres landbrukspolitik vil over tid gi landbruket en mulighet til å styrke egen lønnsomhet og investeringsevne. Særreguleringene av eiendomsretten i landbruket må reduseres. Det gjelder boplikten, priskontrollen på landbrukseiendommer, delingsforbudet i jordloven og odelsloven. Slike endringer vil gi økte eiendomsverdier, noe som vil øke investeringsevnen i landbruket og samtidig bidra til modernisering og strukturendring i norsk landbruk. Av samme grunn er det nødvendig å styrke det kommunale selvstyret og særlig reversere uheldige innstramminger i Plan- og bygningsloven som er gjort i senere år. Innstramminger som har vært uheldige for eieres disponering av egen eiendom, særlig i distrikts-Norge.

Høyre fremmer i sitt alternative budsjett en rekke skattelettelser som vil komme bønder til gode. Økte avskrivningssatser gir 85 mill. kr i skattereduksjon. Høyres forslag til redusert formueskatt og halvering av arveavgiften i budsjettet for 2013, vil i snitt lette beskatningen med henholdsvis 250 mill kr og 40 mill kr pr år. Økt minstefradrag og høyere innslagspunkt for toppskatt vil bidra til å øke inntekten etter skatt for personer innen jord- og skogbruk med 55 mill. pr. år. Høyre øker også jordbruksfradraget.

Pristilskudd

Pristilskuddet er et viktig virkemiddel for å oppnå økt produksjon, og Høyre ønsker ikke at disse bevilgningene blir kuttet. Innenfor rammen vil det imidlertid være rom til å endre på prioriteringene slik at det stimuleres til økt produksjon og lønnsomhet.

Direkte tilskudd

Direkte tilskudd er den største enkeltposten på budsjettet. Høyre ønsker å beholde driftstilskuddet men vil endre utjevningskomponenten. Stordriftsfordeler eksisterer i landbruket, og Høyre mener at det bør legges til rette for mer lønnsom produksjon gjennom utnyttelse av disse. En del av støtten som gis som direkte tilskudd kan derfor endres til å styrke produksjonen, og dette må skje i overensstemmelse med våre internasjonale forpliktelser. Tilskuddet til husdyr skal bidra til styrkning og utjevning av inntektene for ulike produksjoner. Høyre ønsker produksjonsstimulerende tiltak gjennom omlegging til noe flatere satser. Hva som blir riktige satser, er avhengig av den faktiske størrelsen på den produksjonsstimulerende effekten denne omleggingen vil ha.

Miljø og bærekraftig utvikling - klima og skog 750 mill. kr

Høyre vil opprettholde substansielle norske bevilgninger til bevaring av regnskog i utviklingsland. Vi mener likevel at det er prinsipielt problematisk når regjeringen gjennom flere år har vridd oppmerksomhet og svært store ressurser over til klima- og miljøpolitikk innen bistandsrammen. En slik sammenblanding, kombinert med stadig mer utstrakt bruk av store «sekkeposter» som benyttes bilateralt overfor enkeltland risikerer å svekke både effekten og gjennomslagskraften i disse prosjektene. Det er svært viktig at Norge går foran i arbeidet med å skape og benytte effektive og gjennomslagsfulle multilaterale kanaler for å oppnå størst mulig effekt og etterprøvbarehet – i tett samarbeid med andre bidragsytere. Høyre mener dessuten at omfanget av bevilgningene til klima- og skogbevaring nå er så stort at eksisterende mekanismer for fordeling ikke er i stand til å absorbere midlene på en tilstrekkelig god måte. Dette svekker den nødvendige kontroll med og evnen til å etterprøve det som har blitt den største enkeltposten innen utviklingsbudsjettet. Høyre vil derfor ikke støtte en ytterligere stor økning over dette kapittelet, slik regjeringen legger opp til.

Fondsavsetninger – 576 mill. kr

Høyre følger opp forslaget vårt til Jordbruksavtale 2012-2013 og reduserer fondsavsetningene med 576 mill. kroner. Høyre mener at subsidiering av investeringer basert på søknader og forvaltning gjennom f.eks. Innovasjon Norge og fylkesmenn er en mindre heldig måte å fremme økt produksjon. Det er derfor rom for å redusere denne typen tilskudd. Økt produksjon bør stimuleres gjennom økt lønnsomhet og tilskuddsordninger som ikke diskriminerer basert på bruksstørrelse. Høyre foreslår å kutte i de fylkesvise bygdeutviklingsmidlene. Rentestøtte er et virkemiddel som gjør kapitalkostnaden ved investeringer lavere, og følgelig nåverdien av investeringer høyere. En fiktiv høy nåverdi kan vri investeringer mot ulønnsomme prosjekter. På den positive siden gir rentestøtte økt investeringssikkerhet, da kapitalkomponenten av investeringene synker, og prosjekter følgelig blir mindre sensitive for prisvariasjoner på produserte enheter. Høyre ønsker derfor omdisponering av noe av rentestøttemidlene til virkemiddel basert på produksjon

Omlegging av overgangsstøtten – 545 mill. kroner

Høyre vil bort fra passive støttsordninger og over til velferdsordninger som hjelper folk inn i arbeidslivet. Det må lønne seg å jobbe. Overgangsstøtten var ment som en bro over til arbeidslivet, men i praksis fungerer den som et hinder. Den holder mange borte fra arbeid i lange perioder, og vi vet at jo lengre man er utenfor, dess vanskeligere er det å komme inn igjen. Forrige gang overgangsstøtten ble lagt om – i 1998 til 2001 – var resultatet svært positivt, med flere i jobb og færre på støttsordninger.

Høyre vil redusere tiden man kan motta overgangsstøtt fra tre til ett år fra 1. juli 2013. Vi vil videreføre unntaksbestemmelsene som blant annet lar de som er under utdanning, de som har barn med krevende funksjonshemninger, samt svært unge foreldre beholde støtten i en lengre periode. Samtidig vil vår satsning på tiltak for de som står utenfor arbeidslivet hjelpe denne gruppen og andre over i det ordinære arbeidsmarkedet.

Besparelser knyttet til normering av sykemeldingsperioder – 523 mill. kroner

Høyre vil ha en bedre og mer kvalitetssikret sykemeldingsprosess, med økt forutsigbarhet og bedre rettssikkerhet for både pasienter og helsepersonell. Forskning har vist at det er systematiske fylkesvise forskjeller i varigheten av sykefravær innenfor samme diagnoser, uten at dette kan forklares ut fra individuelle medisinske faktorer eller tilfeldige variasjoner. Høyre foreslår derfor fra og med 1. januar 2013 å innføre veiledende normer for sykemeldingsperioder for å sikre en likere og mer forutsigbar sykemeldingspraksis over hele landet.

Hensikten med de nye retningslinjene er ikke å overprøve legenes skjønn, og Nav vil ikke kunne overprøve legenes beslutninger. Som statsminister Jens Stoltenberg, som først brakte tanken om en normering av sykemeldingsperioder inn i den norske debatten i 2009, har uttalt, er tanken at det fastsettes «en normallengde for en sykemelding ved ulike diagnoser og hvor eventuelle avvik må gis en særskilt begrunnelse».

Sverige innførte en liknende modell i 2008, og normering er av de tiltakene som antas å stå bak fallet i svensk sykefravær de seneste årene. Høyre anslår derfor svært forsiktig at et slikt tiltak kan redusere utgiftene til sykepenger til arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende med 1,5 pst. i statsbudsjettet for 2013. Gitt et sykefravær på rundt 6 pst. tilsvarer dette et fall på rundt 0,1 prosentpoeng. Effekten på utgiftene til sykepenger blir på til sammen 523 mill. kr sammenliknet med regjeringens forslag på 34,88 mrd. kr.

Rammetilskudd til fylkeskommunene - 500 mill. kr

Fylkeskommunene har gjennom lengre tid hatt bedre økonomiske resultater enn kommunene. Høyre går inn for å avvike fylkeskommunene. Det tilsier en noe strammere økonomisk styring med fylkeskommunene i årene frem til avvikling. Høyre mener derfor at fylkeskommunene bør prioritere drift av de videregående skolene og samferdsel, og for øvrig kan effektivisere sin drift. Det vises for øvrig til at Høyre foreslår å øke bevilgningene til fylkesveiene. Forslaget om å omprioritere støtten til fylkeskommunal regional utvikling til veibygging, gjør det mulig for fylkeskommunene å redusere sine administrative utgifter.

Nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen og bedre innkjøpsrutiner – 500 mill. kr.

I budsjettet for 2006 foreslo Sentrum/Høyre-regjeringen å innføre en nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer. Ordningen innebærer at virksomhetenes budsjetter ikke lenger belastes betalt merverdiavgift ettersom dette skal føres på eget budsjettkapittel. Innføring av en slik nettoordning medfører en nøytral vurdering mellom egenproduksjon og kjøp av varer og tjenester. Den rødgrønne regjeringen reverserte ordningen, og sørget dermed for at kjøp av varer og tjenester fremstår som dyrere enn ved egenproduksjon i staten. Høyre foreslår å innføre en nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen.

Offentlig sektors innkjøp (eksklusiv oljesektor) utgjorde 316 mrd kr. i 2010, hvorav statlige innkjøp utgjorde 119 mrd. kr. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har anslått at bedre innkjøpsrutiner kan gi besparelser på mer enn 5 pst – for offentlig sektor samlet kan dette utgjøre mellom 15 og 20 mrd. kroner årlig.

Høyre mener Regjeringen må pålegge departementene og underliggende etater å skjerpe innkjøps-rutinene. Høyres forslag innebærer en beskjeden innsparing på mindre enn 0,5 prosent. Erfaringene fra svenske sykehus viser at bruken av eksterne leverandører har ført til besparinger på mellom 20 og 25 prosent ved kjøp av tjenester i markedet.

Gjeninnføring av kompetansemodellen for sjøfolk - 480 mill. kr

Norske sjøfolk er en betydelig ressurs for sine rederier, mange tar jobber i rederiene eller i maritime næringer på land etter flere år på havet. De styrker dermed tilhørigheten for maritime bedrifter til Norge. Høyre mener derfor det er viktig å ha ordninger som stimulerer rederier til å ha norske sjøfolk i nøkkelstillinger. Dette er med på å videreutvikle den maritime kompetansen. Høyre ønsker gjeninnført kompetansemodellen for sysselsetting av sjøfolk som ble innført under Bondevik II-regjeringen. Dette er en nettolønnsordning for maritimt utdannet mannskap i NIS og NOR registrene. Høyres modell innebærer at alt mannskap i offshoreflåten som er flagget i NOR er omfattet av kompetansemodellen.

Nøytral moms i Helseforetakene – settes av til behandling av flere pasienter, samt til innføring av ny behandling og kvalitetstiltak - 400 mill. kr

Høyre foreslår at det innføres nøytral momsordningen for staten, herunder helseforetakene. Dette vil stimulere til økt konkurranse om leveranse av medisinske støttetjenester, og dermed bidra til reduserte kostnader. Beregninger fra NHO viser at dette kan frigjøre om lag 3,2 mrd kr for helseforetakene. Ut fra et nøkternt anslag forutsettes det at dette tiltaket vil frigjøre 400 mill kr til økt pasientbehandling og bedre helsetjenester.

Leksehjelp – 355 mill. kr

Leksehjelpsordningen på barnetrinnet har blitt kraftig kritisert. Mange skolesjefer har pekt på at behovet ikke er til stede for de aller minste. Høyre trapper derfor ned leksehjelpsordningen på barnetrinnet ved å redusere antall timer fra 8 til 4 første halvår. For andre halvår gis det en

ekstra under-visningstime barnetrinnet, slik at barna i stedet for leksehjelp får undervisning. Leksehjelpsordningen flyttes fra barnetrinnet til ungdomstrinnet, der behovet for ordningen er større.

Omprioritering fra statlig til kommunalt barnevern og private barnevernsinstitusjoner – 260 mill. kr

Regjeringen har de senere år strammet inn overfor private og ideelle barnevernstilbud. For å sikre flere av de gode private og ideelle barnevernstilbudene foreslår Høyre en omdisponering som innebærer økt kjøp av private barnevernstjenester – kjøp av plasser i fosterhjem tilknyttet private tiltakskjeder. Videre forslås økte bevilgninger til det kommunale barnevernet. Høyre reduserer som følge av dette, bevilgningen til statlig barnevern med 260 mill. kr.

Bedre samordning mellom helseregionene og redusert konsulentbruk – settes av til behandling av flere pasienter og kvalitetstiltak – 250 mill. kr

Helse- og omsorgsdepartementet opplyser i budsjettspørsmål at de regionale helseforetakene brukte 862 mill kr i 2011 på kjøp av konsulenttjenester. Høyre mener det er nødvendig å redusere bruk av slike tjenester. Videre har et utvalg bestående av representanter for helseforetakene tidligere anslått at det kan frigjøres om lag 1 mrd. kr gjennom samordning av støttetjenester. Selv om noe av dette allerede er hentet ut, er det fortsatt mulig å hente ut samordningsgevinster.

Ikke statsstøtte til frukt og grønt - ordninger i skolen – 257 mill. kr

Høyre vil styrke kunnskapsformidlingen i skolen og prioriterer derfor bl.a. etter- og videreutdanning for lærere og andre tiltak for å bedre undervisningen fremfor gratis frukt og grønt. Høyre mener mat er et primæransvar for foreldrene. Der det er behov for ordninger ved den enkelte skole bør dette skje i et samarbeid med foreldre og kommunen.

Mer effektiv statlig bygge- og eiendomspolitikk – 200 mill. kr

Sentrum/Høyre-regjeringen foreslo i budsjettet for 2006 en mer effektiv statlig bygge- og eiendomspolitikk. Reformen omfatter bl.a. utvidelse av husleieordningen med skille mellom bruker og forvalter slik at dette som hovedregel omfatter all statlig eiendom, innføring av nye beslutnings-rutiner i bygge- og eiendomssaker, opprettelse av et eget rådgivningsorgan for å skille rådgiver- og leverandørrollen, opprettelse av en forvaltningsbedrift som skal forvalte alle statlige eiendommer i universitets- og høyskolesektoren, rammebetingelser som bidrar til økt konkurranse og effektivitet i eiendomsforvaltningen og tilrettelegging, for bedre og mer kontinuerlig vedlikehold. Samlet innsparingsanslag av denne politikken ble anslått til 1 - 2 mrd. kr. Reformen var ment satt i verk 1/1 -07. Høyre ønsker at staten skal drive så effektivt som mulig og ønsker derfor å bygge videre på effektiviseringsforslaget fra sentrum -/Høyre- regjeringen. Det anslås at dette ville gi en innsparing på 200 mill. kroner i 2012.

Reversere forslag om 600 nye lærerstillinger på utvalgte ungdomsskoler – 157 mill. kr

Høyre mener regjeringens forslag om 600 nye lærerstillinger på utvalgte ungdomsskoler er et lite målrettet tiltak. Mange lærere etterspør kompetanseheving. Høyre prioriterer etter- og videreutdanning som kommer alle lærere og alle skoler til gode fremfor et tiltak som kun kommer et lite mindretall av skoler og elever til gode. Derfor vil Høyre omprioritere disse midlene til etter- og videreutdanning av lærere.

Kompensasjonspott, omprioriteres til samhandlingstiltak 122 mill. kr

Høyre støtter ikke kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten. Av den grunn flytter Høyre kompensasjonspotten til samhandlingstiltak.

Pressestøtten – 100 mill. kr

Høyre foreslår å redusere pressestøtten, men har på grunn av den vanskelige situasjonen for mange aviser foreslått et mindre kutt enn tidligere år. Høyre vil foreslå en systemomlegging av pressestøtten. Da pressestøtten ble innført fantes det to aviser med ulik partipolitisk tilhørighet i mange byer. Dette er ikke lenger tilfelle. Kun syv norske byer har to aviser. Pressestøtten har med andre ord ikke bidratt til å opprettholde det avismangfold som lå i intensjonene bak statlig subsidiering.

Endringer i lønnsgarantiordningen – 80 mill. kr

Sentrum/Høyre-regjeringen foreslo for 2006 to innstramminger og en utvidelse i lønnsgarantiordningen, som ville gi redusert administrasjon men fortsatt dekke lønnskrav. Innstramningene ble ikke vedtatt. Høyre foreslår å gjennomføre de foreslåtte endringene i budsjettet for 2013.

Omprioritere fra lovpålagt kulturskoletilbud i SFO til ordinært tilskudd til Kulturskolen 73,8 mill. kr.

Fremfor å innføre kulturskoletilbud i SFO vil Høyre øke direktetilskuddet til Kulturskolen slik at flere barn kan få et ordinært tilbud.

Heve bagatellgrensen i egenandelstaket – 73 mill. kr

Regjeringen har innført en bagatellgrense i egenandelstaket på 100 kroner. Det betyr at beløp mindre enn dette ikke refunderes. Høyre foreslår å heve denne grensen til 200 kroner.

Tilskudd til utjevning av overføringstariffer 60 mill. kr

Høyre vil utjevne overføringstariffene gjennom strukturtiltak og ikke gjennom subsidier.

Redusert støtte til ulønnsomme post og banktjenester – 50 mill. kr

Høyre foreslår å fjerne støtten til kjøp av ulønnsomme banktjenester.

Kutt i SAK-midlene - 50 mill. kr

Erfaringene tilsier at SAK-midlene har resultert i store administrative prosesser som ikke nødvendigvis har bidratt til styrket kvalitet i universitets- og høyskolesektoren. Høyre vil derfor heller prioritere å bruke midlene til økt grunnfinansiering for å styrke kvaliteten i tilbudet universitetene og høyskolene gir studentene.

Diverse kulturformål – 30 mill. kr

Høyre holder samme høye nivå på kulturbevilgningene som regjeringen, men omprioriterer mellom ulike tiltak.

Studieforbundene - 25 mill. kr

Høyre foreslår å redusere bevilgningene til studieforbundene med 25 mill kroner.

Utredningsvirksomhet, ufrivillig deltid – 26,62 mill. kr

Høyre ser ikke behovet for å bruke mange millioner på nye utredninger. Vi vet nok om hvilke virkemidler som kan løse problemene knyttet til ufrivillig deltid. Erfaringer fra for eksempel Bergen kommune viser at en gjennom bruk av alternative turnusløsninger gir mulighet for flere heltidsstillinger, samtidig som det gir mer kontinuitet og kvalitet i tjenestetilbudet, bedre brukertilfredshet og lavere sykefravær. Retten til å jobbe deltid er viktig for å kunne sikre at alle skal ha en sjanse i arbeidslivet, selv om en ikke alltid er i stand til å jobbe 100 prosent stilling. Ulike utredninger som tar opp deltidsproblematikken viser at de aller fleste som jobber deltid i Norge, gjør dette ut av eget ønske, samtidig som det viser seg at strenge arbeidstidsreguleringer bidrar til å vanskeliggjøre muligheten for at de som ønsker å jobbe mer, faktisk får muligheten til det.

Økt konkurranse om DNA analyser - 10 mill. kr

Høyre vil ha økt konkurranse om å foreta DNA-analyser og legger til grunn at dette kan gi en besparelse på om lag 15 mill. kroner.

Statens ventelønn avvikles for nye tilfeller – 0 mill. kr

Høyre foreslår å avvikle statens ventelønn for nye tilfeller. Vi kan ikke se noen grunn til å opprettholde en slik særordning. Ordningen kan bidra til å svekke motivasjonen til å søke nytt arbeid.

Skatte- og avgiftsveksling

Summen av Høyres forslag om skatte- og avgiftsveksling er 2 440 mill. kroner.

MVA på mat økes med 1 pst. – 1130 mill. kr.

Regjeringen har økt MVA på mat med 1 prosent for 2012, og argumenterer med at økningen vil ha begrenset virkning overfor forbrukere. Høyre foreslår å øke MVA på mat med 1 prosent for 2013. Forslaget må sees i sammenheng med at Høyre foreslår å øke minstefradraget med 4 000 kroner. I tillegg vil Høyre gå mot regjeringens forslag om prosenttoll på utvalgte kjøtt og ostesorter.

Innføre en avgift på 1 kr på bærepplastposer – 800 mill. kr

For å øke bruken av gjenbruksposer og redusere bruken av plastposer innføres en avgift på 1 kr. I følge tall fra Finansdepartementet vil det redusere bruken med 20 pst.

Økt mineraloljeavgift - 260 mill. kr

Høyre foreslår å øke avgiften på mineralolje med 25 øre for å motivere flere til å gå over fra oljefyr til mer miljøvennlige alternativer. Høyre øker også støtteordningen for de som bytter til mer miljø-vennlig oppvarming med 40 mill. kr.

Øke tobakksavgiften med 5 % - 250 mill. kr

Regjeringen har ikke foreslått noen reell økning av tobakksavgiften for 2013. Høyre mener at økte avgifter på tobakk er et viktig virkemiddel for å unngå at unge begynner å røyke og for å redusere bruk av tobakk.

a. Andre forslag

Summen av inndekningsforslag under dette punktet er 2 943 mill. kr.

Økt utbytte fra statlige selskaper – 1 188,5 mill. kr

Høyre foreslår noe høyere utbytteprosent fra Statkraft, Entra, Statskog SF og Kommunalbanken.

Barnehagepris – 723 mill. kr

Høyre ønsker at alle som ønsker det skal ha tilbud om et godt og mangfoldig barnehagetilbud. Høyre foreslår å heve barnehagesatsen med 200 kroner pr. mnd. i forhold til regjeringen, til 2 530 kroner. Det tilsvarer vanlig lønnsindeksring pluss 100 kroner utover dette. Det innebærer en reell reduksjon på 950 kroner per måned i forhold til maksprisen i 2005. "Maksimalprisen for foreldrebetalinga er fra 2005 redusert fra 2 750 kroner per måned til 2 330 kroner i 2012. Dette er ein reell reduksjon på om lag 33 pst. eller 1 150 kroner (2012-kroner) per måned." (Fra Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon)

Høyre øker bevilgningene til kvalitetsutvikling i barnehagene som sikrer et bedre tilbud til barna. Høyre går også inn for en inntektsgradering av barnehageprisen slik at familier med lavest inntekt kan få en ytterligere reduksjon i prisen og gratis barnehage for deltagere på

introduksjonskurs. Høyre foreslår en ekstra bevilgning til kommunene for å realisere dette. I tillegg foreslår Høyre å øke bevilgningen til de private barnehagene for å sikre at målet om likebehandling kan nås.

Gjeninnføring av kontantstøtte for 2-åringer 381 mill. kr

Høyre ønsker å videreføre valgfriheten for småbarnsforeldre. Departementet legger til grunn at en gjeninnføring av kontantstøtten vil føre til en noe lavere etterspørsel etter barnehageplasser.

Salg av eiendommer – 350 mill. kr

Høyre foreslår i alternativt budsjett salg av statlig eide eiendommer for 350 mill. kroner.

Økte skatteinntekter knyttet til dynamiske effekter – 300 mill. kr

Finansdepartementet har erkjent at lavere skatt på arbeid har dynamiske effekter som bidrar til å redusere provenyet av skattereduksjoner. I svar fra departementet på spørsmål om dynamiske effekter av høyere innslagspunkt for toppskatten legger departementet til grunn at om lag 10 prosent av skatteprovenyet vil komme tilbake i form av høyere skatteinntekter over noen år. Høyre legger derfor til grunn en vesentlig lavere andel for 2013. Det er grunn til å tro at Høyres forslag om økt minste fradrag vil ha en større selvfinansieringsgrad enn det departementet har beregnet for toppskatten.

Lavere skatt gir bedrer rammevilkårene til bedriftene og flere arbeidsplasser. Det er derfor viktige tiltak for å øke vekstevnen i økonomien, skape jobber og gjøre arbeid mer lønnsomt enn trygd. I modellene til finansdepartementet er virkeligheten allikevel forenklet slik at de fleste positive effekter pga. holdning eller adferdsendring av skattelettelse er satt til null.

Høyre mener det er en svakhet ved provenyanslagene ved skatteendringer i statsbudsjettet. Siden det kun legges frem ettårige budsjettforslag i Norge, er det mange dynamiske effekter som ikke tas hensyn til. Flere analyser (av bl.a. forskere i SSB) har konkludert med at en stor del av skatteletten kommer tilbake i form av høyere skatteinntekter på det økte arbeidstilbud, flere i jobb og mer konsum. Hele 56 % av endringene i skatt på arbeid i skattereformen fra 2004-2006 er anslått å ha kommet tilbake i årene etterpå. Det er en vedvarende og systematisk skjevhet når dynamiske effekter holdes utenfor provenyanslagene. Resultatet er at de uheldige effektene ved økte skatter ikke blir synlige i de årlige budsjettene. Det er en forenkling som systematisk peker i retning av å øke skattene og medfører stor sannsynlighet for at skattenivået settes for høyt. De skatteuttene som Høyre fremmer får en overdreven, statisk kostnad ved at positive effekter ikke tas med i provenyberegningene. I Danmark, som har noe høyere marginalskatt på arbeid enn Norge, har Skatte-kommisjonen beregnet at lavere toppskatt kan være selvfinansierende på sikt. Da tas også effektene på valg av høyere utdanning med i den totale effekten. I SSBs beregning er ikke utdannelseffekten inkludert.

I flere år har Høyre etterspurt en grundigere behandling av dynamiske effekter av skatteendringer. Blant annet på denne bakgrunn ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av fag-

personer i Finansdepartementet og SSB. Arbeidsgruppen, som leverte rapporten "Dynamiske effekter av skatte- og avgiftseendringer" i oktober 2009, som har vurdert dynamiske effekter i statsbudsjettene konkluderer bl.a. med at:

"...det kan det være aktuelt å innarbeide dynamiske effekter i provenyanslagene i budsjettet".

Videre skrives: *"...budsjettdokumentene bør ta sikte på å oppgi anslag for de samlede virkningene av skatte- og avgiftsforslag, inkludert dynamiske virkninger, særlig for endringer av en viss størrelse." Finansdepartementet følger opp rapporten i Nasjonalbudsjettet: "Departementet slutter seg til konklusjonene i arbeidsgruppens rapport og vil se nærmere på hvordan slike dynamiske effekter bedre kan synliggjøres bla. i analyser av skatte- og avgiftsendringer framover."*

Høyre legger derfor inn noen meget konservative anslag på dynamiske effekter av skatteen-dringer vi har foreslått over flere år. Anslagene er betydelig lavere enn SSBs beregninger anty-der. Uansett bør Finansdepartementet videreutvikle sin metode i tråd med arbeidsgruppens anbefalinger. Det vil forbedre og nyansere diskusjonen om velferd og skattelette fremover. Det vil etter hvert medføre langt lavere provenykostnader av Høyres gode skatteforslag i de alter-native statsbudsjettene.

